

T. p.

li Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszád, 1932. évi július hó 17
Vasárnap
XIII. évfolyam 167. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Halálzászlóaljat alakítottak Washingtonban a front-harcosok

Hetvenkét órai menetelésre indultak a Capitolium körül

Newyorkból jelentik: A Washingtonban táborozó front-harcosok ötszáz tagja halálzászlóaljat alakított. A zászlóalj katonái elhatározták, hogy

a tikkasztó meleg ellenére 72 órán át szakadatlanul a Capitolium körül menetelnek.

Vezérük egy Robertson nevű hadirok-

kant, akinek a háboruban a gerincét lőtték el és most acéldarab tartja össze.

A halálzászlóalj éhez, rongyos tömege bukácsolva indult el a Capitolium körüli tüntető felvonulására. A Capitolium bejárata előtt minden alkalommal gunyos kiáltással hajtják meg rongyos zászlójukat. Az ordítva bukácsoló tömeg borzalmas látványt nyújt.

Vámháboru tört ki Anglia és Irország között

Sikertelenül végződött MacDonaldd és De Valera tárgyalása — De Valera állja a harcot és választást ír ki Irországban

Londonból jelentik: Az angol-ir ellentétek elsimítása, melynek érdekében MacDonaldd De Valerát Londonba hívta, meghiúsult. MacDonaldd és De Valera tanácskozásai eredménytelenül végződtek. De Valera tegnap éjjel egy óra tájban hagyta el MacDonaldd dolgozó szobáját. Kijelentette, hogy

Irország nem mondhat le arról a követeléséről, hogy a terveit döntőbíró-ságba külföldi bíró is meghívjanak.

MacDonaldd kereken visszautasította ezt a követelést és ragaszkodott ahhoz, hogy Irország még a további tárgyalások megkezdése előtt fizesse be az elmaradt annuitásokat.

Politikai körökben arról beszéltek, hogy szombat délelőtt esetleg folytatják a tárgyalásokat, ámde MacDonaldd szombat reggelre repülőgépet rendelt, hogy hétvégi üdülésére utazzék. De Valera visszautazott Dublinbe.

Az angol-ir vámháboru teljes erővel megindult.

Tegnap már mindössze egy élelmiszer-szállítmány érkezett Irországból Angliába. De Valera kijelentette, hogy állja a harcot, újból az ir néphez fordul, választást ír ki, hogy felhatalmazást nyerjen a harc folytatására.

Amerika elküldi képviselőit a londoni világgazdasági konferenciára

Ausztria 300 millió silling kölcsönt kapott, de husz évre lemondott az Anchlussról

Jelentették, hogy a Népszövetség tanácsa pénteken ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy szervezőbizottságot küld ki a világgazdasági konferencia előkészítésére. A konferencia helyét végérvényesen még nem állapították meg, de bizonyosra vehető, hogy a konferenciát Londonban tartják meg.

Amerika ugyanis több ízben kérte, hogy az értekezlet székhelye London legyen.

Washingtonból érkezett jelentés közli,

hogy

Amerika két képviselőt küld a világgazdasági konferenciára,

tehát bizonyosra vehető, hogy az európai államok viszonzásképpen honorálják Amerikának azt a kívánságát, hogy a konferenciát Londonba hívják össze. Amerikának csupán az a kikötése, hogy a konferencián ne hozzák szóba a háborus adósságok, a vámtarifa s a jóvátétel kérdését. Amerikában egyéb-

ként várják a konferenciára szóló formális meghívást.

Genfben egyébként aláírták a 300 millió sillingről szóló osztrák kölcsönt. A kölcsön husz évre szól és Ausztria kezességet vállal arra, hogy

husz évre lemond minden politikai, vagy gazdasági természetű csatlakozásról.

A kölcsönből Anglia és Franciaország 100—100 millió, Olaszország 30, Belgium 5, Svájc 12, Csehszlovákia, Dánia, Svédország és Hollandia kisebb összegekkel vesz részt.

Németország nem vesz részt a kölcsön kibocsátásában, hanem kílön pénzügyi segílyt kíván nyújtani Ausztriának, 30 millió sillinget.

A kölcsön megszavazásánál

Németország képviselője tartózkodott a szavazástól, mert — mint mondotta — pénzügyi akciót nem szabad politikai feltételekkel összekötni.

Különben a hágai nemzetközi bíróság nem tudott egyöntetű felfogásra jutni az Anschluss ügyében. A német kormány tehát nem járulhatott hozzá az osztrák kölcsönhöz és tartózkodott a szavazástól.

Hercegnovi lakossága lelkesen ünnepelte Öfelsége Alekszandar királyt

Hercegnoviból jelentik: Öfelsége Alekszandar király péntek délelőtt 8 órakor Hercegnoviba érkezett. A királyt Hercegnovi-polgármestere üdvözölte,

a lakosság pedig lelkesen ünnepelte Öfelségét.

Tegnap délelőtt a király gyalogsétát tett a parkban és elbeszélgetett a kíséretében levő hercegnovi polgárokkal.

Éhségstrájkjal fenyegetőznek a bolgár politikai foglyok

Szofiából jelentik: A szofiai központi fogházban a politikai foglyok tegnap tiltakoztak a rossz bánásmód ellen és kijelentették, hogy amennyiben a bánásmód nem javítanak, valamennyien éhségstrájkba lépnek. A politikai foglyoknak ehhez az akció-jához a bűnügyi foglyok is csatlakoznak.

Kisebbsmervü hőcsökkenés

Európa nyugati felén az időjárás hűvös, borult, esős és zivataros. A hőség Közép-európa északi részén némileg enyhült, maximuma 30—31 fok volt, az éjszakai lehülés azonban még jelentéktelen volt.

A közép-európai meteorológiai intézetek jelentése szerint további kisebbsmervü hőcsökkenés várható, inkább csak nyugaton borulás és zivatarok.

Ma este lesz a szuboticei Cecília énekhar templomi hangversenye

A ferencrendi templomban az oltár előtt hangversenyez a hatvantage énekhar és negyventage zenekar
— Nagy érdeklődés nyilvánul meg a nagyszerű zenei esemény iránt

Nagy jelentőségű eseménye lesz ma este a szuboticei Szent Ferencrendi templomban a város vallási és zenei életének. A Szent Cecília énekhar este fél kilenc órai kezdettel templomi hangversenyt tart a legnagyobb zeneköltő Beethoven műveiből az egyházi zene népszerűsítése érdekében. Fehér Ödön, a Ferencrendi templom kántora több hónapi hozzájáruló munka árán olyan kitűnően betanította a Cecília egyesület hatvantage énekharát és a zenekart, amelyben a város legjobb muzsikusaik működnek közre, hogy a templomi hangverseny minden tekintetben méltó lesz arra a páratlan érdeklődésre, amely a város egész lakossága körében megnyilvánul.

Szubotícán még szokatlan a templomi hangverseny gondolata, amelyet azonban a világvárosok legnagyobb székesegyházaiban már megvalósítottak. A hangversenyt, amelynek jövedelmét a Ferencrendi templom orgonájának javítására fordítják, a kórus és a zenekar az oltár előtt helyezkedik el, ami felemelő látvány lesz a nagy befogadóképes-

ségű, erre a célra feldiszített és pazarul kivilágított templomban, úgy hogy a hallgatóságnak minden bizonnyal felejthetetlen élménye marad az est, amelyhez hasonló magasztos eseményben bizonyára gyakran részesíti a hívőket a Szent Cecília egyesület énekharja.

A templomi hangverseny műsora a következő:

1. Beethoven: Larghetto a II. szimfóniából. Előadja a zenekar.
2. Weiss—Lazar: Ave Maria. Zenekari kísérettel éneklő Csiffáry M.
3. Beethoven: Két hegedűromán, F-dur és G-dur. Zenekari kísérettel előadja Hauser Imre. Szünet.
4. Beethoven: C-dur mise Op. 86. Szólo, vegyeskar és zenekar. Kyrie, Gloria, Credo Sanctus, Benedictus, Agnus Dei. Előadja a Szent Cecília énekhar és zenekar.
5. Beethoven: Adagio, orgonán előadja dr. Ném László.

A magyar kormány rendkívül erélyes gazdasági és pénzügyi retorzióra készül Ausztria ellen

Visszarendelik az Ausztriában üdülő magyar állampolgárokat
— Rendkívüli ülésre hívják össze a magyar képviselőházat

Budapestről jelentik: A váratlanul kitört osztrák-magyar vámháboru egyre nagyobb méreteket ölt. A magyar kormány tagjai pénteken a késő éjszakai órákig tartó minisztertanácsot tartottak, melyen Purgly földművelési miniszter és Nickl meghatalmazott miniszter a magyar delegáció vezetője beszámolt az osztrákokkal folytatott kereskedelmi tárgyalások lefolyásáról és váratlan megszakításáról. A kormány elhatározását egyelőre nem közölték a nyilvánossággal, de kétségtelen, hogy

megtörtént a szükséges intézkedés az osztrákok által felidézett szakítás káros következményeinek ellensúlyozására.

Tegnap az export ügyek gyakorlati szakértőivel tanácskozott a földművelési miniszter, majd a mezőgazdasági érdeklépviseletek vezetőivel, hétfő délutánra pedig értekezletre hívták össze a vámpolitikai bizottságot.

A magyar delegáció egyik tagja a tárgyalások megszakításáról ezeket mondotta:

— A tárgyalások során az osztrákok állandóan azt hangoztatták, hogy biztosítékokat akarnak arranézve, hogy a magyar-osztrák árucseré, amely eddig jelentékeny passzívát mutatott Ausztria rovására, lényegesen meg fog változni Ausztria javára. Azt azonban, hogy mit értenek biztosíték alatt, nem jelölték meg. Minden erre vonatkozó magyar javaslatot és indítványt elégtelennek jelentettek ki, ugyanakkor azonban nem voltak hajlandók arra, hogy a magyar kiviteh érdekeket tekintetbe vegyék.

A társadalmi egyesületek szövetsége elhatározta, hogy erélyes retorziókat fogantossit Ausztria ellen a vámháboru felidézése miatt. A terv az, hogy rendkívüli ülésre hívják össze a parlamentet és olyanértelme rendeletet hoznak, amely

kötelezi az Ausztriában nyaraló magyar állampolgárokat, hogy nyomban hagyják el Ausztria területét.

Ezekre az intézkedésekre csak akkor kerül a sor, ha a kedden újból összeül-

osztrák-magyar tárgyalások nem vezetnének eredményre.

Bécsi jelentés szerint az osztrák sajtó élesen hibáztatja a vámháboru felidézését. A Reichspost megjegyzi, hogy a magyar-esehszlovák vámháboru megmutatta, hogy az ilyen viszálykodások mindkét félre károsak. Eppen ezért kívánatos, hogy a tárgyalásokat mielőbb újból felvegyék. A Wiener Neueste Nachrichten megjegyzi, hogy az osztrák és magyar gazdasági élet egymásba fonódása olyan arányu, hogy

egyik sem bírja elviselni hosszabbidejű a szakítás okozta károkat

és a kereskedelmi kapcsolat megszakítása nem lehet hosszú életű. Az osztrák sajtó attól tart, hogy a vámháboru folytán Ausztriában 15—20 százalékkal megdrágul a megélhetés. Ausztria eddig évente 150 millió pengő értékű élelmiszert vásárolt Magyarországon. Az élelmiszert szállítási árai jelentősen megdrágulnak most, miután az árut távolabbi országokból kell beszerezni.

Krakovszky Alajos topolai kerékpáros meg akarja javítani a kerékpározás időtartamát Bácskatopola és Beograd között

Bácskatopolai sportkörökben nagy feltűnést keltett az a fogadás, amelyet Krakovszky Alajos ismert topolai kerékpáros versenyző néhány sportbaráttal kötött és amely szerint Krakovszky a kerékpározás időtartamát Beograd és Bácskatopola között jelentékenyen meg akarja javítani. A feltételek szerint Krakovszky rendes strapagéppel július tizenkilencedikén reggel négy órakor indu Topoláról, Novivrbásznál a VSC-nél jelentkezik, Noviszádon a Reggeli Újság szerkesztőségében. A versenyzőt utközben több motorkerékpáros fogja ellenőrizni.

Poloskák

teljesen és véglegesen kilrt egyedül **Z Y K L O N**
FELTÉTLENÜL BIZTOS ÉS OLCSSÓ
BEOGRAD: Knez Mihajlova 7/IV. Tel. 27-7-20
NOVISAD: Kralja Aleksandra 21. Tel. 21-55
SUBOTICA: Kralja Aleksandra 8. Tel. 77 2406

Amit az olvasó mond.

1.

Mélyen tisztelt szerkesztő Ur! A noviszádi uszodát mint ismeretes a petrovaradini oldalra helyezték át. A fürdőzőknek így rekkenő melegben kell átgyalogolniuk a hidon, melynek kátrányburkolata és vaszerkezete valósággal ontja magából a forróságot. Aki a fürdés után felfrissülve Noviszád felé tart, mire a hid innenső végére ér, újból úgy megizzad, mintha egyáltalán nem fürdött volna.

Azt kérdelem, nem akadna-e vállalkozó, aki motorosónakjáratot indítana a Duna noviszádi partjáról az uszodáig? Egészen bizonyos, hogy jó tüzletet csinálna, mert mindenki igénybevenné, hogy ezzel megmeneküljön a hidon való átkeléstől. Bizonyosra veszem, hogy a motorosónak üzembehelyezésével megszorodna a déli fürdőzők száma, mert a villamos és motorosónak igénybevitelével nem kellene sokat gyalogolniuk és felfrissülve érkeznének el délután hivatalukba. — Kiváló tisztelettel egy uszodában fürdőző noviszádi olvasó.

2.

A nyári esteken nagyon sokan sétálgatnak át Petrovaradinba, a Tomisláv hidon. A hid petrovaradini lejáróján hatalmas kerület kell megtenniük, amíg Petrovaradinba érnek. Ha jól emlékszem a Reggeli Újság már szóvátette, hogy lépcsős lejáratot kellene készíteni a gyalogosok számára a hid fő közepén. Ez a kérdés változatlanul időszerű, mert a forró nyári esteken fokozott mértékben éri a közönség a nagy kényeszerkerülő hátrányait. A lépcső elkészítésével a kocsis és autóforgalom is szabadabb utat nyerne, azonkívül megszorodna Petrovaradin látogatottsága, ami a kereskedők és vendéglősöknek előnyére válnék. — Aláírás.

3.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! A statisztika azt mutatja, hogy a gazdasági válság miatt az idén legtöbbben idehaza nyaralnak és így a szép noviszádi strand fokozott látogatottságra számíthat. Megértjük, hogy megszüntették a tennispályát, a katonazenét, sőt a csónakok bérbeadását is, bár ez az utóbbi elhatározás meglehetősen indokolatlan. A közönség így csaknem teljes számban a strand területén kénytelen tölteni idejét és tűrni a szinte életveszélyes labdázást, futballozást és egyéb sportok tombolását.

Nem vagyunk a sport ellenségei, sőt jól tudjuk, hogy a testedzés hozzátartozik a kellemes és célszerű üdüléshez, csak arra kérjük a strand igazgatóságát, jelöljön ki külön helyet a sportolók számára, ahol után joggal fejbekölíthatnák labdájukkal azt a fürdőzőt, aki odamerészkedik. Így — sajnos — joggalalanul rugdosnak bennünket összevissza és erősítik bennünk azt az érzést, hogy a strand igazgatósága még olyan áldozatra sem hajlandó a közönség érdekében, ami nem kíván anyagi befektetést. — Kiváló tisztelettel egy összerugdalt strandoló.

Deneberg János, a sikkasztás miatt egy évre ítélt kereskedelmi ügynök a noviszádi törvényszék fogházában felvágta az ereit

Deneberget a kórházban bekötötték és visszakísérték a fogházba

Megírta a Reggeli Ujság, hogy Deneberg János szubotívai ügynököt a noviszádi törvényszék sikkasztás és különböző visszaélések miatt ez év május 20-án egy évi börtönbüntetésre ítélte. Deneberg János büntetését a noviszádi törvényszék fogházában tölti ki.

Pénteken este hét órakor Deneberg öngyilkossági szándékából felvágta balkezén az ereket, tettét azonban hamarosan észrevették, értesítették a mentőket, akik beszállították a kórházba. A kórházban Deneberget első segélyben részesítették, majd mivel állapota semmi aggodalomra nem ad okot, visszaszállították a fogházba.

A noviszádi törvényszék fogház öre már napok óta állandóan figyelte Deneberget, aki az utóbbi időben idegesen viselkedett. Pénteken este Deneberg felhasználta a fogházőr néhány percnyi távollétét és önbortvakészülékének késével felvágta balkezén az ereket. A fogházőr hamarosan visszatért és észrevette a fiatal ember tettét. Azonnal értesítette a fogházfelügyelőt, aki felhívta a mentőket.

A mentők Deneberget a kórházba szállították, ahol első segélyben részesítették. Mivel a fiatal ember sebe egyáltalán nem mutatkozott veszélyesnek, bekötözése után azonnal visszaszállították a fogházba.

Hamarosan betelejzik a gyűjtést a noviszádi iparosok háza részére

Újabb alapító adományok az iparosotthonnak

Mint a Reggeli Ujság már többször is jelentette, a noviszádi iparosság körében az idén fokozott erővel folytatták a gyűjtést a noviszádi iparosok székházának felépítésére. Az iparosotthon alapjának vezetősége most arra kéri mindazokat, akiknél még gyűjtőívek vannak, hogy azokat a beérkezett adományokkal együtt minél előbb juttassák vissza az alapítvány vezetőségéhez, mert a gyűjtést már hamarosan végleg be akarják fejezni és még ezen a nyáron hozzá akarnak kezdeni az iparosotthon építéséhez. A vezetőség felkéri a gyűjtőket, hogy akkor is haladéktalanul juttassák vissza az íveket, ha gyűjtésük csak kevés eredménnyel járt.

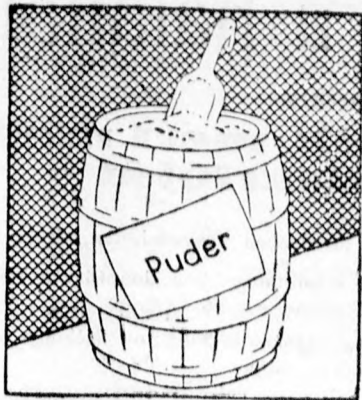
Az iparosotthon alapítványának vezetősége egyúttal ez alkalommal is köszönetet mond Ivanovics Vaszané, Szupek Julka asszonynak, aki ezer dináros befizetéssel alapító tagnak iratkozott be az iparosotthon alapítványába.

Halálos építési szerencsétlenség Novivrbáson

Egy munkás lezuhant az építőállványról és szörnyethalt

Pénteken súlyos szerencsétlenség történt Novivrbáson az egyik ház építési munkálatai alkalmával. Koska Fülöp kőművesmunkás az egyik állványon dolgozott, miközben valahogyan megeszuszott és a magas állványról a földre zuhant, ahol holtan terült el.

A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy a halálesetet kitérhet a felelősség.

A porban bakteriumok élnek

s éppen ezért pudert sohasem vásárol nyitott hordóból. Ez egészségtelen is lenne. Ugyanilyen egészségtelen a poros szappanpehely! Por és bakteriumok kerülnek a fehéreneműbe, ami veszélyt jelent a bőrre! Lux hygienikus csomagolása megóvja Önt ettől, mert garantálja Önnek, hogy a finom szappanpehely valóban tiszta és tiszta is marad.

Kimérve nem kapható, csak a kék csomagolásban valódi

LX 11-32

gyapjú és selyem számára

A noviszádi közönségnek erőteljesebben kellene támogatnia a kultúregyesületek szövetségének koldusakcióját

Minden jelentkező koldus rendes ételt kap, felesleges az álkoldusokat segíteni — Erélyesebb rendszabályokhoz kell folyamodni az álkoldusok megékezésére

A Reggeli Ujság annakidején nagy cikkben számolt be a noviszádi kultúregyesületek szövetségének arról az akciójáról, amelynek célja az volt, hogy a közönséget megszabadítsa az álkoldusok molesztálásától, viszont az arra tényleg rászorult emberek rendszeres segélyt adjon és jó ételek és szállás nyújtásával mentse meg őket az elpusztulástól. Ezért a szövetség megszervezte a noviszádi koldusok ellátását olyan képen, hogy az egyes házakban és kereskedésekben rendszeres havi adományokat gyűjt és ezekből az adományokból segélyezi a koldusokat. Mitrovics Zsiván nyugalmazott tábornok, a szövetség elnöke, valamint Popovics Szteva pravoszláv lelkész fáradhatatlanul dolgoztak ennek a szervezetnek a kiépítésén s az intézmény hamarosan Petrovaradinban házat is vett a koldusok részére s az arra tényleg rászorulókat izletes és jó étellel látja el.

Sajnos a közönség körében a szövetség még ma sem talál arra a megértésre és támogatásra, amilyenre kellene. Igen sokan vannak, akik annak ellenére, hogy a koldulás szigorúan tilos, az álkoldusokat pénzbeli segélyben részesítik és ezzel előmozdítják azt, hogy sok álkoldus, aki nem akar a szövetséghez fordulni segélyért, készpénzt gyűjthet össze, amit legtöbb esetben elpálincázik.

A közönségnek meg kell értenie azt,

hogy a szövetséget lelkiismeretesen vezesse minden koldus, aki arra tényleg rászorul, a szövetségénél tényleges segélyben is részesül.

A petrovaradini szegényházban naponta izes és teljesen elegendő kosztot adnak a szegényeknek és senkit sem utasítanak vissza, aki segélyre ténylegesen rászorul. Így tehát felesleges az álszegényeket segélyezni. Itt kell megjegyeznünk azt is, hogy a szövetség agilis pénzbeszédőjét, Totovics Brankót, akit Noviszádon általában már csak koldusinspektornak neveznek, sok helyen a legudvariánabbul, sőt gorombán fogadják és ezzel az illetők nemesak udvariánosságukról, hanem szociális érzésük hiányáról is tanúságot tesznek. Mindenesetre szükség lenne arra, hogy a szövetség erélyesebb rendszabályokhoz nyuljon az álkoldusok rendszerének letörésére és ilyen módon kellene lehetetlenné tennie, hogy lelkiismeretlen emberek visszaéljenek a közönség jószívűvel, arra való hivatkozással, hogy nem kapnak segélyt. A pénz hováfordításáról mindenki személyesen meggyőződhetik, aki a szövetség vezetőségéhez fordul.

A szövetség minden valószínűség szerint hamarosan szigorúan ellenőriztetni fogja a koldulást és mindazokat, akiket koldulásban tettenérek, a rendőrségnek fogják előállítani.

Randevu — a halállal

Két évi börtönre ítélték, mert meggyilkolta huga udvarlóját

Beeskerekről jelentik: Ez év május 22-én kegyetlenül végrehajtott gyilkosság történt a bánáti Novaszárcsa községben. Milos Juon 26 éves novaszárcsai pásztor négy fejszecsapással megölte huga szeretőjét Petrovics Lazar gazdálkodót.

A beeskereki törvényszék büntetőtanácsa tegnap tárgyalta Milos Juon bűnperét. A vádlott a tanácselnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert

önvédelemből cselekedett.

Aznap éjjel tizenegy órakor jött haza és tizenkét éves Adrienne nevű hugát a folyosón sirva találta. A kis Adrienne elmondotta, hogy egy ismeretlen férfi jelent meg a lakásban, ahol nővérével Georginával együtt volt és egyszerűen kidobta a lakásból. Az ismeretlen eljárása felett felháborodottan felszólította az idegent, hogy hagyja el a házat, majd amikor háromszori kopogtatására sem kapott választ, benyomta az ajtót. Ebben a pillanatban

megjelent az ajtóban egy vállas erős férfi torkonragadta és a földhöz vágta.

Epen a közelben heverő fejszére esett,

íjdtében felkapta és az idegen fejére ütött

Az áldozat — akiről később kitudt, hogy huga udvarlója Petrovics Lázár —

ismét megragadta, mire még háromszor fejbe sújtotta.

Milos Adrienne, a vádlott huga

mindenben megerősítette bátyja vallomását, míg másik huga Georgina törvényadta jogával élve nem akart vallani.

A tanács kihallgatott néhány tanút, akik elmondták, hogy

a meggyilkolt izgága, kötekedő természetű ember volt.

A bíróság Matias Koszta ügyész vád és dr. Bratis Dusan védő védbeszéde után Milost

erős felindulásban elkövetett szándékos emberölésben mondtatta ki bűnösnek és a túlnyomó enyhítő körülményekre való tekintettel két évi börtönre ítélte.

Beeskereken még egyre terjed az állatiárvány

Beeskerekről jelentik: A száj és körömfájás Beeskereken még mindig terjed, ezért a városi tanács újabb szigorú rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti a közönséget a járvány veszélyére és a legszigorúbban megtiltja birkákat, sertéseket, szárnyasok uccán való hajtását, a tollal, tojással, állati szarvakkal és állatbőrökkel való nyílt uccai kereskedelmet. A rendőrség kihágási ügyosztályához már számos feljelentés érkezett és a rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntették.

—o—

— Levert, ideges, kimerült, bágyadt egyéneknek, kik fejfájásban, szédülésben, álmatlanságban, étvágytalanságban szenvednek, legfőbb ideje, hogy belső szerveik (a gyomor, máj, vese) működését rendbehozzák, amennyiben néhány héten át naponta reggel éhgyomorra fél pohár Hunyadi János természetes keserűvizet isznak. Hunyadi János keserűviz a legtökéletesebb gyógyviz, melyet az orvosok 70 év tapasztalatai alapján rendelnek betegeknek az emésztőszervek működésének szabályozására, a vérkeringés élénkítésére, a munkaképesség és a friss, üde közérzet elérésére. Ügyeljünk a vörös középmezőjű címkére. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

Hálószoba, ebédlő, konyhabutor

és minden lakásberendezési cikk legolcsóbb beszerzési forrása az újonnan megnült

„Nameštaj“ A. Hodoványi
butorüzlete Novisad, Jevrejska ul. 4.

— Uj utak a munkanélküliség leküzdésére. Utalunk a „Regentin“ hazai cégnek mai számunkban található hirdetésére. A cég tulajdonosa J. Kalisch, Maribor, Trubarjevo 2. s gépe, a Regentin, minden munkát keresőnek új, tartós és magas havi keresetet biztosít, amit a mai súlyos viszonyok között mindenkinek örömmel kell üdvözölnie. A cég kívánatra pontos prospektust küld.

Lysoform

a nők barátja!

Du Mesnil, a Cherbourg közelében elhelyezett »Promenthée« buvárhajó parancsnoka, aki szinte csodával határos módon menekült meg a katasztrófából, majd minden e övel a mentési munkálatokon fáradozott, de már későn és eredménytelenül.

—o—

Igazi, kellemes meglepedettség forrása a

Gyermekszappan

amely megővja a gyermekeknek s a nőnek érzékeny bőrét.

MERIMA

Szerdán tárgyalja a pénzügyi bizottság a szuboticiai városi színház bérbeadását

Minden jel szerint Konyovics szinigazgató ajánlatát fogadják el, amely biztosítja a színház kulturális rendeltetését

Hosszas huzavona után végre megoldáshoz közeledik a szuboticiai városi színház bérbeadásának kérdése. A város tudvalevően évenként százezreket fizetett rá a színházra és a mozira, habár — különösen az utóbbi évben — alig volt egy-két olyan színelőadás, amely igazolta volna azokat a nagy áldozatokat, amiket a város a színház újjáépítésével az egyetlen kulturális intézmény biztosítása érdekében hozott. Tulajdonképpen Konyovics Petar, a noviszádi-oszjeki színház ismertnevű igazgatója adta a város vezetőségének azt az ötletet, hogy a kulturális érdekek biztosításával is bérbe lehet adni a színházat és ezzel kettős célt lehet elérni:

Megszabadul a város a súlyos ráfizetéstől, sőt jelentékeny összeget keres a színházon, a bérlő pedig kötelezi magát állandó társulat, illetőleg évenként legalább harminc színelőadás és számos hangverseny rendezésére. Ezenkívül pedig a mozi is fenn tartja.

Konyovics színházigazgató tervét nemcsak a város vezetősége, hanem a lakosság is örömmel fogadta, annál is inkább, mert a szinigazgató kilátásba helyezte, hogy operett-társulatot is szervez, mivel az operettelőadásokat a magyarnyelvű lakosság is szívesen látogatja. Konyovics Petar multja és működése garancia a város számára, hogy a színház az ő vezetése mellett teljesíteni is fogja kulturális rendeltetését — ajánlatának anyagi része pedig szintén kielégítő, amennyiben Konyovics évi 150.000 dinár bért ajánlott fel a színházért. Az eddigi tárgyalások során elvben már létre is jött a meg egyezés a szinigazgató és a város vezetősége között, sőt már a szerződés részleteit és feltételeit is megbeszéltek.

A kérdés végleges rendezése az előrehaladott idő miatt most már halaszthatatlan, mivel néhány hónap múlva már meg kellene kezdődnie a színházi szezonnak, a városi mozi pedig már augusztus elsejével beszünteti előadásait.

A tárgyalások ilyen stádiumában ismét zavart

és késedelmet okozott egy újabb ajánlat, amelyet Lifka Sándorné, a szubotici Lifka mozi vezetője nyújtott be a városhoz. Lifka Sándorné százezer dinár bért ajánlott a színházért, viszont vigalmi illetékekből nyolcvanezer dinárt hajlandó biztosítani. Így a két ajánlat között harmincezer dinár különbség van, de még sem lehet kétséges, hogy melyik ajánlatot fogadják el a város, hiszen egy a közgyűléseken, mint Vukics Franjo polgármester részéről több nyilatkozat hangzott el, amelyek szerint

a város minden anyagi érdeken felül helyezi a színház kulturális rendeltetését és nem moziállalkozókra bizza a színházat, hanem csak engedélyezi, hogy a színelőadások mellett mozielőadásokat is rendezhessen a bérlő.

Mértékadó körök véleménye szerint még abban az esetben sem lehet érdeke a lakosságnak, hogy az utóbbi ajánlatot fogadják el, ha az ajánlattevő Lifka Sándorné tényleg teljesíteni tudná azokat a kulturális feltételeket, amelyeket a színház bérbeadásához szabtak, mert

a mozi is fontos tényezője Szuboticián a kultúra terjesztésének és eddig is éppen a két mozi üzleti versengése hozott a közönségnek néhány értékesebb filmet, míg ha mindkét mozi, sőt a színház is egy vállalkozó kezében lenne, úgy kulturális téren teljesen ki lenne szolgáltatva a lakosság a vállalkozó kényének-kedvének.

A város vezetősége mindennek tudatában a legnagyobb óvatossággal jár el a nagyjelentőségű kérdésben, de kénytelen foglalkozni Lifka Sándorné ajánlatával is. A színház bérbeadásának ügye egyébként már a legközelebbi napokban döntésre kerül, mert Vukics Franjo polgármesterhelyettes szerda délutánra hívta össze a pénzügyi bizottság ülést, amely foglalkozni fog az ajánlatokkal. A lakosság körében a legnagyobb érdeklődéssel várják a pénzügyi bizottság döntését.

A noviszádi Kislimán lakói a bánhoz fordultak közbenjárásért a környék rendezése ügyében

A Kislimán egyes uccáiban tart-hatatlannak az egészségügyi és közisztasági állapotok

A noviszádi Kislimán lakóinak körében már régóta sok panasz hangzik el, hogy ebben a városrészben egyes uccák teljesen el vannak hanyagolva és annak ellenére, hogy ez a városrész mutatja fel a legnagyobb fejlődést, a város vezetősége egyes uccákat egészen elhanyagol és nem fejleszt. Így főképpen a Generala Vaszića, Cara Nikolaja és a Radnička uccák lakói körében sok a panasz, hogy ezekben az uccákban a

kövezet teljesen elhanyagolt és a nagy porban, esős időben pedig a nagy sárban alig lehet a házakat megközelíteni. A Kislimánnak ezen a részén a csatorna nincs közvetlen összeköttetésben a Dunával, hanem egy szivattyúnak kellene a vizet levezetnie, csak épp az a baj, hogy ez a szivattyú nem működik.

Mivel a Kislimán lakói már többször is fordultak ebben az ügyben a város vezetőségéhez, mindezeig azonban eredménytelenül, tegnap beadványt terjesztettek a bán elé és az ő közvetlen közbenjárását kérték panaszuk elintézésé ügyében. A Kislimán lakói remélik, hogy a bán közbenjárása végre meghozza a várva várt eredményt és a Kislimánnak egy a kövezetét, mint csapnivalóan rossz közvilágítását hamarosan feljavítják.

Lysoform a nők barátja!

Nyáron hideg
OVOMALTINE! izletes és tápláló ital

5,000.000

A beográdi Szt. Vince Egylet
KATEDRALIS SORSJEGYEI
mindenütt kaphatók!

Nyermények:
2 x D. 2.500.000, 2 x D. 500.000,
10 x D. 100.000, 100 x D. 10.000

Összes nyermények:
8,000.000 dinár

Sorsjegyek: 1/4 D. 100,- 1/2 D. 50,- 1/4 D. 20,-
Húzás: 2932 augusztus 31

10.000

Augusztus 14-én nagyszabású ünnepek keretében szentelik fel a sztárfutogi tűzoltók új ötemeletes gyakorlótoronyát

Az ünnepekkel kapcsolatban tűzoltóversenyek lesznek Sztárfutogon

A sztárfutogi önkéntes tűzoltó egyesület vezetősége augusztus 14-én nagyszabású ünnepség keretében tartja meg az újonnan épült tűzoltótorony felszentelési ünnepséget. Az új tűzoltótorony az ország egyik legszébb ilyen építménye, öt emelet magas, míg a hatodik emelet helyén tágas erkély van. A torony alapkövét április 27-én ünnepélyesen helyezték el, az építkezési munkálatok még mindig folynak és augusztus elejére a torony teljesen elkészül.

A sztárfutogi tűzoltótorony építéséhez a Pallavicini uradalom, a beocsini cementgyár, Sztárfutog község, a két Futog községe, dr. Dungyerszky Gedeon az egyesület védnöke, valamint az önkéntes tűzoltók járultak adományaikkal. A felszentelés alkalmával nagyszabású tűzoltóversenyeket is tartanak, amelyekre a Bácska, Bánát és Baranya egész területéről jönnek tűzoltó csapatok. Ugyancsak alkalommal adják át a tűzoltó egyesületnek, amely a Dunabán-ság egyik legrégebbi egyesülete, öfelsege a király kitüntetését a Szent Száva rend V. osztályát, valamint Fiszter István parancsnok, Thiel Lórenz és Kopp Márton tűzoltótisztek kitüntetését. A sztárfutogi tűzoltó ünnepség iránt az egész Dunabán-ságban nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Hírek

1932

Július

17

VASARNAP

— A noviszádi kültéri kat. olvasó és gazdakör saját helyiségében (Dudarszka uca 18) augusztus 7-én nagyszabású műsoros estet rendez táncal egybekötve.

— Eljegyzés. Kraus Antal kereskedő, Odzsaci, eljegyezte Neumayer Margit odzsaci urleányt.

— Eljegyzés. Papp Juci és Gábel Ferenc, Noviszád, jegyesek.

— Házasság. Kosóczy Ibolya grófnő (Szeged) és Anika Endre mr. ph. (Noviszád) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Fischer Magda urleány és dr. König Gyula ügyvéd (Noviszád) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Fűzőket, melltartókat méret szerint feleesőbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

— Lipesei őszi vásár. F. évi augusztus 28-án, vasárnap nyílik meg a lipesei őszi vásár. A textil-vásár augusztus 31-ig, szerda estig tart, a többi minta-kiállítás, valamint az építési, házi és termelési cikkek kiállítása szeptember 1-ig tart.

— Szolgai kinevezések a dunabánsági járásbírószékénél. Az igazságügyminisztérium Sztójin Sztevan szpzsziitbeji lakost a becskeréki járásbírószékhez, Krivokapics Sztevan szentai lakost a novakanizsai járásbírószékhez, Govoresin Branko bácskai lakost az odzsaci járásbírószékhez és Prokopovics Nikola zaluzsniai lakost a perlezi járásbírószékhez szolgává nevezte ki.

— Annabál a szuboticei Népkörben. Július 24-én este fél 9 órai kezdettel Szabó Marci kitűnő műkedvelő együttese a szuboticei Népkörben műsorral egybekötött Annabálat rendez. Műsor után tánc hajnalig.

— Ma este lesz a szuboticei katolikus legényegylet társasvacsorája. A szuboticei katolikus legényegylet tagjai és azok hozzátartozói részére ma este fél 9 órai kezdettel tartja meg műsoros társasvacsoráját, amely alkalommal három egyfelvonásos mutatnak be. A műsoros társasvacsora iránt Szubotícán nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— A szombori járás gazdasági referenseinek értekezlete. A szombori inspektorátushoz tartozó járási gazdasági referensek kedden értekezletet tartanak, amelyen Csapina Franja báni tisztviselő a kötelező jégkárbiztosításról tart előadást.

— Dr. Sinkovics bácsi orvos nyári szabadságáról visszatért és rendelését újra meg kezdte.

— Mojsović fagyalt kitűnő, egy adag csak 2 dinár, Zseljezicka 26.

Főhuzás aug. 9-től szept. 1-ig

3 jutalom, 4000 nagyobb, 30.000 kisebb ugeremény

Sorsjegyek a főhuzás egész ideje alatt kaphatók a főelárusítónál

LUSTIG LAJOS banküzletében

Noviszád, Mr. Alexandra u. 13. 2791

— A jugoszláv radikális parasztdemokrata párt gyűlése Szomborban. Szomborból jelentik: A jugoszláv radikális parasztdemokrata párt ma délelőtt fél 11 órai kezdettel az ipartestület nagytermében pártszervező gyűlést tart, amelyen Popovics Koszta nemzetgyűlési képviselő és báni tanácsos gazdasági és kulturális kérdésekben tart nagy beszédet.

— A szombori Putnik ma kirándulónomat indít Apatinba. A szombori Putnik menetjegyiroda ma délelőtt 9 óra 8 perckor kirándulónomat indít Apatinba, ahonnan a vonat este 8 óra 20 perckor tér vissza. A menetjegy ára 7 dinár, a fürdőjegy-
mal együtt tíz dinár.

Miközben a kólózókat nézte, elvesztette a talajt a lába alól és a csatornába fulladt egy szombori munkás

Két halálos szerencsétlenség történt Szomborban a Kralja Petra csatornában

Szomborból jelentik: Péntek délután 4 óra körül Lázics Nikola villanygyári munkás a nagy melegben lement a csatornára fürdeni, de nem jött többé vissza. A fiatalember eltűnése estefelé feltűnt Rádóczy János főgépésznek, aki lement a csatornára, hogy megkeresse Lázicsot, de sehol sem találta. Rosszat sejtve jelentést tett a rendőrségnek, amely az eltűnés ügyében megindította a vizsgálatot, átkutatták a csatornát, de Lázicsot nem találták. Tegnap reggel azután Vukovics Balázs halász megtalálta Lázics holttestét a csatornában.

A vizsgálat megállapította, hogy Lázics nem tudott uszni és ezért mindig a csa-

torna sekély részén fürdött. A napokban a csatornát kotorták, ezt azonban Lázics nem tudta. A fiatalember ugylátszik a közeli kocsmá kolozóinak nézésében elmerült és egyetlen jajkiáltás nélkül elmerült s többé nem került elő.

Tegnap délután ugyancsak halálos szerencsétlenség történt a csatornában. Trandorics Antal 56 éves szivattyúőr szintén mély vízbe került és fuldokolni kezdett. A közelben tartózkodó munkások meghallották Trandorics segélykiáltásait, ki is húzták a vízből, a szerencsétlen ember azonban a kiállott izgalom következtében szívszélhü-
dést kapott és meghalt.

TÖZSDE

TÖZSDEZARLATOK:

Szombat, július 16

A dinár árfolyama. Budapest 9.96—10.08, Berlin 6.58—6.62, London 222.50.

Csikágói zárlat. (Július, szeptember, december). Buza lanyhuló 44.5, 47, 50.375. Tengeri tartott 31.5, 33, 33.125. Zab alig tartott 18.625, 19.125, 21.5. Rozs alig tartott —, 31.75, 33.875.

Winipeg. Irányzat: Alig tartott. Buza július 53.25, október 55.625, december 57.25.

Liverpool. Irányzat: Barátságos. Buza július 4 sh 9.375, október 4 sh 11.125, december 5 sh 0.75.

Noviszádi terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 78 százalékos 155—160, bánáti 150—155, 79 százalékos Szombor környéki 155—160, bácskai és tiszai uszály 152.50—162.50, bégai uszály 155—160, felsőbánáti 152.50—157.50. Árpa 110—115. Tengeri bácskai 120—122, Szombor környéki 122—124, bánáti 118—120, szerémi 122—124, Sid környéki 123—125, ab berakodóállomás állami illetékekkel 132—132, franco vagon Sziszak 136—138. Liszt nullás g és g 235—245, kettes 215—225, ötös 200—210, hatos 190—195, hetes 150—155, nyolcas 100—105. Korpa jutazsákokban 92.50—97.50.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: 65 vagon.

—

— Hármás ikreket szült egy szombori asszony. Szomborból jelentik: Kalmár Antal szombori közműves felesége tegnap három leánygyermeknek adott életet. Az orvosok megállapítása szerint az ikrek túl gyengék voltak, ezért még a délelőtt folyamán mindhármat megkeresztelték. A három ikernővér a délután folyamán kiszünettedt.

— „Ferenc József“ keserűvíz használata a bélműködést kitűnően szabályozza.

— A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája megkezdte a temerini apósgyilkos kihallgatását. Megirta a Reggeli Újság, hogy Schneider József temerini takács konyhakkéssel hatszor hasbaszurta apósát, aki a helyszínen meghalt. A gyilkost a noviszádi rendőrség fogta el és kihallgatása után átadta a törvényszéknek. A törvényszék vizsgálóbírája tegnap megkezdte Schneider József kihallgatását.

— Keresi az édesanyját egy noviszádi fiatalember. Matz Antal 1915-ben született Budapesten. Édesapja id. Matz Antal 1917-ben elvált feleségétől, szül. Gázsik Viktoriától. A fiu az édesapjánál maradt, aki időközben meghalt. Ifju Matz Antal most keresi az édesanyját. Aki tud róla, értesítse a fiút, a kamenicai szigeten Fehér István vendéglősnél, vagy lapunk szerkesztősege utján.

Kézikönyv jelenik meg a mestervizsgák letételéről

Rövidesen elhagyja a sajtót dr. Sztanics Szilvákónak, a noviszádi kereskedelmi és iparkamara titkárnak szerkesztésében megjelenő kiadvány: Kézikönyv a mestervizsgák letételéről.

Az új ipartörvény értelmében senkinek kaphat iparigazolványt olyan iparok üzérére, amelyek szakképzettséghez vannak kötve, ha előzőleg mestervizsgát nem tesznek.

A mestervizsgán a jelöltnek a szakképzettségén kívül vizsgát kell tennie abból is, hogy ismerje a gazdasági törvények általános előírásait, a számlázást, levelezést és a közönséges könyvelést. A mestervizsgák letételéről szóló kézikönyv felöleli a vizsgák teljes elméleti anyagát. A kézikönyv tartalma a következő: 1. Az ipartörvény főbb rendelkezései. 2. Kivonat ismertetése a munkásvédelmi törvények. 3. Kivonat ismertetése a munkásbiztosítási törvények. 4. Kivonat ismertetése a kereskedelmi törvények. 5. Kivonat ismertetése a váltó törvények. 6. A segédvizsgák letételéről szóló pravilnik főbb rendelkezései. 7. A mestervizsgák letételéről szóló pravilnik főbb rendelkezései. 8. Az ipari könyvelés. 9. Számlázás. 10. Levelezés.

Ez a kézikönyv mulhatatlanul szükséges minden ipari szakmunkásnak és mint fontos előkészítő képzés az iparos tanoncoknak. Minden iparos-mester e kézikönyv révén könnyedséggel megszerezheti a neki szükséges elméleti képzését a gazdasági és ipari törvények terén.

A könyv az „Uránia“ nyomdai műintézet kiadásában jelenik meg Noviszádon, szerb nyelven latinicával nyomtatva.

Ára előfizetésben Din. 30.—, könyvári forgalomban Din. 35.—. Előfizetések az „Uránia“ nyomda, Noviszád, címre küldendők.

— Szubotícán ismeretlen csaló visszaél Páter Vazul népkonyhájának nevével. Páter Vazul szuboticei népkonyhája rengeteg szegény család gyermekével tesz jót, így érthető az a nagy népszerűség, amely a népkonyha iránt megnyilvánul. Ezt a népszerűséget néhány nap óta egy ravasz szélhámós arra használja fel, hogy a népkonyha javára adományokat gyűjtsön, amelyekkel nem számol el. Tegnapra kiderült a szélhámosság, ezért a népkonyha vezetősége felhívja a közönséget, hogy csakis olyanoknak adjon adományokat, akik írásbeli meghatalmazást mutatnak fel. A szélhámós magastermetű fiatalember, fekete haja van. Akinél a szélhámós megjelenik nyomban tegyen jelentést az első rendőrszemmél.

— Gyűjtenek Beeskereken a munkanélküliek részére. Beeskerekről jelentik: Az egyesült beeskereki szakszervezetek szakmaközi beeskereki bizottsága július 17-én, vasárnap uccai gyűjtést rendez a munkanélküliek részére, akik Beeskerekre jönnek munkát keresni, itt foglalkozást nem találnak és nem tudnak illetőségi helyükre visszautazni.

— Strandünnepély Beeskereken. Beeskerekről jelelik: A beeskereki Tükör riportárság szerkesztése augusztus 7-én nagyszabású strandünnepélyt rendez a beeskereki Abázia strandfürdőben, melynek keretében szépség, uszó, szandolin és csónakverseny lesz.

— „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervekből eredő zavarok nagyrésztét megszünteti.

Elsőrendű harisnya
olyan olcsó, mint még soha
Klein Jenőnél
Novisad, Vel. Bečkerek, Senta.
Például:
Selyemharisnya, finom szövésű, rendkívül tartós, a legújabb divatszínekben
16.-, 20.- és 25 dinár

— A nép öröme minden hétfőn délután a Sibality-féle lepény (Szubotica). Öt órákor kapható.

— A beeskereki adótárgyalások sorrendje. Beeskerekről jelentik: Az adókievítő bizottság július 18-án, hétfőn a következő beeskereki adózók kereseti és forgalmi adóját veti ki: Schmiedt Mária és Anna, Jochun Erzsébet, Jochun Péter, Markov Alekszandar, Hieber Hugó, Csikos Mária, Csorba András, Bartbu Viktória, Radovansev Veszelin, Farkas János, Feketics Mihály, Schvan János, Keilbach Testvérek, Molnár János, Péter Pál, dr. Borsódi és dr. Ankics, dr. Bratics Dusan, dr. Várady Imre, dr. Vaszics Andrija, dr. Winter Lajos, Turinszki Milan, Berberszki Mita, Milja Milan, Gabrov Nikola, Greifenstein Frigyes, Gombár Józsefné, Gross Krisztina, Petrovaeski Zsiva, Popov Luka, Risovics Dusan, Herlich Károly, Hisli György, Kirtyanszki Marinko, Belényi Mihály, Hollósy József, Brankovan Cseba, Buchbinder Ignác, Pillis Mór és Fia, Fischer Gyula, Freischberger Testvérek, Herzog Gyula, Raubinger János, Fischl Jakab, Steigenberger Ákos, Jankovics Jovan, Uhlmann és Neuser, Wolf Sándor, Milics Blagoje, Treisz Géza, Sörös András, Lukács Lajos, Matern József, Matern Mihály, Mesbacher János, Notaros Kraszoje, Nikolics Julije, Horváth Mihály, Engel Károly és Adám, Bohn Mihály, Vasziljev Miladin, Vucesetics Gyura, Dragosev Katica, Gyukics Veszelin, Erdeljan Rakila, Kollár Antal, Lózsza Isztvna, Oltyan Szvetozár, Romanovics Milan, Untereimer János és Zoufal Mihály.

Prima szerémi 2655
gyertyán hasáb ölenként 560 D.
bűkk hasáb 520 „
100 kg. aprított bűkká 28 „
KELLER fotelep, Strand uton. Telefon: 24-17

— Átszállították Jovanovics Györgye egyetemi tanár holttestét. Beeskerekről jelentik: Jovanovics Györgye a beográdi egyetem orvosi fakultásának világhírű tanára, aki még a télen felakasztotta magát, szülőhelyén Beodrán eddig ideiglenes sirban nyugodott. Most elkészült a díszes kivitelű kriptá és a Bánát nagymultu, tragikus sorsu fia holttestét átszállították a sirboltba, ahol örök nyugalomra helyezték.

— Bélynyheség, székrekedés kiindulópontja számtalan súlyos betegségnek és különösen veszélyes a vértolulásban, az aranyér, érelmeszesedés és sérvben szenvedőknél. Ezen esetekben felbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a Hunyadi János természetes keserűviznek rendszeres használata. A Hunyadi János keserűviz biztosan és enyhén hat, szabályozza a bélműködést, a vérkeringést erősíti szervezetünket. Idejekorán használva sok súlyos betegségnek vehetjük elejét s hosszabbítjuk meg ezáltal életünket. Ügyeljünk a vörös középmezőjű címke! Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

VRBASZI HIREK

Csütörtökön három szerencsétlenség történt Vrbáson. A cukorgyárban az építési munkáknál Oszter János 43 éves ács lezuhant az emelvényről. A szerencsétlen embert súlyos sérülésekkel a noviszádi központi kórházba szállították. Az aratásnál Michel Jakob, a VSC közismert hátvédje kaszával felmetsette bal lábát és egy 15 cm hosszú és 3 cm mély sebet ejtett rajta. Dr. Hejb János részcsitette első segélyben a sebesült munkást. Az ugynevezett Magyarorsorban Józsa Eszti 10 éves kislány tévedésből lúgkoldatot ivott. Súlyos égési sebekkel szállították kórházba. — Pénteken délután kigyulladt Klemensz György vrbászi lakos házának egyik szobája. A tüzet sikerült idejében lokalizálni. Mivel az a gyanu merült fel, hogy gyújtogatás történt, a rendőrség megindította a nyomozást. — E hó 25-én egy bizottság száll ki a báni hivatal technikai osztályából Vrbászra, hogy a Kucurára vezető villanyhálózat építési tervét és területét felülvizsgálja. Ha a báni hivatal a terveket jóvá hagyja, már 26-án megkezdik a szerelési munkákat, melyeket a villanytelep ősz előtt még be akar fejezni. — E hó 11-én eltávozott szülei házából Michel Krisztina 22 éves leány. A leány balkezére és lábára béna és súlyosan epileptikus. Haja barna, szemei kékek. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a kukoricásokban tartózkodik. Szülei kérik, hogy ha valakinek tudomása van a lányról értesítse a legközelebbi rendőralomást. — Néhány nappal ezelőtt Pavkov Gordonka 28 éves asszony nedves törülkövel tisztította a villanylámpát, miközben oly erős ütést kapott, hogy néhány nappal később agyrázkódás következtében meghalt.

— LYSOFORM CSAK EREDETI ŰVEGBEN VALÓDI. KIMÉRVE HASZONTALAN HAMISITVÁNY.

— „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza.

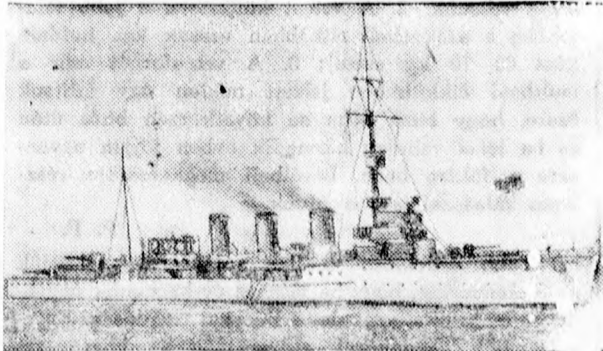
AUTOBUSZ

Beeskerek—Noviszád
Beeskerekről indul (Vojvodina szállótól) reggel 11 órákor
Noviszádra (Szloboda elé) érkezik délelőtt 9:30 órákor
Noviszádról (Buza térről) indul délután 16:30 órákor
Beeskerekre (Vojvodina elé) érkezik este 18:30 órákor

BACSPETROVOSZELOI HIREK:

A gazdaközönség körében nagy a lehangoltság, mert a próbacsépléseknél lánconként a buza csak 4–8 mázsát fizetett. A termés szeme is apró és laza, átlagban csak 64 gramot nyom. — Egy rablóbanda rendszeresen őrzi fosztogatásait a községben és a határban. Nem mulik el nap, hogy a falu éjjeli csendjét meg ne zavarják. Csütörtökre virradóra Korhec Lajos szállására látogattak el a haramiák, ahonnan az istállóból három ló közül a legszebbet kiválasztották és elvezették. A rendőrség és csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

— „Hunyadi János” keserűviz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

A Blas don Lezo, a spanyol flotta egyik leggyorsabb cirkálója Cap Finisterre mellett elsüllyedt. A hajó pusztulása a kis spanyol flottára nézve súlyos veszteséget jelent.

KÖZPONTI SZÁLLODA

BUDAPEST, Baross tér 23
(Keleti pályaudvarnál)

Ujjonnan átalakítva és berendezve

Szolid uri ház
Folyó víz-fürdő-telefon-
központi fűtés

Tulajdonos: SINGEL BUTORGYAR
Igazgató: PALKOVICS EDE

— Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz napoként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csúszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Keresztretjvény megfejtés. A helyesen megfejtők között a következők részesülnek sorsolás útján jutalomban: Lendvay Bözsi (Noviszád), utalványt nyert egy kabinet fényképre Vajda fotó műterméből. Szilágyi János (Noviszád) utalványt nyert egy üveg kölni vizre a Soa drogériából. Tursics Jelena (Noviszád) utalványt nyert negyed kg finom pörkölt kávéra Spiller Lenci üzletéből. Az utalványok a szerkesztőségben vehetők át. Riesz Károly, Brestovac 1 hónapig ingyen kapja a Reggeli Ujságot. Wallrabenstein Anna, Budiszava és Schwager Mária Szombor könyvjutalomban részesülnek. A helyes megfejtés: Vízszintes sorok: 1. Kosztolányi Dezső. 15. Avizál. 16. Ly. 17. Nád sás. 18. Rima. 19. Tapeta. 22. E. 23. Ida. 25. Mora. 27. Rpi. 29. Ni. 30. Mer. 32. K. S. 33. Lát. 35. Er. 36. Tudósit. 38. Medence. 39. H. S. 40. Ne. 41. Klio. 44. Ot. 45. S. G. 46. Robi. 48. En. 49. Aret. 51. Fráter Lóránd műve. 55. Rikoltó. 56. A kardal. 57. In. 58. Nió. 59. P. S. 61. Ale. 62. Y.Y. 63. Gaz. 65. Rozs. 67. Nfa. 68. K. S. R. T. 70. Liliom. 72. Gyér. 73. Edison. 75. An. 76. Áskáló. 78. Sok embert ismerek. Függőleges: 1. Karinthy Frigyes. 2. Ovidius. 14. Őszi reggel járok. 24. Mesebeli. 26. Nádor dala. 52. Rinaldó. 54. Vzapfjele. 59. Polar. 60. Szint. 64. Zrik. 67. Nyár.

A keresztretjvény megfejtői között az alábbi jutalmakat sorsoljuk ki:

Egy kabinet fénykép

VAJDA

fotó műterméből

1/4 kg. finom pörkölt kávé

SPILLER LENCI

üzletéből

1 üveg kölni viz a

„SOA”

drogériából

Mezőgazdaság

Mit termeljen a mezőgazda a Vajdaságban, ha a buza és a tengeri árak nem kielégítőek?

Folytatás!

A multkori számban előirt módon még ősszel előkészített tengeri tábláinkat, nem szükséges szántani, csak jól átfogasolni, esetleg a téli nedvességtől összeülpedve, kultivátorral vagy extirpátorral átporhanyítani 3-4 coll mélységig, hogy a tengeri magot jól bevehesse. A vetés idejére nézve itt megjegyezzük, hogy itt a Vojvodinában, amint a föld melege a tiz fokot eléri, jobb, ha hamarabb, mint később vetjük el különösen a korai tengerit. Továbbá az őszi takarmány korábbi elvetése kedvéért ajánlatos a tengeri területének felét korai tengerivel és csak a másik felét közepes, illetve késői tengerivel bevetni. S ha még ezek után a tengeri vetőmagjának kiválasztásánál óvatosan járunk el és a további munkálatoknál kezdve a kikelésztől egészen a teljes beárménykolásig nem takarékoskodunk a porhanyítási munkálatokkal úgy bizton remélhetjük, hogy kat. holdankénti szemtermés még száraz esztendőben sem fog a husz mázsán alul maradni.

Tehát amit elvesztettünk az öt kat. hold tavaszi takarmány miatt a tengeri eddigi területéből, azt a tengeri átlag termésén ilyen módon behozhatjuk. A netalán mégis mutatkozó hiány a tavaszi takarmány termelésében busásan megtérül. Az öt kat. holdnyi tavaszi takarmány területét, ha ősszel nem tudnánk megtrágyázni, legalább szántásuk meg úgy, mint a tengeri alá (öt collra szántva, öt collra porhanyítva) és tavasszal a télen át összegyűlt érett istálló trágyánkat csak 3-4 collra szántásuk alá. A tavaszi takarmányok közül igen bevált vidékünkön a korai vetésű zabos búkköny és sűrű tengeri mellett, a későbbi vetésű szudánifű, amely kedvező időjárás esetén két kaszálást és egy legeltetést is adhat. Itt megjegyezzük, hogy a takarmány növények szükséges vetőmagját takarékosági szempontból ajánlatos olyanképpen nyerni, hogy a bevetett területből kiválasztjuk azt a részt, amely a megdülésnek kevésbé van kitéve, a szudánifűnél a második kaszálásból s ezt a részt engedjük magnak beérni.

De minek ez a sok mesterséges szálás takarmány? Mintha csak hallanám ezt a sokoldalról felmerülő kérdést. Erre igen egyszerű a válasz: Mind fel kell etetni a tél és a tavasz folyamán teheneinkkel, növendék marháinkkal, igás lovainkkal, esetleg ökrökkel, sőt a gyenge lucerna szénát apróra szecskázva sertéseinkkel és baromfiainkkal. Ilyen takarmányozás mellett háziállataink sokkal jobb, olcsóbb és természetesebb takarmányhoz jutnak, mint a drága korpa, tengeri és egyéb erőtakarmányok útján. Nem kell tehát megijedni a sok szálás takarmánytól, csak legyenek elegendő jó háziállataink, melyek részben tej, részben húsra, részben zsírra, részben igaerőre s részben tojássá és tollá átalakítják s emellett igen jó minőségű és nagyobb mennyiségű istálló trágyát állítanak elő.

Ha most már tekintetbe vesszük, hogy a mai alacsony száztiz dináros buzaárak és száz dináros tengeri árak mellett kat. holdanként búzából legalább tizenkét mázsát és tengeriből tizenhat mázsa morzsolt tengerit kell aratni, hogy a szántóföldi mérlegünk veszteséggel ne záruljon, a fentiekbe ajánlott hármas takarmányforgó előnye a következőkben foglalható össze:

1. Az eddiginél egyharmaddal kevesebb buza és tengeri területünket gondosabban bemunkálhatjuk, könnyebben és jobban megtrágyázhatjuk és ezáltal termés átlagainkat legkevesebb 20 százalékkal emelhetjük.

2. Ezután több és olcsóbb természetes

takarmány állván rendelkezésünkre, több és jobb marhát tarthatunk, különösen télen, ami által több és jobb istálló trágyát állíthatunk elő.

3. A változatosabb termelés csökkenti a szántóföldi növényi (gyomok) és állati (különböző rovarok) kártevőink elszaporodását.

4. A munkabeosztás úgy ősszel, mint tavasszal könnyebb, mert nem áll olyan könnyen munkatorlódás.

5. A nagyobb mérvű és olcsóbb állattartással könnyebben tudjuk a buza és tengeri ár csökkenéséből előálló veszteségeinket kiegyensúlyozni.

6. A gazdaság egyheted részének (öt kat. hold) szabad gazdálkodásra fenntartott területén, bármikor kipróbálhatjuk olyan növények termelését, amelyek időnként több nyjvedelemmel, azaz jobb árakkal kecsesgetnek (ipari növények, gyógynövények és kerti vetemények).

7. Végül ezen forgórendszerre való átmenet nagyobb tőke befektetést nem igényel, sőt a forgó tőkét a tej, borju növedékmárha stb. eladásából időközönként befolyó összegekkel csökkenthetjük.

A fentiekben vázolt gazdálkodási rendszerrel mondhatni, hogy még azok a gazdák is, akik az előbbi gazdálkodási rendszer mellett eladósodtak, ha az állam által kilátásba helyezett hosszabb lejáratú olcsó (5-6 százalékos) törlesztéses kölcsönhöz sikerül hozzájutni s ezáltal az előbbi drága kölcsönöket egyesíteni (konvertálni), takarékos beosztással a birtokukat a teljes eladósodástól megmenthetik.

Örömről fog szolgálni, ha a fenti vázlatos közleményünkre a régi kettős rendszerű gazdák közül minél többen fognak felfigyelni és azt megszívelve az előrehaladás ösvényére lépni és ezáltal úgy a saját boldogulásukat, mint közvetve a nemzet javát előmozdítani.

P. F.

ÜZENETEK

Kérdés: Több oldalról beérkezett kérdezősködések, hogy a katasztrófálisnak ígérkező rozsda-károk ellen van-e valami azonnali segítség, azaz lehet-e annak továbbterjedését megakadályozni?

Felelet: Sajnos az idei késői esős és váltakozó meleg időjárás annyira kedvezett a különféle rozsda-kárnak, hogy azok különösen a sűrű buza vetésekben mondhatni katasztrófális károkat okoztak. Ennek megállítására, azaz azonnali segítsége sajnos oly drága és oly körülményes, hogy a gyakorlatban azt keresztil vinni lehetetlen. A rozsda ellen csakis előzetes óvintézkedésekkel védekezhetünk és pedig: 1. Lehetőleg rozsdaálló és erős szalmájú buzafelelőseket vessünk; 2. A vetést különösen a jobb talajokban a szokottnál ritkábban vessük kat. holdanként 60-70 kg szem); 3. A vetésforgót már a multhavi cikkünkben jelzett módon úgy állítsuk össze, hogy buza soha se következzen buza után és ha lehet minden harmadik évben jöjjön ugyanarra a földre buza. Levélbeli megkeresésre részletes válasszal is szolgálunk.

P. F.

Több érdeklődő levélre válaszolva értesítjük az illetékeseket, hogy ha még ez év harmadik negyedében megalakulnak mint a Bácskai Gazdasági Egyesület fiók gazdakörei, akkor még az idén részt vehetnek egyesületi életünkben és mindenben a régi gazdakörökkel egyenlő előnyöket élvezhetik már az idén.

—o—

Ifjabb Bata Tamás, a tragikus módon meghalt csehszlovák nagyiparos 19 éves fia, a hatalmas vagyon egyedüli örököse.

A magam szemével ...

A horgosi gazdanap margójára

Mi akik a gazdakörön kívül álló személyek figyeltük a horgosi Gazdakör munkáját, csak azért is, mert horgosiak vagyunk, akár kereskedők, iparosok vagy más foglalkozásbeliek, a gazdanapot a gazdakéval közös ünnepünknek tartottuk, annál is inkább, mert tudatában vagyunk annak a fontos ténynek, ha valaha úgy most időszerű, hogy agrár-államunk mezőgazdái megmozduljanak gazda érdekeik illetve sérelmeik orvoslása érdekében.

De azért is volt fontos ez, mert nekünk, más foglalkozásúaknak a helyzete csak akkor javul, ha a mezőgazdák jobb gazdasági viszonyok közé jutnak. Hogy pedig gazdáinknak sok jogos panaszu van, az elvitathatatlan tény. A gazdanap, — annyit tudunk és látunk — hogy ilyen komoly cél érdekében indult meg és fejeződött be. A gazdakongresszus után megtartott délutáni program, annyira tanulságos és szép volt, hogy azért a rendezőség nem gonyt, hanem külön dicséretet érdemel. Hogy mást ne említsék, a kétezer szemlélő előtt lezajlott aratóverseny és löverseny Péter-Pál napját örökre felejthetlenné tette. Mert, közülünk sokaknak csak most nyílt alkalma arra, hogy láthassuk, mily nehéz munkát kell derék földmunkásainknak kifejtetni, hogy mindennapi kenyerünkhöz hozzájussunk. Azt jól tudom, hogy ünneprontok mindig voltak. Sajnos a horgosi gazdanap sem kerülhette el azt, hogy a gazdanapon megjelent kilenc újságíró közül ne akadjon egy, aki a nap és küldetése komolyságát félre ne értette volna. Ahogy értesültem, a Gazdakör az újságíró urakat azért hívta meg, hogy ők lapjaikban a Tiszavidék gazdáinak komoly bajairól, a kongresszuson elhangzott panaszokról és Horgos speciális érdekeiről irjanak és hála az itt megjelent hírlapíró uraknak, kötelességüket nagyszerűen teljesítették, segítő kezet nyújtva a gazdáknak céljaik eléréséhez.

Azonban érthetetlen módon az egyik Szubotícán magyar nyelven megjelenő napilapnak vasárnapi számában egy „parányi“ izetlenkedés látott napvilágot.

Szerintem attól a laptól is elvárták a Tiszavidék gazdái, hogy komoly helyzetükben rajtuk ne csipkelődjék, hanem a betűk erejével segítsen.

Mert, ha a gazda helyzete javul, kedvezőbb lesz az általános jólét is és akkor jut pénz az újságra is és az több példányszámban jelenhet meg. Akkor a nyomdászaiól nem kell leépítenie és azoknak nagyobb munkabért is fizethet. Nem volt-e kár a nyomdafestékért, a nyomdász drága idejéért, hogy valótlan vádak megírására fecsérelték, a gazdák bosszuságára. Nem lett volna illőbb azon a hasábon komolyabb dolgot nyilvánosságra hozni, például a horgosi gazdakongresszus rezolúciójának szövegét?

Nem érdemelték-e meg a horgosi gazdák — mint a gunyolódó lap olvasói — hogy arról irtak volna, hogy Jugoszláviában egyedül Horgoson termelnek évente 250 vagon rozst, vagy hogy az évi 400 vagon horgosi bor világhírű, kitűnő aromájú, 12—14 malligán szeszfokú és hogy Horgoson a szegedivel azonos világhírű paprika terem? És hogy mindezt nehéz küzdelmekkel, fáradságos munkával futóhomokon termelik a szorgos horgosi gazdák. Ugy látszik azonban, hogy a Pagát név mögé bujt újságíró féle azt gondolta, hogy a vendéglősök és szakácsok napjára jött Horgosra, mert csipkelődő cikkében állandóan „gastronómiai“ problémákkal foglalkozott. De legyünk tárgyilagosak. Pagát ur a gazdaköri reggelire nem panaszkodhat. Szemtanuja voltam, hogy egyszerű étvágyal fogyasztotta el a vendég reggelit; a nagy adag zónát és néhány pohár söröcskét. De azt is láttam, hogy ennek elfogyasztása után a Gazdakör elnöke a plébániára vitte a bankettnak is beillő reggelire (pagátí kifejezés),

ahol — váljk egészségére — jóétvágyal reggelizett az előkelő vendégekkel... parányi módon sem maradt éhen.

Feneketlen por nem volt Horgoson, mert itt kvarc homok van és port tévedésből sem lehet látni. Szerény véleményem az, hogy rosszul fejezte ki magát, mert a bort tévesztette a porral össze. Tehát cikke ezen része odamódosítandó, hogy feneketlen por helyett érts feneketlen bort. Tény, hogy Pagát ur alaposan kémlelte a jó horgosi bor fenekét.

„Költő hazudj, de rajt ne fogjanak“

(Arany J.)

Mindössze csak ennyi irandóm van a gazdanap margójára és ezt is csak azért teszem, mert ez ideig hiába vártam, hogy a Gazdakör vezetősége adjon cáfolatot a valótlanosságokra.

Tisztelettel:
Gyólay Endre

A rozsdakár tanulsága, hogy az egyes vidékeknek nemesített vetőmagvat kell vetni

A gazdáknak vetőmagszövetkezeteket kellene alapítaniok — Néhány érdekes nyilatkozat az aktuális mezőgazdasági problémákról

A Dunabánság minden részéből nap-nap után érkeznek a rozsdakárról szóló jelentések s általános az a vélemény, hogy a rozsdá idej jelentkezése következtében a termés ug minőségileg, mint mennyiségiileg mintegy 30 százalékkal kevesebb, mint tavaly. A Reggeli Újság munkatársa több mezőgazdasági szakértővel is beszélgetést folytatott a rozsdakár ügyében és megérdeklődte, mi a tényleges helyzet. Ez alkalommal munkatársunk igen érdekes adatokat kapott erről a problémáról.

— Az tény — mondotta első informátorunk — hogy az idej termés gyengébb lesz, mint a tavalyi volt, azonban a hozam tekintetében a legkülönbözőbbek a vélemények. Míg egyrésztől azt állítják, hogy a termés ha nem is lesz a legjobb, de legalább közepes és kielégítő lesz, addig más részről azt állítják, hogy az idej aratás eredménye katasztrófálisan alacsony. A mezőgazdák általában az idej gyenge termés főokának a rozsdát jelölik meg, amely a ködképződések folytán júniusban jelentkezett, éppen abban az időben, amidőn a buza érése a befejezéshez közeledik. Azonban hangsúlyoznunk kell azt, hogy

a rozsdá nem támadta meg egyformán valamennyi buzafajtát és éppen ez az, amelyre itten gazdáink figyelmét fel kell hívni.

Igy például a mezőgazdák véleménye megegyezik abban, hogy az u. n. prolifik buzánál, amelyet a bácskai tartomány annakidején szétosztott a mezőgazdák között, egyáltalán nem vehető észre a rozsdá és ennél fogva ennek a buzának a hozama kitűnő lesz. Azok a mezőgazdák, akik ezt a fajta buzát vetették, egyáltalán nem panaszkodhatnak.

Ezzel szemben csaknem valamennyi többi buzafajtából főleg a nem nemesített buzánál az idej termés 30 százalékkal a tavalyi mögött marad.

Mindenesetre fontos tanulság ez mezőgazdáink részére, akiknek a buza elvetésénél gondosan meg kell választaniok a vetőmagvakat aszerint, hogy milyen vidéken vetik el őket. Eddig a vetőmagvak megválasztást rábízták a mezőgazdákra és sajnálatosan tapasztalhatjuk, hogy a mi területünkön

mintegy 20—25 féle buzafajtát vetnek, amelyek itt hosszas lenne felsorolni.

Kétségen kívül áll, hogy ezeknek a buzafajtáknak a legtöbbje nem alkalmas a mi vidékünkre és legfeljebb három—négy buzafajta lenne az, amely az itteni éghajlatnak és termőföldnek egyképen megfelelné.

A buzafajták kiválasztását a mágnesítő állomásoknak kellene végrehajtaniok és a gazdáknak szigoruan ragaszkodniok kellene az állomások utasításaihoz. Ezzel egyidejűleg a vetőmagvak tekintetében erősebben meg kellene szervezni a mezőgazdákat, akiknek vetőmag szövetkezeteket kellene alakítaniok. Ezeknek a szövetkezeteknek a tagjai kötelesek, hogy csak egyfajta vetőmagot szerezzenek be és pedig olyat, amely vidékükre a legalkalmasabb és ezt vessék el és tartsák meg tiszta formában.

Emellett igen fontos, hogy a vetést idejében végezzék el, rendesen munkálják meg földjeiket és minden fennálló eszközzel küzdjenek a növények betegségei ellen.

Eppen most, amidőn a rozsdá annyira lecsökkentette a buza hozamát, világosan lát hatjuk, hogy a vetés ideje mennyire fontos körülmény. Azok, akik hamarabb elvetették a buzát, nem szenvednek annyi kárt a rozsdától, mint a többiek.

Másrésztől azt az információt kaptuk, hogy a gyenge aratás következtében természetes jelenség lenne, ha a buza ára a világparitáshoz alkalmazkodnék, amihez hozzáadhatnánk még a beviteli tarifát és a szállítási költségeket, azonban ennek nem kell megtörténnie, mert ismeretes, hogy a buza-termelők szervezetlenek s így nincs befolyásuk az áralakulásra, míg a kereskedelem és a malomipar, amely a gabona feldolgozásával foglalkozik, kedvezőbb helyzetben van és így megtörténhetik, hogy a mezőgazdák az idej termést is paritás alatt adják el, mert pénz és hitelhiányban szenvednek, másrészt pedig adó és magánköveteléseikben stb. nagyarányu kötelezettségeik vannak.

A Dunabánságban az idén 832.000 hektár területet vetettek be buzával. Ha ugy

Reumát

csúzt, isást, kőszvényyt, izületi gyulladásokat teljesen

kigyógyít a Csodakut rádióaktív

Gyógyfürdő Sztáranakizsa

Iszap és szénsavas fürdők. Pakkolások. Renndkívül olcsó árak. Kérjen díjmentes prospektust. Szubotícáról vásár és ünnepnap fürdővonat. Indul reggel 8-05

számítjuk, hogy az átlaghozam hektáronként 6 métermázsa lesz, akkor a termés eredménye 4 millió 992.000 métermázsa. Az új vetésre hektáronként 180 kilogramot kell kalkulálni, a fogyasztás pedig fejenként szint mintegy évi 180 kilogram, ennél fogva vetésre és fogyasztásra, ha a lakosságot 2 millió 300.000 léleknek számítjuk, 4 millió 140.000 métermázsa kell. Eszerint a Dunabánságban 645.000 métermázsa hiány mutatkozik.

A többi bánságból a mai napig még nem érkeztek pontos jelentések a terméshozamról, a kilátások azonban olyanok, hogy például a volt Szerbia területén nem sujtott úgy a rozsdá, mint a Dunabánság többi részén.

Ha a legrosszabb esetet vesszük figyelembe, amely szerint az idej termés csupán a belföldi szükséglet elégitené ki, még gmindig elegendő mennyiség maradna kivitelre, annál is inkább, mert az ország lakosságának jelentékenyebb része tengeri lisztet táplálkozik.

Ha a buza árát átlag 150 dinárban számítjuk, akkor csupán a Dunabánságban 1 milliárd 620 millió dinár lenne.

Az idej aratás teljes eredményéről csupán néhány nap múlva lesz világos képtünk, így tehát a többékevésbé pesszimistikus jóslatoknak még nincs is konkrét alapjuk. Habár a rozsdá nagy károkat is okozott, az országban olyan hatalmas komplexumokat vetettek be buzával, hogy a rozsdakár aligha lehet komolyan súlyos.

315 dinár bevétel

A noviszádi Korzó mozgó tegnapi bevételé háromszáztizenöt dinár volt. Ebből negyvenöt százalék csak az adó. A többi kiadásokra tehát százhetvennégy dinár maradt. Egy közel hatvan ezer lakósu város egyetlen mozijának 315 dinár volt a bevételé. Noviszád egyetlen szórakozóhelyén még harminc ember sem szorong... Kell-e ennél jobb és világosabb képe a gazdasági helyzetnek? Szomorú dolog, hogy egy élénk, lüktető életű nagyváros hatvan ezer lakosából csak harminc engedhetik meg maguknak, hogy a kitűnő hangos géppel felszerelt Korzó mozgó legtöbbsnyire jó filmjeit megnézzék. A mozi iránti érdeklődés meg van, a közönség nem hagyta el régi szerelmét a filmet, ugylátszik más a baj. A pénzhány az oka ennek a részvétlenségnek, a publikum nem nélkülözheti még azt a néhány dinárt sem, amely a mozibajáráshoz kell.

Nemcsak nálunk Noviszádon van ez így, hanem az ország többi nagy városában is, sőt az egész világon. Válságba került a film és válságban van a mozi is.

A még némrégen viruló szakma katasztrófális helyzetbe jutott. Amerikában milliókat veszítettek a vállalatok, a filmgyárak legnagyobb része megállt, a színészek elvesztették kitűnő szerződéseiket, a mozik száza becsukták kapuikat.

Amint nálunk a Korzó moziban csak harminc tölönnek a pénztár előtt, ugyan ugy lézeng a közönség Berlin, Bécs, Budapest óriási mozgósínházai előtt is. Pedig a helyárakra sem lehet panasz. A leszállított helyárak sem segítettek, a kevés dinár is sok, ha nincsen. Ha így megy tovább, sivar idény elé néz a mozi világ. Összel már csak kevés mozi nyitja ki kapuit. Csak az igazán nagyok, a bátrak, vagy akiknek még van veszíteni valójuk.

APOLLO

Vasárnap

REPRIZ

Két sziv egy dobbanás

Vig »Ufa« operett Zenéjét szerzette Jean Gilbert. A főszerepben: LILIAN HARVEY, Wolfgang Alibach Retty és Halmay Tibor. Mélyen leszállított helyárak!

Sport

Ma délután 5 óra 30 perckor Noviszádon: MÁCSVA—VOJVODINA ligamérkőzés

Karagyorgye pálya, bíró: Jokszics (Beograd)

Az idei futballév legfontosabb mérkőzése kerül ma eldöntésre Noviszádon: a sabáci Mácsva—Vojvodina ligamérkőzés. A két egyesület, sőt a két város futballsportja évek hosszú sora óta erős rivalizálásban áll egymással, amely néha tulcsapott a sport-szerűség keretein. Reméljük, hogy a két csapat mai találkozása a legteljesebb sport-szerűség jegyében zajlik le, amire reményt nyújt az a körülmény is, hogy a legutóbbi Mácsva—Vojvodina mérközéseken már ezen a téren is komoly javulás mutatkozott.

Az eredményt illetően nehéz jóslásokba bocsátkozni, mert a Vojvodina és a mácsva

találkozásánál a papirforma nem lehet irányadó. Hogy pillanatnyilag mégis a Vojvodina-t tekintjük a mérkőzés favoritjának ennek oka, hogy a noviszádi pirosfehérek az utóbbi időben állandó formát játszottak ki és a legerősebb ellenfelekkel szemben is győzelmesen harcoltak.

Noviszád futballközönsége tehát joggal remél ma Vojvodina győzelmet és hiszünk, hogy a pirosfehérek méltóknak mutatkoznak erre a bizakodásra. A mérkőzés előtt a kovilyi Sajkás jóképességű együttese a Vojvodina kombinált csapatával játszik délután 4 órakor.

Palmieri olasz tennisz bajnok

akit az olasz szövetség kissé szokatlan eljárással visszaamatőrizált és most résztvesz a németek elleni Davis Cup küzdelmekben.

Negyven résztvevője lesz a palicsi ping-pong versenynek

Hétfőn egyéni számokkal folytatják a versenyeket

A Dunabánság ping-pongsportjának kiemelkedő eseménye lesz az a verseny, amelyet vasárnap rendeznek meg Palicson Torricelli Angelo mester serlegéért. A serlegért a múlt évben első ízben irt ki küzdelmeket a palicsi Sporting Club, amely rövid idő előtt beolvadt a TANK sportegyesületbe és az idén már a TANK rendezi meg a serlegmérkőzéseket. A Torricelli serlegért folyó versenyek a bajnokságot helyettesítik a Dunabánságban és a ping-ponggal foglalkozó sportegyesületek erőviszonyairól ezeken a versenyeken keresztül szerez tájékozódást a közvélemény.

A serleg védője az első évben az országos viszonylatban is legjobb szombori Sport lett, amely nagy fölényvel nyerte meg a versenyt. Az idei küzdelmek a múlt évinél jóval hevesebb és érdekesebbeknek ígérkeznek, mert az erőviszonyok lé-

nyegesen kiegyensúlyozottabbá váltak és a serlegvédő szomboriaknak igen erős ellenfelekkel kell majd megküzdeniük.

A versenyre eddig több mint negyven ping-pongozó jelentette be részvételét. A rendező egyesületen kívül a szuboticei FAKO, amely kiváló gárdával rendelkezik, három csapatot is indít, a szombori Sport pedig két csapattal vesz részt a versenyen. Ezenkívül Vrbász, Beeskerek, Vrsac és Kula csapatai neveztek be a nagyszabású versenyre.

A Torricelli serlegért vasárnap tartják meg a csapatversenyeket a palicsi nagyvendéglő terraszán, míg hétfőn egyéni versenyekkel adnak módot a vendégeknek, hogy tudásukat bemutassák. A versenyek mindkét napon egész nap tartanak és a döntőket este bonyolítják le.

A losangelesi olimpia programja

(Folytatás)

Augusztus 11, csütörtök: Délelőtt: Evezés, torna, lovaglás, ökölvívás, 400 m gyorsúszás hölgyek előfutam, 1500 m selejtező, vízipóló, vitorlázás, délután: Vívás kard, evezés, ökölvívás, lovaglás, gyephokki, 1500 m úszás előfutam, 200 m mellúszás előfutam, 100 m hátúszás előfutam, 100 m hátúszás hölgyek döntő, vízipóló, lovaglás.

Augusztus 12, péntek: Délelőtt: Torna, vívás kard, evezés, lovaglás, ökölvívás, cél-lövés pisztoly, toronyugrás, 400 m gyorsúszás hölgyek középfutam, vízipóló, vitorlázás, délután: Vívás kard, evezés, ökölvívás, Lacrosse, 200 m mellúszás középfutam, 1500 m úszás középfutam, 100 m hátúszás döntő, 4x100 m staféta hölgyek döntő, vízipóló, ökölvívás.

Augusztus 13, szombat: Délelőtt: Cél-lövés miniatűr fegyverrel, toronyugrás, vízipóló, délután: Vívás kard, evezés, lovaglás, ökölvívás, toronyugrás, 200 m mellúszás döntő, 400 m gyorsúszás hölgyek döntő, 1500 m döntő, toronyugrás hölgyek, vízipóló, ökölvívás.

Augusztus 14, vasárnap: Délután 1 órakor lovaglás, 5 órakor: Az olimpia játékok záróünnepélye.

Folytatjuk.

Bánát vasárnapi sportja

Beeskerekről jelentik: Ma ismét ligamérkőzés lesz Beeskereken, az Obility első mérkőzését játssza a beográdi BASK ellen. A beográdi harmadik helyezett ezuttal először szerepel Beeskereken és ezért nagy érdeklődéssel várják. A mérkőzés favoritja a beográdi csapat, mert az Obility rendkívül gyenge formában van és eddig lejátszott öt mérkőzésén csak 2 pontot tudott megszerezni. A mérkőzést Andrée vezeti.

A nap egyetlen bajnoki mérkőzése Vrsacon lesz, ahol a kereskedő-ifjak csapata, a Privrednik erős ellenfelet kap a Ban. Karlovaci Amateurben. A mérkőzés teljesen nyílt.

Kikindán és Begejszvetigyrágyon barátságos mérkőzések lesznek. Kikindára a szuboticei Szand látogat el teljes csapatával a Koszovó ellen, Begejszvetigyrágyon pedig a kikindai munkáscsapat játszik a Begej ellen.

Hétfőn sorsolják ki a Freygang serlegmérkőzéseket. Mint a Reggeli Ujság jelentette, Freygang Kálmán noviszádi ékszerész serlegét tűzött ki, melyért a noviszádi Rapid, a Cservenikai SC, az Odszaci SC és a Vrbászi SC csapatai mérkőznek kettős kuparendszer szerint. A serleg, vándordíj, melynek végleges megszerzéséhez három győzelemre van szükség. A mérkőzéseket a Freygang serlegért augusztus 7-én kezdik. A sorsolást hétfőn ejti meg Noviszádon a kupabizottság, melybe minden résztvevő egyesület egy képviselőt küld.

A noviszádi PAK hivatalos hírei. Vasárnap Temerinben játszik első csapatunk selejtező mérkőzést a TTC ellen. Tartalékcsapatunk ugyancsak Temerinben játszik elő mérkőzést a TTC tartalékcsapatával. Mindkét csapatunk együtt indul vasárnap délután 2 és negyed órakor a NAK pályáról. Felkérem az alant felsorolt játékosokat, hogy a fenti időpontban a NAK pályán pontosan jelenjenek meg: Első csapat: Sarcsev, Vlaszkalics, Szilágyi, Maták, Demmer, Babarci, Pintér, Susztrian, Pastyán, Popov, Gregec. Második csapat: Nikolics, Burai II., Balla, Mátics, Pertov, Burai I., Novacssek, Mikus Nagy, Dungserszki, Papp, Etinszki. — Intéző.

A noviszádi Adamoviestelepi SK ifjúsági csapatának játékosait felkérem, hogy ma, vasárnap és holnap hétfő délután 2 órakor jelenjenek meg a szokott helyen, nagy tréninget tartunk: Wisnyovszki, Szekeres, Szlama, Kornberger, Balog, Fábiánovics, Bibus, Bauer, Tandori, Boldizsár, Kiss, Sétáló, Birinyi, Plésa, Kornberger. — Intéző.

Bíróküldés a beeskereki alszövetség területén. Beeskerekről jelentik: Az alszövetség bíróküldő bizottsága a vasárnapi mérkőzésekre a következő bírókat delegálta: Beeskerek: ZsSK—Rádnicski ifj. és Schwabische—Jedinstvo ifjúsági: Sztorelli, Obilics—Vojvodina, tartalék: Bibák, Vrsac: Privrednik—Amatőr (Ban. Karlovac): Rákics. Kikinda: Koszovó—Szand (Szubotica): Bogdán. Begejszvetigyrágy: Begej—Rádnicski (Kikinda): Grujin.

A noviszádi Vasutasok hírei. Az első csapat ma Petrovácon a Szlovaeski ellen játszik barátságos mérkőzést. Délután pontosan 3 órakor a Fehér Ökör vendéglőtől autóbusszal a következő csapat indul: Spiess, Rusko, Bakos, Gertner, Valent I, Bálint, Messmann, Fülöp, Pörge, Sáfány, Molnár, Berko. Csapatvezető Vukajlovics. A második csapat a Rádnicski pályán reggel 7 órakor játszik a Rádnicski I. b. ellen: Kapmayer II, Kovács, Flegger, Drinyovszki, Redli, Milotics I, Milotics II, Novacssek II, Bábin, Sztancsics, Lantos, Komadina, Sipos. Minden egyes játékos köteles a felszerelést magával hozni. — Vezetőség.

— **Komplett első csapatával játszik a BSK Vrbászon.** Vrbászról jelentik: Mint már röviden hírt adtunk róla vasárnap a BSK Vrbászon játszik a Dulcis ellen. A BSK Vrbászra komplett első csapatával rándul el. A Dulcis erősen készül a mérkőzésre és az átigazolás alatt álló Majtány számára is kapott játékedélyt. Vrbászon és környékén nagy érdeklődés nyilvánul meg a szépnek ígérkező mérkőzés iránt. Eddig Kuláról és Szrbobránból is rendeltek már jegyeket a mérkőzésre. A Dulcis hívei ünnepélyes fogadtatásban fogják részesíteni az országos bajnokot. A mérkőzés negyed ótkor kezdődik a Dulcis zsillipi pályán.

Odzsaci ma Szomborral játszik a Hartmann serlegért Odzsacin

Odzsaciról jelentik: Odzsaci válogatott teniszcsapata ma Szombor legjobbjával játszik a Hartmann serlegért. Odzsacinak az idén ez lesz az első serlegmérkőzése. Ha Odzsaci győztesként kerül ki a küzdelemből, úgy végleges birtokosa lesz a serlegnek, mivel ez lenne a harmadszori serlegnyerése. A két csapat a következő felállítással startol: Odzsaci: Radovanovics, Flamann, Ertl Ferenc, Bilek, Leszmeiszter, Matheisz Lenke, Traub

Vasárnapi futballprogram Szuboticán. A szubotici Villanytelep SC vasárnap barátságos mérkőzésre látja vendégül az oszjeki Elektra SC-t, amely az idén megnyerte Oszjeken a másodosztályu bajnokságot és bekerült az elsőosztályba. A jóképességű oszjeki csapat bemutatkozása elé érdeklődéssel tekintenek Szuboticán, annál is inkább, mert az Elektra Oszjeken 1:0 arányban legyőzte a Villanytelepet. A mérkőzés délután 6 órakor kezdődik a Szand-pályán.

A szubotici II. osztályu válogatott Kulán. A szubotici II. osztályu válogatott csapat vasárnap Kulán vendégszerepel, ahol bemutatkozása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Tennismérkőzések Szuboticán és Palicson. Vasárnap egy Szuboticán, mint Palicson egy-egy teniszverseny lesz az Ertl-serlegért. A szubotici Kékfehérek a kulai tenniszgárdával mérkőznek a városligeti pályákon, míg a palicsi tenniszklub ellenfele a sztaribecei tenniszklub együttese lesz. A versenyeken csak férfiszámok szerepelnek és egy Szuboticán, mint Palicson érdekes, szép küzdelmek várhatók.

Ma Csikágóban mérkőzik a magyar olimpiai uszócsapat. Csikágóból jelentik: A városban óriási a hőség és így a délutánra tervezett uszómérkőzést az esti órákban rendezik. A magyar uszóknak ma Amerika legjobbjai lesznek az ellenfelei. A száz méteren Calili és Schwarz mérkőzik Báránnyal, aki azonban fogfájásban szenved s orvoshoz jár. Az 1500 méteren Halassy indul, ellenfelei a legjobb amerikai uszók lesznek. A 4x100 yardos stafétában a magyarok Székely, Wannie, Mészöly, Bárányi ös szeállításban szerepelnek. A vízpolo csapat Csikágó kombinált együttesével mérkőzik, Bory, Ivády, Homonnay, Keserü, Vértessy, Németh, Keserü II. összeállításban.

Györgyike, Matanovics Jelena és Leopold Baby.

Szombor: Mayer, Gradjanszki Boriszláv és Deán, Szlobodan, Bugarszki, Sebestyén, Makszimovics, Bugarszki Szonja, Dvorsak Baba, Antics Beba és Grgurov Náda.

A mérkőzés reggel 9 órakor kezdődik az OSC sporttelepi pályákon. A mérkőzés győztese Palicsal kerül össze a legközelebbi fordulóban.

NYILTTÉR

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondok köszönetet a sztárakanizsai Csodakut Gyógyfürdőnek, ahol a legnagyobb kincsét, az egészségemet kaptam vissza. A reumatikus fájdalmak az utóbbi években annyira urrá lettek rajtam, hogy éjjel-nappal a legnagyobb szenvedések között feküdtem, járni nem tudva. Végigjártam minden fürdőt, míg végül a sztárakanizsai Gyógyfürdőbe vánszorogtam el. Ott hat hétig használtam annak csodálatos gyógyerejű vizét és iszapfürdőjét és most szavakat nem találva hálaírkodom a Teremtőnek, hogy a sztárakanizsai Gyógyfürdőbe vezetett, ahol örökre elvesztettnek hitt egészségemet kaptam vissza. Mindenkinek, aki reumájától, csusz, isiász, köszvény, ízületi gyulladástól meg akar szabadulni és egészséges akar lenni a legmelegebben ajánlhatom a sztárakanizsai Gyógyfürdőt.

Veliki Beeskerek 1932. július 14.

Szalai Péter

Elsőrendű díó

törésre alkalmas, valamint tisztítva nagyobb mennyiségben kapható

Julio Bálint cégnél, Novisad

Jovana Subotica ul. 9. Telefon 25-28
Kivánatra mintát is küldök

Ma veszi kezdetét Németországban a szokásos évi motornélküli repülőgépversenyt. Fenn balra: Wolf Hirth, a vitorlarepülés egyik megalapítója. Jobbra: A „Fasnir“ nevű vitorlarepülőgépe, amelyet Groen-

hoff (a kép alatt) fog kormányozni. Lenn: Robert Kronfeld, a vitorlarepülés világbajnoka, aki az idén „Austria“ nevű hatalmas készülékével indul a versenyen.

Pályázati hirdetmény

A noviszádi helyi iskolaszék pályázatot hirdet 20 noviszádi iskolaépület javítására és meszelésére. Költségelőirányzat 73.711'20 dinár, asztalos munkákra ugyanazon épületekben 19.137'— dinár. Az árverést i. évi augusztus 2-án délelőtt 11 órakor fogjuk megtartani az iskolaszék irodájában, Noviszád, Futaki ucca 13, földszint, ahol a hivatalos órák alatt megszerezhető az árverés feltételei.

Az ajánlatot 100 (egyszáz) dináros okmánybélyeggel kell ellátni s az állami számvitelről szóló törvény előírásai szerint lepecsételni.

A vállalkozó a munkadíjat két részletben kapja meg. Első részletként az elvégzett munka árának 50%-át, melyből 5%-ot garancia címén visszatartunk. A második részletet a munka teljes befejezése és a bizottság részéről történt felülvizsgálat után fizetjük ki a vállalkozónak.

Helyi iskolaszék, Noviszád

Bácskai család Zagrebban

elvállalna néhány középiskolai tanuló vagy egyetemi hallgatót

teljes ellátásra

Cim a kiadóhivatalban.

2794

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kézimunka üzletemet, ugyanabban a házban a Banovina büffé mellé helyeztem át, mely alkalommal felhívom szíves figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlítő gépeimre,

melyeken a legrövidebb időn belül elvégezek minden megrendelést a legkényesebb igényeket is kielégítően. Sürgős esetekben az **AZSUROZÁS ÉS ENDLIZÉS** soron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montírozást, ugyszintén vállalom perzsa és szmirna szőnyegek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy új üzletemben vállalom **RUHA ÉS HELME FESZTÉS** valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**

Tisztelettel

özv. Nagyfejeőné

előngomda és kézimunkaüzlete

Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

ÜZLETMEGNYITÁS !!

F. hó 1-én a Massaryk-ucca és Szent János-tér (uj buza tér) sarkán, a »Vörös Sziv« vendéglővel szemben megnyílt

2706

FEHÉR GYÖRGY

vegyes- és fűszerkereskedése

ahol mérsékelt árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan friss elsőrendű áru kapható

Halottaink emlékének megőrzése a legszebb emberi érdny!

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalkunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**

LENKEY IMRE ES FIA

»GOLGOTA« TEMETKEZESI VALLALATA

Noviszád, Uszpenszka u. 12. Telefon 26-90

Aréna-Ton-Mozl-Szombor

Julius 16—17, szombat—vasárnap

SING-SING

Az alvilág virtuskodása. Az igazság győzelme. — Rendezte: Josef v. Sternberg

Főszereplők:

Georg Bankroft, Richard Arlen, Fay Wray

Kísérő műsor:

1. PARAMOUNT JOURNAL
2. HAZAI UJDONSÁGOK

ELADO fűszerüzlet be-
rendezés. Szlikara Novaka
Radonicsa 22. 2303

JÉGSZEKRÉNY jókarban,
olcsón elado. Zseljeznicska
26, fűszerüzlet. 2802

Egy keveset használt
Franc Oser gyártmányu új,
fekete rövid páncélos zongora
jutányos áron elado. Erdeklődni
lehet Harkay Sombor, Szontyanszki put
1. sz. 2804

Egy világos keményfa
hálószoba elköltözés miatt
eladó. Magyar ucca 66. 2805

Egy családi ház üzlethe-
lyiséggel elado. Detelinar
II. 322. 2807

Berendezett vendéglő a
piacon azonnal elado. No-
viszád, Futaki ut 38. 2810

Jókarban levő ABLAKOK
eladók Magyar ucca 13. 2792

Jókarban levő TENNISZ
RAKETT elado. Kralj Ma-
tija 14. 2466

ELADO egy kétkerekű
kézitáliga, mely fűszerek-
nek is alkalmas. Cim a ki-
adóban. 2735

Elado Nova-Gradiskán a
vasut és köves ut mellett
fekvő 160 hold prima szántó-
föld vetéssel és felszere-
léssel együtt minden elfoga-
dható áron, akár több
évi részletfizetésre is. Fel-
világosítást nyújt Adam
Jakab Bácska Topolán. 3758

Használt AJTÓK és AB-
LAKOK eladók. Hilendar-
szka 9. 2768

TELEK a kis limánon
elado, 107□. — Bővebbet
Fruskagorska put 2. 2784

Elado haláleset miatt
csukott „Citroen” auto.
Burany Janos, Szentá. 318

FOGLALKOZAS

FRANCIA nyelvórákat és
levelezést vállal olcsón
Franciaországban diplomált
philosopher, Steinitz Tibor,
Safarikova 15. 2781

KIADO

KIADO két nagy uccai
szoba, előszoba, mellékhe-
lyiségekkel. Kiszácsi ucca
13 szám. 2753

Kétszer két szoba, kony-
ha, spéz vízvezetékkel és
kétszer két szoba, előszo-
ba, konyha, spéz kiado.
Uspenszka 3. 2809

Szlovacska ucca 7 számú
ház bérbeado augusztus 1,
vagy 15-re. Megtekinthető
a délelőtti órákban. Bővebbet
Vodnikova 18. 2808

APRÓ- HIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó
1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a
legkisebb apróhirdetés 10 dinár.

Az apróhirdetések ára előre fizetendő.
Allást keresők 50% kedvezményben
részesülnek.

A KERETES HIRDETÉSEK alap-
ára: hasáb-milliméterenként 0'80
dinár, a lap szövegrészében 2'50
dinár, a napihírek között 3'— dinár

Telefonon csak kivételes esetben ve-
szünk fel hirdetéseket.

Jeligés leveleket, ajánlatokat stb csak
akkor továbbítunk, ha feladójuk vá-
laszbélyeget mellékel.

Vidéki kisebb hirdetési megbízásoknál
kérjük a hirdetés árának előzetes be-
küldését akár készpénzben, akár posta-
bélyegekben.

Reklamációkat csak értelemzavaró saj-
tóhibák esetén fogadunk el.

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba
szombaton délután 4 óráig, egyéb szá-
mainkba a közlés előtti napon esti 6
óráig vesszünk fel.

Két szoba, konyha, spéz,
és egy szoba, konyha,
spéz kiado. Jovana Ara-
njeva 14. 2801

MODERN 4 SZOBÁS
LAKÁS Magyar ucca 13
sz. alatt, október vagy no-
vember 1-re kiado. 2793

UJ VILLA nagy kerttel
kiado. Bővebbet Petra
Zrinjska 23. Ugyanott egy
szoba kiado. 289

TEUBNER-fele házban,
Kralja Aleksandra u. 21,
egy legmodernebb 4 szo-
bás lakás az összes mel-
lékhelyiségekkel, vízveze-
ték, Naragfűtés, valamint
villany és gáz. szeptember
30-ától kiado. Erdeklődni
Trg Knjegine Zorka 5, te-
lefon 20-03. 2796

KIADO két szoba, kony-
ha, mellékhelyiségekkel.
Kralja Aleksandra ucca 19.
2829

Korszerű felszerelésű négy-
szobás lakások, minden
komforttal ellátva a novi-
szádi Kraljica Marija bul-
váron levő új Vardar-palo-
tában augusztus elsejére
kiadók. Közlebbi felvilá-
gosításokat a „Vardar” no-
viszádi főigazgatósága ad
Vardar-palota. 2798

SZÉP MODERN LAKÁS
4 szoba, előszoba, mellék-
helyiségek, fürdőszoba,
autogeisirrel, villanyvilági-
tás, gáz, teher- és személy-
lift, vízvezetékkel, kiado
a bulváron, a Kraljica Marija
uton a „Croatia” palotájá-
ban. Ugyanott üzlethelyi
ségek is kiadók. 2694

KERESLET

Ügyes RETUSORT vagy
retusornót felvesz azonnal
Foto Roza, Futoski put 6.
2815

A BEFŐZÉSHEZ

szükséges cikkeket minden háziasszony

GAUSZ VIKTOR

fűszerkereskedőnél szerzi be
Noviszád, Hal-tér.

Könyvelési restanciák

ne okozzon Önnek gondot, mert legrövidebb
idő alatt könyveit rendbe hozom.

Borbély Lajos, könyvszakértő. Novisad
Nikola Tesla ut. 7

A szerkesztésért ideiglenesen felel:

ANDRÉE DEZSŐ.

A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

A palicsi nagyvendéglő- ben

elsőrangú havi
abonnemént,
ebéd, vacsora

Din. 750.-

Gyors és pontos kiszolgálás — Esténként
a közismert KALOCSAY jazz zene szó-
rakoztatja a n. é. közönséget

Fűszerkereskedőségéd jó
megjelenéssel, szerb-ma-
gyar-német nyelvismerettel
állást kaphat. Személyes
jelentkezés Plevna cukor-
kagyárban, Noviszád. 2818

ELVESZETT f. hó 12-én
kedden egy arany karkötő
óra, megtalálójra kérétk
illő jutalom ellenében a ki-
adóban leadni. 2790

JÉGSZEKRÉNYT

bármilyen használatra jót-
állással készít, árjegyzéket
ingyen küld — Ujvári
Ferenc, Temerin. 1590

TENGERPARTON négy
heti teljes penzio, fürdés-
sel együtt, 900.— dinár,
Bironé, Boža Kesic Kastel
Stafilic, posta Kastel-Stari.
2725

DOBOZOK postacsomag-
nak, ruhának, cipőnek, leg-
olcsóbban és nagy választé-
kban Barthnál, Zrinjska
17. sz. 4154

Szubotluc kiadó-
hivatalunk minden nap
reggel 1/2—2-ig és délután
4—7-ig tart hivatalos órákat

Tégla, cserép

Elsőrendű 150.000 tégla
azonnalra és cserép
kisebb és nagyobb té-
telben olcsón eladó

Lépes Pálné Juliana
tégla és cserép terakat
Novisad,
Kamenicska ul. 80/a.

Eladó

új, szilárd
anyagból épült
2 nagy uccai szobával, konyhá-
val, spejzál, fűskamrával, kut-
tal, jó ivóvízzel és nagy udvar-
ral. Erdeklődni a Buda-trafik-
ban, a Futaki ut és Ljubljanska
ucca sarkán, Noviszádon. 2823

Perfekt
szerb-magyar

gépíró- kerestetik

Ajánlatok
»ELEKTRICSNA«
jeligére
a kiadóba küldendők

KÜLÖNFÉLE

Ma este nagy arató
bálat rendezek. Szives
pártfogást kér Sovény ven-
dégfős. 2811

Kölcsön- könyvtár

állandóan új könyvek. —
„Kultura”, Noviszád, Fu-
toska 5. 4483

Kis tőkével

50.000—100.000 dinárral keresek aktív vagy
csendes társat alakulóban levő vállalathoz,
mely minden

Investitio és rizikó nélkül

a mai gazdasági viszonyok ellenére is
garantált nagy kereseti lehetőséget
biztos egzisztenciát nyújt. — Ajánlatokat:
„Biztos jövő” jeligére a kiadóba kérek.

ELADÓ

ELADÓ vagy BÉRBE-
ADO Torda község köz-
pontjában, kedvező feltéte-
lek mellett, mesno pravo-
val rendelkező ház, amely-
ben éveken keresztül ven-
dégelő volt. Bővebb felvilá-
gosítással szolgál: Lay
Frigyes, Veliki Becskerek,
Brigadira Riszticsa 46. 2788

Csészlőgarnitúrák, külön
csészlők, csészlésre készen,
jutányos áron kaphatók
Vadócz Károlynál, Bácska
Topolán. 2732

Fűszerüzlet Noviszádon,
főuccán elado. Üzlethelység
és lakás havi 1000 dinár.
Cim a kiadóban. 2806

Figyelem!

Férfi talpalás 30.—Din.
női 20.—
férfi sarkalás 10.—
női 6.—
cipőfésítés a legszebb színekben
15 D. Obilic venac (Faragó pék
mellett)

Kobrachel István
Subotica

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönsé-
get, hogy a gallér tisztítást

egy és fél dinárra

szállítottam le. Kapmajer
Rozália, Noviszád, Futaki
ut 43, vasaló intézet. 2667

Jóhírnő törvényszék szék-
lyén levő ügyvédi iroda keres
szerbül beszélő

ügyvéd- jelöltet

fix és provizio mellett, ki kö-
rülbelül 20.000 dinárt bír az
irodába beiktatni. Belépés
azonnal. — Megkeresések:
„Ügyvédjelölt 1932.” jelige
alatt a noviszádi kiadóba ké-
retnek. 2764

GABEL KÁROLY
Novisad, Kr. Aleksandra 20
Gallér- és kézejtőtisztítás villany-
üzemmel. Minden darab garan-
táltan hóhéhr és fényes. 885

A MI IRODALMUNK

A REGGELI UJSAG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Momcsiló

Amíg 5 nem jött a faluba, addig nem volt semmi rend a játékban és verekedésben. Nem volt hadüzenet, nem volt igazi gyermekháború és béke.

Akik a tutnika, pilicke vagy lapda mellett összeakaszkodtak, azok azután is beszélgettek egymással vagy örökre ellenségek maradtak, mely elkerülte őket a rogalyig, ahol esténként lányok és fiúk jöttek össze, vagy még azon is tulra, a korcsma kólójáig.

De mikor Momcsiló jött, megváltozott egyszerre minden a nagy uccában.

Udvardy Laci, a birtokos nyolc éves fia, egyik alkonytájt — kiült házuk elé, a festetlen padra, a gennyet eresztő, vén eperfa mellé. Nyurga fiu volt — se szöke, se barna — nagy barna szemekkel. Hosszu karjait ölébe rakta s unatkozva nézett maga elé.

A tulsó oldalon — vagy négy épülettel odébb — komoran szürkélett a vén majszter Igó háza, a falusi szűcsmesteré. Nagy, ezüst fűzek bólogattak előtte, temetői szomorúsággal.

Laci nem szerette ezt a hallgatag épületet. Ugy hatott reá, mint a trahomás, fekete szemüveges, örökké feketébe öltözött majszter Igóné, aki már tizenötödik éve gyászolta és siratta egyetlen fiát s vasárnaponként majd megszakadt a szive az akácós temetőben. Laci még sohasem látott oly szomoruan sirni anyákat, mint harangzugásos ünnepdelutánon a nagy, csendes, szerb temetőben. Néha órákon át is elgyötörték magukat, szívükből gazdagon bugyogó, bánatos szavakat énekelvén hallottaikhoz.

Lacira úgy hatott a roppant, szürke ház (nagyobbat még nem látott), mintha maga is fekete szemüveget viselt volna és fekete fejkendőt. Mert mindig hallgatott és sohasem játszott előtte gyerek.

De azon az estén bőszerű, fehér gatyás fiu üldögélt a fák alatt a kemény, sárga földön. Nem is vette volna észre, ha nem lesz figyelmes arra a végtelenbe nyúló, fájdalmas énekre, mellyel a kis fiu siratott valamit vagy valakit. Akárcsak hallottat siratott volna.

Laci majd kinézte a szemét, de az uccára boruló, csendes, koraósi szürkületben nem tudta kivenni, hogy ki lehet. A hangjáról nem ismerte fel.

— Mégis a Cvétó lesz — gondolta. — A Másó nem szokott odaát játszani. A Keravcsinékna pedig nem voltak ekkora gyerekeik.

— Cvétó! Cvétó! — kiabált át a tulsó oldalra. De a kis fiu nem válaszolt, csak tovább énekel. Mintha sir mellett üldögélt volna, valaki visszahozhatatlant gyászolván, végtelenbenyuló, szláv szomorúsággal.

Laci harmadszor is hiába kiabált át. Az ismeretlen fiu a maga bánatával volt elfoglalva.

— Juliska, nem tudod: ki énekel odaát? — szólott Laci uccára lépő nővérehez.

- Dehogyan nem.
- Kicsoda?
- A majszter Igóék unokája.
- Hogy hívják?
- Momcsiló.
- Meddig marad itt?
- Ezentul mindig majszter Igóéknál fog lakni.
- Hogyhogy.
- Mert nincs már senkije sem. Anyukája is meghalt egy héttel ezelőtt.
- Meghalt? S miben?
- Tüdővészben.
- Ezek a szerbek mind tüdővészben halnak meg. Biztosan ott lakik a házukban.
- Kicsoda?
- A tüdővész.
- Bolondokat beszél az Laci.

— Hát nézd: a Cvétóéknál is hányan haltak meg. Csak a deda él még az öregebbek közül. S ti is azt mondtátok, hogy benne van már a házban.

— Magyar faluban magyarok is meghalnak tüdővészben. A portól. Azért mondjuk, hogy ne játszálsz mindig a porban.

— Hát a németek miben halnak meg? Ugye skrófliban?

— Dehát honnan jut ilyesmi eszedbe?

— Hát mikor télen tollat fosztottak. A Lizi arcán láttam és le akartam neki szedni. A mama azt mondta, hogy nem szabad, mert meghal. Tudod olyan volt, mint a meggyfákon a megkeményedett viasz.

— Pfu, Laci! — Hogy beszélhetsz ilyeneket. Másnap Cvétó eljött játszani.

— Gyere, játszunk topovát — hívta Lacit magával.

S nemsokára ott ültek a nagy fészernél. Az udvarról jó sok sarat hoztak magukkal s kisebb és nagyobb kaliberű ágyukat formálgattak. Roppant fontos volt, hogy az ágyufalak simák és egyformák legyenek. A kész ütégeket alulról megporozták, hogy ne ragadjon a tenyerükhöz s bizonyos ünnepelességgel felállítottak, kezükben magasra emelvén a sárágyukat. Azután lecsapták a földre. Egyik vastagot pukkant, a másik éleset és vékonyat. S hogy a pukkanások jól sikerüljenek, lővés előtt jó nagyot köptek a sármozarak fenekére.

Laci különösen a kis kaliberű ágyukat szerette mintázgatni.

Cvétó megunta a játékot s azt proponálta, hogy töltsék meg a kilőt és szerteheverő patronhüvelyeket fűrészporral és azokat sütögessék el.

— Minek — kedvetlenedett el Laci. — Hát az is játék?

— Akkor haza megyek.

— Hát gyere!

Megtöltötték és egyenként kilőtték a fűrészport s szájjukkal puffogattak hozzá.

— Pfu — dobta el Laci magától az utolsó hüvelyt unottan, mert meghallotta vadászgató apja puskalövéseit.

— Oh, ha ő is puskával lőhetne. Igazival, igazi patronokkal. Az volna valami.

Nagyonknak való játékra szomjazott. Az övét néha halálosan unta s olyankor nem tudta: mit csináljon.

Minden játék után eljön az este, minden vasárnap után a hétfő. Le kell feküdni s iskolába menni. Gyerekjáték!... Csatornákat szeretett volna építeni az udvaron levő homokba, apró gépeket kitalálni, melyekkel szivattyuzni lehessen a vizet és felvezetni.

Unottan támaszkodott a fészerajtónak. Azután hirtelen felvillant a szeme.

— Láttad már az új gyereket?

— Láttam.

— Beszéltél is vele?

— Nem akar beszélni. Nem is néz rám. Más-hová néz és hallgat.

— Miért hallgat?

— Mit tudom én?

— Áthivhatnád. Mondd, hogy én hívom. Kapsz tőlem körtét a középső fáról. Átmegy?

— Át.

A tizenhároméves Tinka állott meg a fészernél, a szerb mosónő nagyon szép lánya.

— Laci, Laci — simogatta meg a fejét.

— Itt maradsz Tinka? Ugy-e itt maradsz? S mesélni fogsz nekem.

— Nem Lacika. Tinka émil haza. Tinka émil haza.

— Ne menj Tinka.

— Mit adni Laci? — nézett rá magasból a tojásdad arcú leány és simogatásra nyujtotta barnán gömbölyödő karjait. — Van sütemény?

— Nem tudom: van-e még. Megnézem.

— Nincs már Tinka — jött vissza sietve. — De adok neked nagyon szép képes könyvet. Csupa ló van benne. Nekem már nem kell. Ugy unom már a képeket. Már kívülről tudom őket.

Tinka megtámaszkodott az ajtóban. Térdig meztelen pompás lábait előretolta s lábujjaival a porba rajzolt.

— Tinka émil haza. Lacika nincs sütemény — szólott lassan, dallamos hangján.

— Hát menj! — mondta Laci dacosan. Tinka mindig émil haza. Tinka semmi mást nem tud.

S Tinka elment a mosókonyhába.

Cvétó sovány karóláibaival belépett a fészernél.

— No?

— Beszélttem hozzá, de hallgat.

— Hallgat?

— Hát — s a poros, bőszerű nagygyatyában lojt a földre.

Laci szembe vele. Hallgattak és maguk elé töprengtek.

— Miért hallgat? Micsoda furcsa gyerek... De a bánat a harmadik héten már nem koptogtatott annyiszor Momcsilónál. S nemsokára mindent félretéve, helyet kért magának a gyerek.

Momcsiló ott ült házuk előtt. Három egykoru fiu hasalt előtte. S ezek hallgatták, hogy mit beszél.

Momcsiló úgy ült, mintha asztalfőn lett volna. Vagy, mint valami kis, bőszerű, fehér gatyás paraszt-fejedelem, kicsiny, paraszt alattvalói között Ruházat szempontjából a nyitott, szürke mellény adta meg neki a rangot. De enélkül is eléggé ki-vált a többi közül. Körtealaku, barna arcáról gyermekes komolyság diktálta a többiek fölötti elsőbbséget. Ritkán mosolyodott el. S okos szemei mindig lefelé néztek pajtásaira. Mint aki öntudatlanul is érzi, hogy ő a vezető.

Lacika megszólította:

— Gyere játszani hozzánk.

— Minek? — válaszolta Momcsiló természetes csodálkozással. Mint aki nem érti, hogy hogy lehet ilyen kérdést feltenni.

— Nálunk jobban lehet játszani — érvelt Laci bizonytalan hangon.

— Nálunk is lehet.

— Hát gyere — adta meg magát az uri gyerek. S először lépett be majszter Igóék szürke, hallgatag házába.

Kifeszített köteleken birka-, bárány- és kecskebőrök lógtak és száradtak. Nagy hordókban, süri, bűzös folyadékban mindenféle bőr ázott, savanyodott. Levágott kecske- és kos-szarvak heverték szanaszét a kerítés melletti gyepen. Ezek érdekelték Lacit. Ilyesmit még nem látott. Megkivánta s felvette. Bűdösek voltak. Mint sokszor a paraszt birkaturó.

— Adhatnál belőlük.

— Vihetsz. De mit adsz érte? — fordult felé a tömzsi gyerek s kicsiny, vaskos öklével csavaros, szöke haját dörzsölgette.

— Gyere át és válasszál.

— Jó, hát menjünk.

Azóta gyakran kereste fel Lacikat. De Lacinak is át kellett hozzá menni.

Nem volt olyan, mint a többi parasztgyerek, akik folyton hol ezt, hol azt követelték Lacitól, játék fejében. Ő is kért többször Laci dolgaiból. De annak meg volt az értelme. Csak hasznos dolgot vitt haza. S amit otthon nem tudott könnyen megszerezni. Különösebb szökeket, apró furót, tollat, finom, erős spárgát.

— Minek neked a spárga? Nyilat akarsz talán csinálni?

— Nem. Horognak.

— Te halat is tudsz fogni?

— Persze, hogy tudok.

— Én még nem fogtam. Pedig szeretnék.

— Hát gyere velem.

— Hová?
— A csatorna-hídra.
— Nezs maradék soká, csak gyere. Te majd nézed.

S délután elmének.

Momcsiló egyetlen nádat vitt magával. Az ut vagy félóraig tartott.

Momcsiló pár pillanat óta szótlanul haladt a kitarlóan oldalra nézett. Laci hiába nyujtogatta a nyakát. Momcsiló alig észrevehetően meggyorsította a lépteit, azután hirtelen földre ejtette a horognádat és tovább haladt.

— Nem látod? Elejtetted.

— Hallgass és gyere! — mondta a fogai között.

Kukoricások közé értek.

— Mi az?

— Kakastollat láttam a nád között.

— Hát mi van abban?

— Csodárok mentek végig a kanálisparton. S ha meglátnak, hát meg kell állni.

— S akkor mi lesz?

— Hát elveszik a horgot és megbüntetik a dedát.

— El kell szaladni.

— De ha nem állsz meg, utánad lőnek. Nem reád, de utánad.

Máskor egy kis darab ruhaszárítókötetet vitt haza.

— Hát az nektek is van.

— De az nagyon kemény. Nekem puha kell.

— Minek?

— Gyertünk, meg fogjuk és levisszük a Sárót a kertbe.

— S mit csinálsz vele?

— A fűfára felakasztjuk.

— Dehát nem is a tiétek.

— De eszi a tojásunkat.

Momcsiló megkötötte az egyik ágra a kötetet, hurkot csinált és a kutya nagy jajveszékése közben, hidegvérrel végrehajtotta az ítéletet.

— Pfuj! Hogy tudtad ezt csinálni? — szól Laci és émelygést érzett.

Mikor már mindenfélét haza vitt Lacitól, építeni kezdett egy raktárat. Lacit malterhordásra fogta be s Laci engedelmesen hordta kicsiny vödörben a friss habarcsot.

Momcsiló háromemeletes téglaházat épített. A réseket bekente malterrel, lapos, fadarabbal jól elmázolta, hogy sima legyen s mikor megszáradt még be is meszelte.

Négy szoba ásitott egymás fölé.

— Mit raksz beléjük?

— Legfelülre a cukrot és sót.

Lejebb a szerszámokat — s elkezdte magyarázgatni, töviről, hegyire, hogy mi hová kerül.

— Most téglákkal betámasztom a szobákat, hogy ne menjen beléjük a varangyosbéka, meg a bogár.

Utána kiegyenlítette a talajt, kutat ásott, kutyagémet faragott, kicsiny vödört apró, kemény disztkből.

— Most jön a pince.

— Hát az minek?

— Mit gondolsz? Zöldséget is el kell tölire rakni. Sárgarépát, kalarábót és csicsókat.

— Persze, igazad van. Hogy én erre sohasem gondoltam — élte magát Laci is a nagyos szerepbe.

— Te is csinálj otthon.

S közben Momcsiló folyton kereskedett és cseberelt.

Egyszer lenn jártak a nagykerben Lacikéknál. A kert végén három magas, nagyon öreg akácfa állott.

— Menjünk fel és hozzuk le a kardot.

Momcsiló az öreg bajonetre gondolt.

Laci ellenkezett:

— Minek? Még össze fognak szidni.

— Vissza fogod hozni. De ha lemegyünk, kell válaszolnia Momcsiló nagykomolyan. Ha nem akarod, hogy lejájjon a vosa.

— Mi az a vosa?

— Hát vosa. Te ezt se tudod? Vaszól van. Kicsiny vasember. Gurulni is tud s hirtelen talpra ugrik. Csak nagyon magas és öreg akácfaon él.

— S hol van? — kérdezte hűledezve az eddig nem tartó Laci.

— Egészen odafönn. Csak nem látni. Nem mo-
g. De látod odafönn azt a sárga dolgot?

— Látom. Sárga levél.

— Dehogy is! Azt a vosa akasztotta oda.

— Hát micsoda?

— Egy levágott kőz. Megszáradt és azért sárga.

— Hát honnan tudod, hogy az? Hol láttál te levágott kőzetet?

— Nekem mások mutatták. Többet is láttam — felelte nagy meggyőződéssel.

— És nem félsz?

— Nem. Ha sárgarigó fűtől, a vosa beem al-
szik a fában.

— Gyertünk át a másik oldalra — húzta magával a megszeppent gyerek a három faóriás mellől — Ott lakik a nazarénus pap. Tudod: csak paraszt ember. De nagyon mérgező. Borzasztóan tud kiabálni. S a gyerekei is borzasztóan rosszak. Nézd ott a szkupstinájuk. Ugy-e szép ház? Az előtt ott tutnikáztam. Csak nagyon vadak voltak a gyerekek. Tudod mind nazarénusok. Hát azért. S ha valaki háromszor maradt disznópásztor, hát annak viaszt préseltek a hátából.

— Mi az? — állott meg hirtelen a kis tömzsi, barnaarcu gyerek, összehúzván homlokát.

— Ketten megfogják a csülebotot, áthúzzák hátul a karja alatt s azután felemelik, úgyhogy fáj és sírni kell.

— S te hagytad?

— Velem nem csinálták?

— Hát minek mentél át az ő uccájukba?

Lacikát bántotta ez a rendreutatisás. Hogy ő ne játszassék másik uccában. De Momcsiló komolyan tovább folytatta:

— Ha velem akarsz játszani, hát csak a nagy uccában játszatsz.

Egyszer háragba került Momcsiló az egyik nagyobb parasztfiúval.

— Te se játszál velem! — követelte Lacitól.

— Miért?

— Mert ahol ő van, én oda nem megyek.

— De Lacika nem hallgatott rá. S Momcsiló másnap nem jött el. Laci átkiabált hozzá. De ő vissza se nézett. Bement az udvarukba. Délután meglátogatta Lacit odahaza Cvétó.

— Momcsiló haragszik rád. Azt mondta, hogy hadat üzen.

— Mit mondott? — kérdezte Laci értetlenül.

— Da tye objavit rat.

— Eh! — s Laci nem akarta komolyan venni.

Estefelé 20 éves Juliska nővérével sétált át Másóékhoz.

Egyszerre nagy dörrel-durrall csak átrohan a tolsó oldalról Momcsiló és csupálni kezdi a háját, a ruháját, a nyakkendőjét s rugdalni a lábával. S miután elvégezte a dolgát, nyugodtan átugrált a másik oldalra.

Rádásul még vissza is kiabált:

— Csekáj számo, csekáj! — Jos tyes dobiti!

Lacikát annyira meglepte ez a váratlan roham, hogy alig tudott visszaütni, inkább csak védekezett. Különösen az lepte meg, hogy Momcsiló nem respektálta a nővérét s hogy az csak úgy hagyta, hogy üssék.

Szemrehányást is tett emiatt neki.

— Talán azt akarod, hogy nekem is adjon néhányat az uccán ez a kis neveletlen vadóc?

Laci érezte, hogy itt valamit csinálni kéne. Valami szövetségféle ácsolódott gondolataiban. De a szövetséget Momcsiló ekkora már megcsinálta.

A szomszéd Cvétó nem mert sem ide, sem oda szegődni.

Lacit elszigetelték. Csak a házuk elé mert kimenni vagy: ha apjával volt együtt.

A gyerekek nem jöttek hozzá. Momcsiló nagyhatalom lett az uccában.

Egyszer meggyet hozott az egyik német gyerek. Laci elmondta neki a dolgot.

— Békülj ki vele — ajánlotta a tizenhárom-

éves, komolyabb gyerek. — Minek veszekednétek?

— Én béküljek? Hát ő veszett velem össze!

Laci megbotránkozott. Elég nagy ur az apja a faluban. Majd megkéri nővérét, hogy menjen át majster Igóékhoz s beszéljen velük Momcsiló miatt. Huzódozva ment át Julis hozzájuk.

Majster Igóné csúnyán összeszidta a fiút, még rá is ütött a fejére. S másnap Momcsiló ismét megrohanta az uccán Lacit, aki maga is karmolt, harapott és rugott, de a közeledő szövetségesek elől vissza kellett az udvarba vonulnia. Középor röpült utána be az uccáról.

Laci azonban nem tudott már Momcsiló nélkül meglenni. Hát átküldte hozzá a német fiút.

— Momcsiló azt üzeni — jött ez vissza a vá-

lasszal, — hogy állj ki az ucca közepére s kiabáld át a másik oldalra ötször: Momcsiló.

— Megbolondult?

— Azt mondta még, hogy minden fiúnak át kell kiabálnod a nevét.

— Dehát miért? — méltatlankodott Laci. — Hisz nem veztem velük össze!

— Mert azok az ő szövetségesei. S mert azok csak akkor békülnek ki veled.

Laci egészen elvezettette mérgében az esztét. Belerugott a nagykapuba.

— Menj oda — szól indulatosan — s mondd meg, hogy az ő nevét átkiabálom ötször, de a többiét egyszer sem.

— Vagy azokét is, vagy tovább tart a háboru — hozta meg a német fiú Momcsiló választát. — S Jócóval nem szabad többet játszani, amíg a háboru tart. S néked is szövetségbe kell lépned ellene. Enélkül nem lesz békét.

— Hát jó, menj át — adta meg magát Laci.

S kiállt később az ut közepére s ötször átkiabálta az összes odaserogló nagy-uccai gyerekek füle hallatára Momcsiló nevét, majd a többiét — egyszer.

Momcsiló átlibeggett bőszerű, fehér gatyájában és nyitott pruszlikjában. — Kalap most sem volt rajta. Kezet nyujtott s megrázta Laci kezét.

— Mától fogva szövetségesek vagyunk — mondta ünnepélyesen. — A Jócónak pedig megmutatom, hogy kinek mondja — s itt egy csunya káromkodást köpött ki. — Majd megmutatom.

S ugy is történt. A nagy Jócó gyalázatosan kikapott az összehogott gyerekeiregtől s komolyan kellett őket vennie, tizenhároméves kamasz léte.

Szövetségre egyideig nem volt már szükség. Heteken át békében éltek a nagy ucca gyerekei. Csak Cvétó húzta fel egyszer az orrát. Mert Laci megelégette, hogy annyira megfizetteti pajtasságát s mindenért kapni akar valamit. Cvétó dühöngve ment haza. S hátul átmászott a kerítésen, kapát tartván a kezében, hogy megboszulja magát. De a béres jól ellátta a dolgot.

Cvétó alattomosan magába fojtotta dühét. De mikor egyszer Momcsilónál találkozott, váratlanul megrohanta Lacit, aki egy-kettőre földre terte s ütni kezdte az ülepét vesszővel.

Momcsiló fűzfapipot faragott késével s nem mutatott semmi érdeklődést a patália iránt.

Egyiket sem biztatta vagy bátorította. De nem is csendesítette. Szinte egész figyelmét a sipra fordította. Ez volt legfőbb gondja.

Laci pedig még mindig lovagolva tilt Cvétó hátán s a szabadulni akaró fiút keményen nyomta a földre lábával.

Nyögött, sziszegett s a fogait viczorgatta mérgében a békaként szétlapított kis, fehér-gatyás fiú. De nem sirt, csak csunyákat káromkodott.

Laci végre is elunta a dolgot. Nem akart már többé verekedni. Különben sem volt kenyere. De nem tudta, hogy miként vessen véget. Ha elengedi Cvétót, újból rá fog támadni. Azt is tudta, hogy amilyen dühös, még téglát vág hozzá.

Tehát Momcsilóra nézett, aki eddig csak olykor vetett egy-egy pillantást a két földön verekedő ellenségre.

A kis, barnán fénylő arc a sip-faragás nagy munkájában volt elmerülve. Hosszu, függőleges, vetődött két szeme közé. A kis, barna öklök keményen fogták a fűzfadarabot és a bicskát.

Lacinak nem volt mit tennie, mint újból verekedésre készülnie.

Felugrott, támadásra készen.

Cvétóból köpködve tört ki a düh s átkozódó káromkodással rohant haza a kaszáért.

— Csekáj számo! — fenyegette meg Lacit.

Momcsiló nagyot fújt és felnézett. A sip utolsó része is elkészült. Nyugalom tilt az arcán. A kést tisztogatta meg.

Laci azonban nem várta be Cvétó visszajövetelét. Haza rohant.

Momcsiló fogai közé fogta a bicskát s a sipot igazgatva, csapkodó, bőszerű gatyájában, apró léptekkel a kapuhoz ment és bereteszelt. Minek verekedjenek megint az ő udvarukban. Egyébként? — hát verekedjenek. Neki semmi köze a dologhoz.

Momcsiló semleges volt s a semlegességet nem szegte meg soha. Momcsiló betartotta a törvényt.

S visszafelé-menet többször belefújt a fűzfapipba.

Szirmai Károly

Rózsika férjhez megy

1. Most még alig tizenkilencéves. Három évvel előttről nagy győtrődéssel bevallotta, hogy tizennyolc. Aztán az öccsének huga lett. Végül kiestek a tejfogai. Hajának eredeti színe nincs. Egyszer szőke, egyszer barna, máskor fekete, néha vörös. De leginkább szőke. Alkalmassint olvasta Anita Loostól: A szőkék előnyben. Mert szereti, ha szeretik. Nem olvas klasszikusokat, mindenkit roppant hibákat fedez fel és kitartóan hangoztatja, hogy nem megy férjhez soha, hallatlan. Abrándjai nincsenek, de ideálja a magas, fekete haj, szem, szemöldök fekete legyen, az orr sas, száj ovális, ne kicsi, ne nagy. A klepa fül fölháborítja.

2. Istenigazából 1932-ben született meg. Roppant családiás. Van egy fekete zongorája is. Tépi és cibálja ahol éri. Vak mestere. És Adyt betéve tudja. Mert még nem olvasott tőle semmit. De hallottakból elvszerűen kárpálja. Mindazonáltal megvesz minden Ady-vers illusztrációt, az összes molnárferecnet és az Új Idők illem-kódexét bogarássza, ha rájön az irodalmizmus. A kritikában jártas. Jó multkoriban egy völgegy jelöltet elzongorázott a háztól. Eredményesen gyűlöli a házasságot, köt, horgol és horkol éjjel tizenkettőtől másnap délig. Rumbázik. Most született meg 1932-ben.

3. Két ízben volt tizenhat esztendő. Végeredményben megunta és feliratkozott a női szabászatra. Ott aztán dísz-zsebkendőket festett rendületlen szorgalommal, később kirugott a kapitalizmusra és hazajött eladósorba. Itthon perzsaszőnyegeket hamisított, az apját belezavarta a leghajmeresztőbb leányzoba-butor vásárlásba, átkozta a futurizmust, végre Párisból megjött a butor-tervrajz, föld-parcellázásnak is nézhet az ember, berendezték vele a leányzobát s azóta imádja a futurizmust, szereti Grieget és Palasovszkyt. Ő írta ugyanis: öltöztetések pizsamába a vulkánokat, hogy a Vezuv tövében a lóbogarak eltudják fűtyülni Tosca nagy áriáját.

4. Egyelőre a székeken nincs támla. És nincs ülőke és az asztal a legvakmerőbb futurista kivétel, de azért jó, mert a férj-palánták így nem eresztenek gyökeret. Semmiáron nem akar hallani a férjhezmenésről. Az asztal jellegzetes tulajdonságai, hogy egy füst alatt szekrény is, kredenc is, könyvállvány is és így felfelé egész a dióverő póznáig mindenre igen alkalmas. Az ágy emlékeztet a háromszög-tanra, ez mellett csokoládébarna, ciradás és garantáltan féregmentes.

5. Februárban megünnepelték a tizenegyedik születése napját. Kijelentette, hogy mire Lausanne-ban létrejön valami, azonnal pakol és most már vice nélkül férjhez megy.

6. Márciusban rohamosan hanyatlott és soványodni kezdett. Allandóan citromos vizet ivott, reggelire már redukálta a feltételt és májashurka helyett csak egy kis sonkát evett meg két ibrik kávéval. Ezzel szemben gyakorta szunnyad délig. Istenem, kárpótol.

7. Az arca tagadhatalanul szép. A szemöldökét nem csipeszeli. Még nem jutott el hozzá az ultramodern női típus szeméyleírása.

8. Azért rendszeresen sportol. Korcsolyázik, bridzsezik, biciklizik, fut és baromfit nevel. Különös szeretettel pedig a ház fácáncsírke állományát vette gondnoksága alá. Végeredményben ötös napi átlagban hullott a fajbaromfi. A pusztulás szörnyű volt. Ráfogta, hogy bennük van a kor társadalmi rendszere az összes hullásra érett filoxérával egyetemben.

9. Teljesen kipusztultak a különös madarak. Akkor elkezdte olvasni az Ötéves tervet. Egy méh-család volt az utóbbi szimbóluma. Iratózatosan tetszett neki és az apja haragban volt ezzel a képletes méh-

dinasztiával. Nem vette meg a kaptárt. Sirva fakadt.

— Mamuskám én férjhez megyek. Azontul az Ötéves tervet elnyelte a futurista asztal, lepte a por, szőtte a pók és Rózsika elutazott a faluról. A vonatablakból egy agg falusira nézett vissza, benne látta az egész kort, az egész társadalmi felfogást és azt szisztegte: konzervativisták.

10. Minden este járt a parkba és tangót lejtett a kiosk parkettjén. Ugy érezte, még ez a leghelyesebb politika ebben a nyomorúságos életben. Mert titokban beleoltódott a politika bacillusa is. Hirből a nagy nyomort és a szegénységet is hallotta. Fölcsapott utopistának: előzzék meg a szegénységet a nagy gazdagok elbuktatásával! És irt haza egy levelet.

„Négy gyönyörű ruhát hoztam magammal, de nagyon kevés, mert tudod Mamuskám itt mégse járhat az ember mindennap ugyanabban a ruhában, lenézik érte, városban sokat adnak a korgó gyomorra meg cicomára, itt még a legteljesebb rothadásában is imponál az arisztokrácia képmutatása, tegnap Bandi nagyon pukkadt, hogy más-sal is táncoltam, csókol Rózsa.“

11. Aztán a második. „Apustól csórjál pénzt, egy mai lány büdzséjéhez okvetlen szükséges, csókol Rózsa.“

12. Végül befutott a harmadik. „Mamuskám mi az?, mi az?, hát nem tudod!? Csókol lányod.“

13. És ment az első a krízis demokratikus hangján. „Nem tudom, csókol Apád.“

14. Aznap nem tangózott a kiosk parkettjén, sirt és kijelentette, hogy ez: borzasztó valami. Rávetette magát a klasszikusokra. Arisztóteles: Házasság és nevelés atómokra bontotta benne a házasság gyűlöletét. Ezt bebiláta: „Az asszony olyan a férfihez képest, mint a rabszolga az urhoz, a kézi munkás a szellemi munkáshoz, barbár a göröghez képest. Az asszony befejezetlen férfi, aki megállott a fejlődés útjának egy alacsonyabb lépcsőfokán etcetera“ és a falhoz vágta Arisztóteleszt.

15. Csomagolt és hazajött. Képtelen orkánokat üvöltött az ősi-lakban ének-cimen. A Liszt-rapszódíát átírta dzseszre, kottapapirt spékelt a zongora hurok közé s ez lélekűdítő recsegeccsel utánozta a dzseszbenedét. Pompás volt. Kezdt már ugy hancurozni, mint egy tizéves lányka. Aztán a mamájának megsugta: megértem a házasságra.

16. A lausennei konferencia nem végződött fiaskóval. Rózsika valószínűleg tényleg férjhez megy.

Bencz Boldizsár

Láttalak a ködben

Szürke ködben bandukoltam
Szemben jött a párás reggel
s két nagy, csillogó szememmel
úgy éreztem együtt vagyok.

Rád néztem és Te nevetél
amint máskor, halkan, melegen
s könnyező, csendes szívemen
egy-két mosoly futott végig.

Akartam szólni valamit
köszönni, hogy itt vagy nálam
s élhetünk majd muzsikában
napfényben mindig ezután.

De jaj! láttam csak tréfa volt
Látomás vagy talán mese
mert a köd szürke köntöse
elszállt és magam maradtam.

Adorján András

Visszhang

Zörgetünk s kopogtatunk a lelkeken. A Mi Irodalmunk egyik főfeladata az olvasóközönségben elmélyíteni a kultúra iránti szeretetet. És sokszor érkeznek levél hoz-zánk, ami azt jelenti, hogy zörgetésünknek, kopogtatásunknak visszhangja támadt a szí-vekben. Ezek közül való az alábbi, lelkes szívből fakadt írás is.

TESTVÉREK ELŐRE!

Kisebbségi magyar kulturánk a legújabb idő-ken kezdi lerázni magáról a tespedés sűrű ködfá-tyolát és mindjobban kezd lélekben megnyilatkozni. Iróink egy jókora csoportja igyekezik, mint meg-annyi egybefutó patak medret vájni magának, a-melynek segítségével elérné a tengert — az em-beri szellem egyetemét.

Oh, de a törekvőknek igen sok nehézséggel kell megküzdeniök. Még nagyon sokan vannak, akik nem szabadultak ki a tespedés bélyeiből, akik még mindig a multat siratják, bennük azok emlékei sajognak és nem jut eszükbe, hogy az el-nyűtt gyászfátyolt el kell dobniok és új utakon haladva a jövő kiépítéséhez kell végre a követ szor-galmasan gyűjteniök. De népünkben az ösközöny is igen sok helyütt észlelhető. Földműves népünk-ről és egyszerűbb iparosainkról nem is szólva, ismerék végzett hivatalnok embereket, akiknek bár dus jövedelmük van, de könyvet s különösen szép-irodalmi lapot, folyóiratot semmiféle módszer ha-tása alatt nem vennének. Csupán azért, mert a bankók egymásra való simogatása nagyobb gyö-nyört okoz lelkeknek, mint a sorokból kiáradó szellem, amely pedig oly gyönyörűen nyilatkozik meg életünk és sorsunk minden mozzanatában. Pe-dig nem csak a szorosabb értelemben vett in-tellektuális osztálynak kellene irodalmát támogat-nia. Támogatni kellene azt minden embernek fog-lalkozásra való tekintet nélkül, végzett, vagy nem végzett legyen a négy elemnél magasabb iskolát.

Egy nép jövője igen nagy mértékben függ irodalma fejlettségétől. Mert az irodalom lelket táplál, nevel szórakoztat, lelkesít, véd, vigasztal. Egy nép irodalma: zsinórmértéke öntudatának. Ön-bizalmat, külső tekintélyt honnan vár egy nép, amely irodalmát, sajtóját nem támogatja, nem élvezi, nem tanulmányozza? Soha ember jobb tanácsot nem adhat fajának, mint azt, hogy szeresse, támogassa és élvezze irodalmát. Fajbéli felebarátunknak sem nyujthatunk hasznosabb figyelmeztetést, mint azt, hogy teljesítse irodalma iránti kötelességét. S ez belső parancs kellene hogy legyen mindenünk lelkében.

Testvéreim! Ha asztalunk testünk táplálására naponta háromszor megterül: terüljön el lelkünk táplálására naponta egyszer egy méregmentes na-pilap, a Reggeli Ujság s ha vasárnaponként inye-sebb falatok jutnak asztalunkra: jusson egy hitbeli hetilap is, amely lenyesegeti lelkünk vad hajtá-sait, mert az mindenünk lelkében keletkezik s legalább havonként egyszer egy irodalmi folyóirat, amelynek átolvasására is bőven van időnk, ha nem kártyázással, vagy egyéb haszontalansággal pocse-kojjuk el drága időnkét. Ilyen havi folyóirat a Kalangya is. Te földműves barátom kalangyába szered buzatermesedet s azt mindenki megszerzi, mert mindenkinek kell táplálkoznia. Iróink is kalangyába gyűjtik a lélek terméseit s ezt is meg kellene mindenkinek szereznie, mert a léleknek épügy szüksége van táplálékra, mint a testnek. S ha nem tápláljuk, elsorvad, elcsatnyul.

Minél tömegesebben támogatjuk sajtónkat, az annál többet fáradozik értünk s annál többet nyujt nekünk. Azért hát ne maradjon iróink szava végre pusztába hangzó szó.

A legtöbb faji, társadalmi és lelki probléma megoldódik, ha sajtónk fejlett, erős.

Előre tehát! Ismerjük fel végre a sajtó hatal-mát, okuljunk és cselekedjünk!

Berecz Sándor

**Becsüld meg iródat,
önmagadat becsüld meg bennük**

Forgácsok a kisebbségi ifjúságról*)

Ez az ifjúság nem született burokban. Nyugdíjból tengődő, a háboru viszontagságait végig szenvedett, csalódások között vergődő apák után következő generáció. Az iskola csak nyelvi és tudománykészségét emelte, de nem tudatosította benne magyar voltát. Kikerül az életbe és szembe találkozik a kenyérgézzel. Mi fog győzni benne: a könnyű érvényesülés vágya, vagy a magasabb kötelességeket is ismerő akarat?

Idealizmus legyen az ifjúság lelkében. E nélkül vigasztalan a kisebbségi jövő. Mert az az ifjúság, amely pusztán csak materiális érdekeinek hódol, nem fogja vállalni a kisebbségi helyzettel járó, sokszor kényelmetlen kötelességeket. Ifjúsági mozgalmainkban még megtaláljuk az eszményiség gyökereit. Megvan a Prohászka-körök mozgalmában, amelyek a lelki élet fejlesztését tűzték ki egyik célul, de megvan, — bármily furettnek is ahngzik, — a Sarló mozgalmában is, hiszen őket is esalogatja valami ködös ábrándkép, amikor a munkásság társadalmi helyzetének megjavítására törek-szenek. Az idealizmus, a fiatal lelkek motorja, tehát dolgozik, csak az a kérdés, hogy milyen irányban?

A kisebbségi ifjúságot leginkább a mai kor általános problémája, a szociális helyzet, foglalkoztatja. Az elszegényedés, a munkanélküliség, a társadalmi osztályok surlódásának fokozódása világjelenség, de különösen szomorú keresztmetszetben látható az itteni magyarság életében. Ifjúságunknak el kellett jutnia ehhez a kérdéshez, ha nyitott szemmel jár sorstestvérei között. Felkapta az eszmét és sokan ma zászlóként lobogtatják. A lobogtatásban azonban még sok a pöz, a fölfedezés tulhangos öröme, amely szinte nem illik a probléma komolyságához. Nem ártana bizonyos szerénység, amikor az egész emberiség ennek a megoldásán győzünk.

A kisebbségi ifjúság egy részének szellemi energiája a nemzeti vonatkozásokból a szociális vonatkozásokba tolódott. Legfontosabb a szegény és gazdag, a munkás és a tőkés közötti különbség megszüntetése. A nemzetiség és a nemzeti műveltség fenn-tartása csak ezután következő feladat.

A nemzeti elkülönüléseken kívül valóban vannak egyéb kapcsolatok is. Van szolidaritás a különböző államok munkásai, gyárosai, sőt szellemi áramlatai között is. E kapcsolatok közül azonban egyik sem olyan erős, mint a nemzeti összetartozás érzése, különösen akkor, ha a léleknek sajátos kultúrája van. A kisebbségi helyzet elsősorban önvédelem e sajátos kultúra szellemi és gazdasági értékeinek megőrzésére. Ahol pedig állandó küzdelem van, ott a front mögött összetartásnak és fegyelemnek kell lennie, mert különben fölbomlik a harc-vonal.

A szenvedések edzik a testet: bölcses-bé, okosabbá, megértőbbé teszik. A kisebb-

*) A szlovenszói Magyar Minerva 1932. június 15. számából.

ségi magyarság is sokat tanult. Hasonló lett az élete a fiúhoz, akit kiküldenek a szü-lői házból idegen környezetbe, ahol teljesen a saját erejére van utalva. Fiatalságunk meg-tanult nyelveket, kilépett a centrális ke-retből, fogékonyabbá vált mások baja iránt az életben való boldogulás nehezebb eszkö-zeivel ismerkedik. A fejlődés csucspontján kiteljesedik lelkében az ember és megöli a sovinizmust. Csak gyöngye ne legyen. Mert a gyöngyöket, a talajtalanokat más célok szolgálatában könnyen eszközzé teheti a ra-vasz akarat. A megpróbáltatások ajándékai olyanok, mint a hűsítő verejtékcseppek a teher alatt görnyedő ember homlokán. Az ifjúság ne felejtse meg arról, hogy ter-het hord a vállán, felelősséget a kisebbségi magyarság iránt. A teher rá nőtt, az idők szabták rá, viselnie kell!

Szemlélek

A vers és a próza harca

Ha figyelemmel kísérjük a vers utját, akkor arról kell már beszélnünk, hogy lassanként el-tűnik a különbség vers és próza között. Csak éppen azt nehéz megállapítani, vajjon abban a stádiumban vagyunk-e, mikor a próza szippantotta fel a verset vagy pedig megfordítva. A hivatottak azt mondják, hogy a vers kebelezte be a prózát, mert nem lehet tudni, hogy nem vers-e véletlenül, amit eddig mindenki prózának mondott.

Rége nem beszéltek a vers és a próza ri-valitásáról. Azelőtt már a negyedik gimnazista határozott vonalat tudott húzni a vers és próza között. A versnek megvolt a maga technikája, mely elválasztotta a költeményt a prózától. A legze-dőbb dilettáns is felismerte a versben a megtört sorokat, a szabályosan ismétlődő szakaszokat, a pontosan betartott ütemeket és esetleg a sorok vég-én összecsendülő rimeket. Ma bajosan tud minden alkalommal határozott vonalat húzni a vers és a próza között. A szabályosságot felváltotta az egyé-ni tetszés szeszélye. Vannak most már költők, akik elhagyják a rimet és csak a ritmust tartják meg; van olyan is, aki hódol a rimnek, de a ritmust kegyetlenül kiküszöböli a versből. És vannak olyan poéták, akik szakítottak rimmel, ritmussal, szaka-szos beosztással és utat törnek a prózában irt költeménynek.

Ezek az ujszerű költők, akik gondolataikat pró-zába szorítják, azzal érvelnek, hogy a próza sokkal fejlettebb formája a nyelvnek, mint a vers. A széppróza valamennyi nyelvben később fejlődött a versnél. A próza a civilizáció nyelve, míg a vers a gondolat kifejezésének kezdetleges formája. Ezek a modern költők azt mondják, hogy nem térhetünk vissza a kezdetleges időszakok formanyelvéhez, mert ez visszafejlődést jelent. A vers végeredményben barbár kedvtelés az irodalomban.

Kosztolányi Dezső, a briliáns verstehnikus, már prózában írja költeményeit. Figyeljük meg Mécs Lászlót, ki szintén feladja nem egy versében a poezis eddig ismert szabályait. A költői próza forradalmát kívánja megszüntetni Paul Valéry, a verstehnika mestere. Rimeit, alliterációit, belső asszo-nánai olyan káprázatosok, verseinek muzsikája o-lyan lenyűgöző és tartalma olyan egyéni, hogy nem maradhatott hatástalanul nemcsak otthonában, de külföldön sem. Valérynek egész sereg követője támadt, akik újra megteremtették a vers kötött formáját.

A világirodalmi termékek azt mutatják, hogy prózában irt értékes verset csak az tud adni, aki tündöklött már a vers technikai virtuozitásaiban. Aki nem mestere a vers technikájának, az csak érthetetlen sorokat helyez egymás alá anélkül, hogy valamilyen költői gondolatot fejezzen ki.

A költészet irodalmában azt látjuk, hogy a hajlandóság ímés a poétika szabályai felé fordul. Ez meghozza a vers ujjaszülését és a próza meg a vers szétválását. Hogy mi lesz az új forma? Nem lehet más, mint a beszédünk muzsikája, a rim, az ütem, a hangzatok, az összecsendülések parale-lizmusa. Valószínű azonban az, hogy az új ütem és rim szabályait nem leljük fel a poétika eddigi szabályai között.

Csalóka aranyeső

A bokrok alázattal lesírták ezt a könnyet porba hullatták és fájtak tovább.

A Fruska-Góra ködölt,
miriád bárkákkal girlandoztak a fák,
én Asszonyom be furosa,
hogy célját tudja:
barka, föld, eső, természet és virág
csak a világ

és az ember a legállatibb céltalan
valami a földön.

Gránátvörös láz lökte életre,
rózsaszinnel megszórta mindig szebb jövőt
sejtő lelke, aztán magasbaszedült vágya
árva

egy ekliptikát futna

sose tudta,

hogy álompermetező fölremegése
valaki asszony után, milyen fáradt bukás
és embertelen, párzó ájulat a halállal.

Evezredek óta mutatja alkotását,
barnálló szoborformák, teljesek

és tehetetlenek: ők a szörnyű kétségbeesés!
és ők a Ma halálmagvai.

Bikakedvvel összerengnek,

pompás diadalokat ütnék a gyilkosság

és a vér felett s legjobban most sugárzó

az emberi ezer, vagy csak néhány pár szó,

mellyel groteszkül sóhajtlak milliók

elsüketült fülébe a világ új reformját:

le a fegyverrel!

S amott roppant teherrel

recsegő társzekerek ekhóznak a végekre

a legörjítőbb gáz-treszörtökkel,

mert hátha, hátha életre —

halálra megy és fordul a bitang játszma.

Ezért áldatlan ekliptika minden szerelem,

mert minden csók és minden ölelés

soha halálosabb magzatot nem fogant

vesztébe rohanó tomporokkal vert földre

mint most,

mikor az ember meghökent szerelmi gügyögésében

ott bódorog az örület lángja és könnye

s szavainak csalóka aranyesője

a legdajkálőbb hazugság

s pereg asszony-bokorról, asszony-bokorra

s te Idám elhiszed, elsirod a könnyet,

porba hullatod s legtovább te fájsz, —

én Asszonyom!, — sose szeressük egymást.

Bencz Boldizsár

Elsöpört álmok éjszakái

Sok apró kérdés izzik a sötétben

míg valahol messze a felhők alatt olhálnak a
csillagok

és mély, szorongó mormogással ébrednek a vihar.

Fölöttem tarka kis álmok szálldogálnak

és ezekbe már hideg közönnnyel belevágták a

gordiuszi csomót.

Ugy dől körül a jázminillat

mintha nem történt volna semmisem

és kábult szívvel csókolnám a régi szétszört

kézszorításokat

amelyekből kicsapott a tűz és kába vágyakat hozott

felém

parázsló májusi csillagözön alatt.

Most villámlik

és a sárga fényben egy pillanatra gúnyosan felém

kacag a fénykép,

aztán elmúlik minden.

Csendes olajtóba merültem

minden olyan sima és puha és nedves.

Kis álom-csönd intermezzo után

egyforma susogással megered az eső

és egyre erősebben csapokdjá fáradt szememet,

még halkán belopózik gondolataimba egy új

leányzóv

és aztán beleveszek egy kábitó süket, fekete szájba.

Künn övölt a vihar és mint már sokszor

elfut az elsöpört álmok éjszakája.

(d.n.—)

Sas György

Dezső bácsi postája

Raó Irénke. Utolsóelőtti leveled későn érkezett, a benne foglalt meghívásnak — mielőtt megkaptam — máris eleget tettem. Vasárnap ugyanis jártam Szomborban, a Te virágos, lombos szép városodban. Csakhogy csupán átutazóban reggel negyed nyolctól, negyed tízig, így hát természetesen nem zavarhattalak. De azért ott ballagtam az utcán, gondoltam, hátha egyszer csak egy fiatal kis „szobalány” törőfürőhát ráz a fejemre és akkor felkiabál: — „Ejnye Irénke pont a Dezső bácsi fejére szorodt itt a port?”

De Te akkor még bizonyára aludtál, boldogan élvezted a szünidő örömeit. Okosan tettél, és ha tőlem függne, én még az iskolaidő alatt is legalább reggel nyolcig engednék benneteket aludni. Nem kezdeném meg az elbárást kilenc előtt, akármit mesélnék is a tanítóbácsik, meg a tanítónénik, akik pedig a ti korotokban, bizonyosan szídták azt, aki a reggel nyolcra iskolakezdest kitalálta.

Ámde nem akarok összeveszni a tantestülettel. Inkább elmondom, hogy Szomborból Oszjajekre utaztam, onnan pedig éjjel autón Vinkovcra. Utközben éjjel fél kettő tájban érdekes dolgot láttam, elmondom néked. Az országuton robogott az autó, egyszerre balról, különös fények csillantak felém. Egyenellen vonalban letről-fentebbről kékes, sárgás, lilás fények. Ilyet még sohase láttam, pedig — muszájból — közel négy esztendőn át „tanulmányoztam” Magyarországot, Oroszországot, Románia és Olaszországot meőrőnek, meg hegyeinek éjszakai sájtosságait.

Megkérdeztem a sófőrt, ő sem tudta, hogy mi lehet az a különös fénycsoport, pedig állandóan ezt az utat járja. Ekkor hirtelen azt gondoltam, hogy temető közelében járunk és talán valami helyi kegyeletes szokás gyanant kivilágították éjszakára a sírokat. Tévedtem, mert tudod-e honnan eredt, a sok különös fényugár? Pihenő birkák szeméből. A barrikák felriadtak az autó berregésétől, én pedig — szegyen ide, szegyen oda — csak most tudtam meg, hogy éjjel a birka szeme is világít, akár a cécé.

Mindezekről eltekintve, megígérem, hogy a nyári szünidőben nemcsak a kora reggeli órákban, hanem rendes időben is eljövök Szomborba márcsak azért is, hogy meggyőződjem róla, saját kezdeddel gépelted-e legutóbbi leveledet? Mert ha igen, komoly versenytársat látok benned. Mert gépiró tudásomra büszke vagyok, de ilyen hibátlanul, mint amilyen a Te leveled, bevallom jómagam sem tudok megírni egy levél-oldalt.

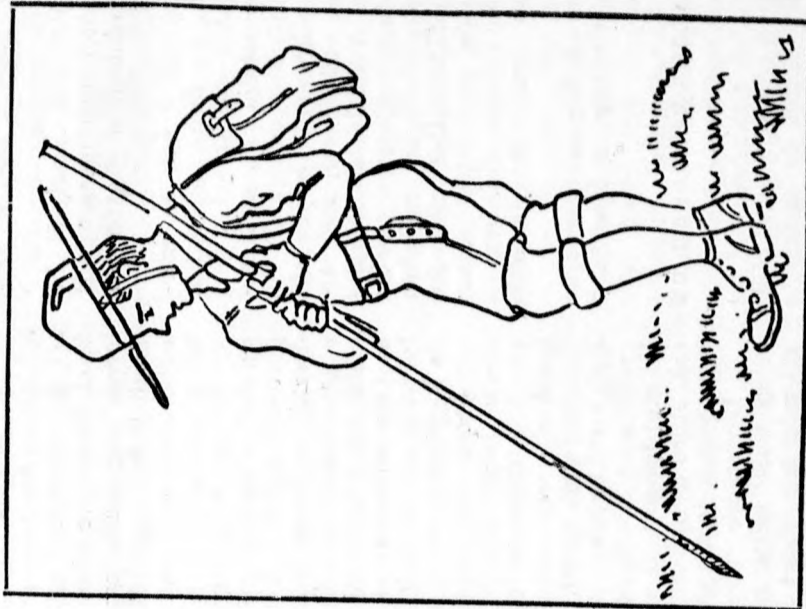
Jung Gabi. Köszönöm a csoda-muriról küldött kedves lapot. Ne várj azonban köszönetet azért, hogy jövedelédet állandóan ígéred, de az ígéretet soha sem váltod be. A dolog vége az lesz, hogy én megyek ki Temernibe, mint annakidején a hogy Mohamed bácsihoz. Te azonban nem vagy Mohamed bácsi, tehát ne jászsz a szívemmel.

Noviszád, 1932 július. 17.

A Reggeli Újság vasárnapi inggen melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

A kis cserkészfiu.

Fessétek ki a cserkészfiu izlésték szerint. A festményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Akt a legszebb festményt küldi be, a Noviszádi Union cserkészlet csokoládéját nyert.

A festőpályázat szobolical Raffi cserkészlet csokoládéját kapja.

Jó a cserkész dolga
Semmi sincs neki gondja

Hogyha megéhezik, hogyha megsgomjalkik
Ott várja a konyha.

A bektüldő neve és címe:

Igaz történet a kis cserkészekről

Ira Doros bácsi

Bizonyára hallottatok már gyerekek a cserkészek táborozásáról?
 Összejárnak a kisebb-nagyobb cserkész fiúk messze vidékről, sőt néha messze országokból és szabadban, erdőben, mezőn, vagy a folyó partján egy-két óra alatt városágos kis várost rendeznek be. Sátorokat vernek, abban pihennek és alszanak, tűzhelyet ásnak a földbe, azon készítenek el az emivalót, játszótérrel rendeznek be, itt tartják meg a tornagyakorlatokat és a különböző cserkészjátékokat.

A cserkészeknek külön szakácsaik vannak, cukrászaik, betegápolók és minden másfajta olyan foglalkozásu pajtásuk, akik éveken át tanulják ezeket a mesterségeket. Mondanom is felesleges, hogy a szakácsok, cukrászok, betegápolók a cserkészfűk közül kerülnek ki és a kis gimnazisták, vagy polgáristák úgy szaggatják a galuskát, aprózzák a gulyáshúst, hogy a legjobb szakácsok se különbben.

Az a cserkész táborozás, amelyről itt szó lesz, Nyíregyházától nem messze volt az ezerholdas tölgyerdőben, a Gyönyört Sósó mellett.

Erdekes története van ennek az ezerholdas tölgyerdőnek. Az óriási földirtók tulajdonosa évtizedekkel ezelőtt sokat járt külföldön, hogy kitapaszthalja és a saját birtokán értékesítse külföldi tapasztalatait. Az ezerholdas mostani tölgyeserdő helyén akkor még sík terület volt, buzát, még árpát termeltek rajta. A földirtók tulajdonosa hasznosabb növényt szeretett volna beültetni és mikor messze idegen országban meglátta, hogy a maktermelés mennyire hasznoshatónak befektetés, mert értékes opiumot készítenek belőle, elhatározta, hogy a Nyíregyháza mellett ezerholdas birtokát mákkal veti be.

Nem sokat habozott, hanem megírta és főszerkesztőjének elküldte, a következő táviratot:

"Ezer hold földet ne tessen be mákkal!"

Tudni kell, hogy a postán feladott táviratok betűin nincsen ékezet és amikor a főszerkesztő a táviratot megkapta úgy olvasdott ki belőle, hogy mákkal kell beültetnie az ezer holdat. Esze ágában sem volt, hogy a gazdája, mákra gondolt a táviratban és csak a posta miatt lett, mákkal! ezó, a mákkal helyett.

A földirtók tulajdonosa csak évek mulán tért vissza külföldi útjáról. Boldob-

gan szállt ki a vonatból, előre örlött milyen gyönyört lesz, ha ezerholdas földjen a mák gyönyört színes virágai fogadják. Képzelték meglepetését, amikor a mák pazar virágai helyett növendék tölgyfák ezernyi zöldelős ágai fogadták. Hogy a sze(eny) jó szerkesztővel mi történt azt nem tudjuk, annyi azonban bizonyos, hogy a tölgyeserdő azóta gyönyört vadoná fejlődött.

A cserkészfűk bizonyára megélték nek, sőt talán vállukra is emelnék azt a postabácsit, aki a téves táviratot továbbította, mert mákföldön bizony aligha táborozhattak volna. Így azonban vig nóia és zennő mellett élvezték a táborozás örömeit és nagy izgalommal készítették a tornaver-

Ezen a versenyen mindenféle olyan dolgot mutatják ki ügyességüket a cserkészek, aminek a mindennapi életben is hasznát vehetik. Így például versenyre kelnek abban hogy egy csajkával, egy üveg vízzel, leveskockával, egy darab fávval és gyűfával felszerelve ki főzi meg előbb a jó zsebzabot, vagy pedig egy skatulyafőldéből kis darab lezből a zsebkés segítségével ki tud szebb malmot, kocsit, vagy másfajta játékok készíteni?

De voltak komolyabb versenyszámok is, például, a tutajozás. A cserkészek ötös csoportokra oszlanak. Két gemdát kapnak, négy deszkát és kevés drótot. A feladat az, hogy a gerendákból, deszkából és drótból ki tud előbb tutajt készíteni, amelyen azután mind az ötén áthajókáznak a tulsó partra. Amelyik csoport elsőnek éri el a másik partot, az a győztes.

Ötöm volt nézni, ahogy a folyóvizet sosem látott alföldi fiúk összekalkolták a tutajt. A debreceni cserkészek munkáját figyelem, mert tudtam, hogy Debrecenben messzire kell menni, amíg az ember pocsonlyán kívül egyeb vizre talál. Az öt debreceni cserkészfű közül az egyik pótköm legényke alig látzott ki a földből Bandinak hívják. Apró gyerekek volt a Bandi, mégis az ő keze járt a legszaporábban.

Egykettőre elkészült a tutaj, s a gyerekek sietve tolták rá a vizre, a többiek közül még egy csapat sem jutott el emyire a munkával. Ráhasaltak a tutajra és nagy hajrázással eveztek kezükkel-lábukkal a tulsó part felé. A Sósó vizre nem széles alig 10-12 méter, de rendkívül mély, 3-4 méter, mert állandóan kotrógépp járja a medrét. Többen álldogáltunk újságírók és nézők a parton, lelkesen biztattuk a debreceni cserkészeket. Hirtelen elakadt a leléke-

Cserkészliom rejtvény

(Nagyobbaknak)

Közi: Hippich Ely, Szombor

Vízszintes: 2. Levegő. 4. Lepae. 6. Kettős más-hang. (for.) 7. Tal... francia ál. lamférti + 1838. 11. Most jut eszembe: értelme idegen szó. 12. Ósrégi nyelv. 13. R... áll. 15. P-vel spanyol pénz. 16. Fém. 18. Fenyőfán terem. 21. T... fere. 22. Éghajlat (fordítva) idegen szó. 25. Hegeudin van. 26. Kötés. 27. Nutria mássalhangzó. 28. Francia névelő. 29. Hárfa. 31. Iroda. 33. Cserkészgyülekezet, idegen szó. 34. L... um, vegyeszeti műhely. 35. Véd más szóval. 36. T. M. 37. Alkonyat után következik. 38. Ilyen fő, al és botos is van. 39. Időhatározó. 40. Tiltószó. 42. Jövendőmondó. 43. Régi fegyver. 45. Vízben él. 46. Kiszabak cielede. 48. Vizi állat. 49. Egyiptomi nap Isten. 50. Házi állat névelővel. 51. Jó ember cselekszi.

Függőleges: 1. Pempő más szóval. 2. Cserkész jelszó. 3. Hires csokoládé. 4. Pehely betűi keverve. 5. Urhölgy, asszony spanyolul. 8. Francia névelő. 9. A cserkészmozgalom atyja. 10. D. S. 13. Háziallat. 14. Kiltő latinul. 16. Nagyszülő nemtelen becéze. 17. Ius, folyó. 18. ...llerie: régi királyi vár Párizsban. 19. Ilyen vadász is van. 20. Mellfodor, ruhadisz. 22. Rindó nemetűll. 23. Férfinév. 24. Betegség. 25. Azonos más-salhangzó. 30. Növény. 32. Ilyen a cserkész a cserkész tiszparancsoltá 5-ik pontja szerint. 33. A cserkész kötelessége minden nap valami... 39. Trefa más szóval. 41. Csodákozó felkiáltás. 42. Megy, sétál más szóval. 44. Gyógyyszer. 46. Francia tulajdonnévmás. 47. A rossz ellentéte.

A hibakereső pályázat megfejtése

A vasárnapi Tűndérországból előfordult hibák: 20. oldal: Tajav, si, en, tima, né, ebzők, né, ár, setér, sik.

A multheti hibakereső pályázat nyertese: Bozsó Dezső (Noviszád, Szibinyanin Janka 24) könyvjutalmát a szerkesztőségünkben vegye át.

A Tűndérország mai számában is több hibát helyezettünk el.

A rejtvényeket részben vagy egészben megfejtették:

Kálmán Rozika, Kálmán József, Weber Márta, Kovács Mária, Lakatos Juliska, Czina János, Baksa Bandi, Vékás László, Erdőssy János, Sántha József, és Ferenc, Griesser Géza, Baumann Elzi és Kató, Zoll Mihály és Katica, Thomasz Rudó, Laci és József, Tandory Pál, Hoffmann Editke és Nelly, Istók Bandi, Erdőssy Antal, Freund Margitka és Rózsika, Putz Ilonka, Borus Juliska és Micuka, Jung Gabi, Jund Zoli, Komlós Laci, Schneider Frici és Jancsi, Balaton Jolánka, Bartha Ilonka, Csöke Gizella és Ilonka, Kovács Laci, Bozsó Dezső, Fischer Konrád, Ferber József és Juliska, Kovács Rózsika, Gion Etelka, Fehér Károly, Kiss Lídike és Paczik Irénke, Bódy Bálint, Beck Gusztáv, Madaczki Juliska, Csizsár József és Mancika, Flesz Vince és Katóka, Ifj. Móritz Károly, Idei Mancika és Incike, Kurcinak Bózsike, Papp testvérek, Molnár Klára és Ilonka, Kovács Pista, Kiss István, Raó Irénke, Bün Kamilia, Vécei Franciska, Pálkás László, Pálkás Klára, Nyíró György és Pista, Lázár Péter, Tibay Mariska, Nemes János, Nemes István, Reiter Zsuzsa, Kurucz János, Borsodi Nándor, Szántó Bózsike, Kanyó Matyi, Olly Karcsi, Büchner József, Vesziák Lóci, Vida Vera, Szviderszky Terike, Mészáros István és Bőske, Zsigrai Mariska és Magduska, Fábí Márta, Zsarkó Mariska, Milla József és Vili, Pánity Jelenka, Huszágh Babika, Epstein Emmuska, Celjuska Jelena, Pálmai Peti, Szalkay Vili, Kusner Emmuska, Kragicsok Klára, Hugyezz Mariska, Futó János, Andri-csek Margit, Fischer Erzsike és Aranka, Nagy Csirók Erzsike és István, Kosztolányi Manci, Kosztolányi Sanyika, Bakos Incike, Fazekas Ferenc.

A sorsoláshoz Schneider Fricinek és Jancsinak (Noviszád, Temerinszka 19) kedvezett a szerkesztőségünkben vegyék át. Reitter Zsuzsa a szuboticeai Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

A muzsikáló daru kifestésért Nyíró György és Pisti (Noviszád, Szlovácska 31) a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját szerkesztőségünkben vegyék át. Büchner József könyvjutalmát postán elküldjük Kulára.

Betűrejtvények

1. Istók Bandi KIL CS	2. Sántha Feri JH X
3. Olly Karcsi K ö ö ö ö	4. Tandory Pál NA ZS
5. Farber József L LQ	6. Gion Etelka MIND E H
7. Molnár Ilonka Z a a a a	8. Tandory Pál R Q I

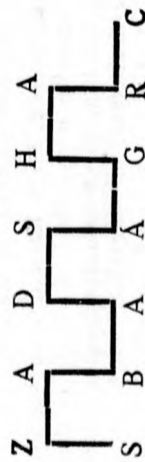
Kockarejtvény

Közlök: Hajcsunk Annuska és Esztkó

1. Nagy folyó
2. A kutya teszt
3. A kis ellentété
4. Szülő

Ugró rejtvény

Közlök: Madaczki Juliska

Írás kérdések

Közlök: Kanyó Matyi

- Milyen ág keserű?
Milyen ág hasznos?
Milyen ág üdvös?
Milyen ág muló?
Milyen ág szép?

tünk. A víz közepén eveztek a cserkészek, mikor egyszerre levált az egyik deszka a tajakról, nyilván elszakadt vagy kibogózott a drót, ami a gerendákhoz kötötte. A deszkan éppen a kis Bandi hasalt. Ijedt sikoltással kétségbeesetten kapaszkodott, hogy elkapja a többieket de hasztalan, a víz elsodorította. Remülten hallottuk cérnavékony, ijedt hangját:

— Segítsetek fiúk, én nem tudok uszni. Megdermedtünk ijedségünkben a parton, a hölgyek sikongani kezdtek. Tudtuk, hogy a három méteres vízből nem menekülhet ki az uszni nem tudó fiúcska. Nem volt idő a töprengésre. Kétten-hároman belevetettük magunkat a vízbe ruhástól, úgy ahogy voltunk és teljes erőnkkel uszni kezdtünk a kétségbeesetten kapkodó Bandi felé. Nem volt szükség a segítségünkre, mert hallgassátok csak mi történt?

A tutajon maradt négy fiú közül, az egyik nagyobbacska legényke otthagya a többieket, Bandi felé uszott és közben ezt kiáltotta feleje:

— Ne félj Bandi, fektüdj csak a deszkára, én majd kisegítelek.

Bandi ebben a pillanatban felhagyott a kiáltással, szót fogadott a pajtásának. Jól kiöltötte a deszkát, el nem engedte volna a világ kincséért sem. Cserkész pajtása pedig mögéje uszott és lassan taszigálta a part felé. Ekkor már mi is odaértünk, de nem avatkoztunk a dologba. Csak usztunk óvatosan mellette, mert láttuk, hogy a kis Bandi jobban bizik a pajtás ígéréteiben, mint a mi segítségünkben.

De azért nagyot dobant a szívünk, mikor láttuk, hogy Bandiék partot érték, ahol nagyon megtapsolták őket. Mert a debreceni cserkészek még így elsőnek érték el a tulsó partot. Csúrom vízesen, ahogy voltunk körülálltuk a Bandit és kérdeztük:

— Megjédtél ugye pajtás, amikor leszakadt a deszkád?

— Csak addig féltém — mondotta, amíg a Pista oda nem jött, mert amikor azt mondta, hogy kisegít, tudtam nem lesz baj. — A verseny után felkerestük a tábor parancsnokát és megkértük engedje meg, hogy megírjuk az újságokban ennek a gyönyörű életmentésnek a történetét. Nagy volt a meglepetésünk, mikor a parancsnok így válaszolt:

— Nagyon kérem az urakat, ne írjanak az esetről egyetlen szót sem. A cserkésznek kötelessége, hogy mindenkin segítsen akad bájba kerül. A kötelességteljesítésért pedig nem jár külön dícséret, vagy újságírók, mert hiszen azt amit a Pista gyerek tett a Bandi-nak, bármelyik másik cserkész is megcsinálhatta volna. Ha tudnám, hogy a mi cserkészünk nem olvassák az újságot, nem szól-

nek ellene, de így kérem ígérjék meg az urak, hogy nem írnak róla.

Megtettük a kívánságát és visszamentünk a cserkészekhez. Éppen sorakoztak a gyakorlat után és nótaszóval indultak a tábor felé. A menetszlop végén apró legényke igyekezett szörnyű buzgósággal: A Bandi gyerek. Ő volt a legkisebb, majd szót reptet az erőlködéstől, hogy lépést tartson a többivel. Mégis kisívitott a nótából a hangja, amint vidáman dőnázott:

— Jó a cserkész dolga,
Semmire sincs neki gondolja.
Hogyha megéhezik,
Hogyha megszomjazik,
Ott várja a konyha... *

Azt kérdezhetté tőlem közlöltek valaki, hogy ígértem ellenére, miért írtam meg még is a Bandi gyerek esetét? Hát azért, mert ezt a történetet a Bandi Debreceben állíthatta volna el, ti viszont sokat tanulhattok belőle a cserkészek szeretetéről és bátorságáról...

A hű kutya

Szomorú pusztulása

Nagyobb olvasóknak címonja: Dezsó Bécsi

A hű kutya szomorú pusztulása
Ma egy hete történt reggel 5 órakor Rumán, a vasútállomáson.

A Rumától nem messze fekvő magyarlakta Maradék községből egy tanyai asszony meg a lánya gyalogoltak be a rumán állomásra, hogy a Zágreből érkező gyorsvonattal Beograd felé utazzanak. Kétten indultak el hazulról, mégis hármán értek az állomásra. A harmadik a kutya volt, utának löstött bárhogy zavarták vissza.

— Nyilván a vonatra volt kíváncsi — mondotta az asszony — mert hogy eddig ilyen még sose látott. Már pedig veitnk el nem jöhet, mert magunknak is alig futja a jegyre. Eriggy ha — biztatta a kutyát — estére mi is megjövünk.

Csak hogy a kutya nem hajlott ám a szóra. Meghuzódott a fal tövében látszott rajta nem tágtána a gazdája mellől ha agyonvernék se.

Közönséges barna kuvasz volt, aminőt ezret látni mindenfelé. A különös csak az volt benne, hogy három lábón tette meg a hosszú utat, mert a bal első lába hiányzott. Nyilván a kocsi kereke vágta le régebben. Közben befutott a zágrábi gyors, az utasok sietve szálltak fel rá, mert alig néhány

Perceg áll az állomásán. A tanyái asszony is beszállt a lánnyal, a kutya így kezelt utá-
nuk, de a vasutasok becsukták előtte az aj-
kát. A szegény állat bánatosan felágaskodott
ez első lépcsőre, csónka lábának maradvá-
nyát nyujtogatta felfelé, mintha kérné, hogy
engedjék fel őt is.

Lassan elindult a vonat, a kutya kétlá-
bon néhány lépést ugrándozott vele, azután
elugrott mellőle. Földalmaat vonított, mert
megértte, hogy a vonattal nem futhat ver-
senyt. Hirtelen a vonat alá ugrott, talán azt
hitte, hogy a sín egyitt megy a vonattal, ha
közömbök áll, őt is magával viszi. De látta,
hogy mégis lemarad. Most az egyik kerék-
nek ugrott neki, fogalval akarta megfogni,
hogy ne menjen tovább. A kerék kullófe
visszalökte, a kicsit mentek felette tovább,
már csak egy volt hátra.

Es most a kutya hirtelen lehassant, fejét
a sínré fektette. Hirtessége, meleg szeme fe-
kém meredt és még akkor sem csukódott be,
amikor a kerék levágta a törzsétől...

A vasutasok mérgelődtek, hogy munkát
ad nekik az elgázolt kutya maradványainak
eltakarítása, én pedig arra gondoltam, ne
kételkedjen senki, mikor azt hallja, hogy a
hibés kutya elpusztul a gazdája után...

Nyolc-kilenc esztendő ficsuska állott
mellettem, az egyik vasutas gyereke lehe-
tet. Rátáknak, látom könnyek pergették a
szeméből. Gyermelkeivel megérezte, hogy
itt másvalami is történt, nem csupán az,
hogy a vonat elgázolt egy kutyát.

Áhgy mult el néhány perc, két osznya
feleire varjui subogott a sínnek fölé. Le száll-
tak a kutya teteme mellé. És akkor a kis
fiú kilépett a peronról, kavicsot szedett fel
és nagymerésen a varjúk felé hajította.
Gyöngye volt a dobás, nem jelték meg fölé
az éhező madarak. Erre azután jómagam ke-
restem ki egy hatalmas kavicsot, odaálltam
a kis legény mellé és teljes erőmmel a var-
júk felé hajítottam. Szét is rebbentek, mint-
ha ott se lettek volna.

Egy vasutas éppen jött az ásvál, hogy
a szegény kutya maradványát el vigye. Lát-
tam rajta a csodálkozást mikor rám nézett,
nyilván azt gondolta:

— Nézd csak ezt az ur formát. Felhőtt
ember letéve nem állal odaállni a gyerekek
mellé, madártra hajigálni...

A SZERENCSEDŐ

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy
szegény ember, annak annyi gyereke, mint a
roszta lika és még annál is eggyel több. Na-
gyon büszkült a szegény ember, mert hát a
kármenyit is dolgozott, soha se tudott any-

nyit keresni, hogy valamennyi gyereke jól
lakhatott volna. Nem egyszer forchtul fő,
hogy a gyerekek aludni tértek, anélkül, hogy
csak egy harapás is jutott volna számukra
és a gyomruk úgy korgott, hogy jóravaló
horkolásnak hangzott.

A szegény ember sokkal jobban szerel-
te gyerekeit, semhogy ezt hallgathatta vol-
na és el is tökéltte magában, hogy világgá
indul szerencsét próbálni és addig haza mes-
jön, amíg legalább annyi pénzt össze nem
szedett, hogy a gyerekeknek minden este
egy karély kenyéret szellessen. Egy nap az-
tán nyakába akasztotta a tarisznyát, kezébe
vette a vándorbotot és nekivágott a vi-
lágnak.

Hát amint megy mendegél, hegyen-völ-
gyön keresztil, egyszerre csak egy furcsa
országba jutott, amin bizony nem győzött
eleget bannalni. A házak mind úgy voltak
építve, hogy a földön volt a tetőjük, a pincé-
jük meg a magasba meredezett. De nem-
csak a házak voltak itt ilyen különösök,
hanem maguk az emberek is, mert ezek is
mind a fejük tetején jártak. A folyó vissza-
felé folyt a medében és a virág mind a
földben húzódot meg, a gyökerek gem fel-
felé álltak, a gyümölcs is csak ugyanúgy
volt, úgy kellett kikaparni a földből, mint
nálunk a krumplit. No bizony nagyon cso-
dálkozott a szegény ember, mikor ezt a bo-
lond világot meglátta, de még jobban csodál-
kozott, mikor meghallotta, hogy nem mindig
volt ám ez itt így, hanem valamilyen gonosz
varázsló megharagudott a királlyra, mert
hogy nem akarta hozzá adni feleségül a
szépessége királykisasszonyt és bosszúból el-
varázslta az egész országot, és addig így
is kell maradniok, amíg valaki meg nem
menti őket.

— Hiszen én megmentenék, — mond-
ta a szegény ember — abban nem volna
hiba, csak tudnám, hogyan kell?

— Próbálkoztak már elegend, de egynek
se sikerült, — mondták a fejük tetején já-
ró emberek — valami szerencsedőt kellene
a földbe dugni és ha annak gyökere kihajt,
akkor aztán menten elveszi a varázsló va-
rázshatalmát és nem uralkodhatik többé raj-
tunk. El sem hiszed, mennyi diót illettünk
mi már el, de ugylátznik egy se volt azok
közül a szerencsedők, mert bizony egynek
se hajtott ik a gyökere.

— No majd megpróbálom én, hátha meg-
talalom — gondolta a szegény ember és ut-
nak indult. Hét nap, hét éjszaka járt egy-
folytában, mikor csak egy öreg anyóval ta-
lkozott, aki rőzsét gyűjtött az erdőben.

— Adj Isten, öreg anyám, — mondta
a szegény ember udvariasan — látom, hogy
nehézre esik ezt a rőzsét gyűjteni, engedd,
hogy segítsék.

— Szerencsed, hogy öreg anyádnak
szóltottál — mondta az öreg asszony —
meg hogy megsajnálád. Így aztán én is meg-
sajnálhatlak téged és megkérdézhetem mi
járásban vagy?

— Valami szerencsedőt kellene meg-
találnom — mondta a szegény ember.

— No ha csak az kell, abban gye ki-
csit én is megsegíthetlek. Nesze ez a zöld
burk, jól tedd el magadnak, mert erre
szükséged lesz hamarosan.

Ezzel az öreg asszony, se szó se beszéd
ugy eltűnt, mintha soha se lett volna ott. A
szegény ember pedig folytatta útját és a
zöld burkot ugyancsak féltve őrizte zsebé-
ben. Hét nap, hét éjszaka járt egyfolytában,
mikor csak látja, hogy egy őz öreg ember
egy nagy nehéz fát hasogat az erdőben.

— Adj Isten bátyámuram, — mondta a
szegény ember — látom, hogy fáradságodba
kerül ezt a fát felaprítani, engedd, hogy
segítségedre legyek!

— Szerencsed, hogy bátyámuramnak
szóltottál, — mondta az öreg ember — meg-
hogy megsajnálád, így aztán én is megsaj-
nálhatlak és megkérdézhetem, mi járásban
vagy?

— Valami szerencsedőt kellene megta-
lálnom — mondta a szegény ember.

— No ha csak az kell, abban éppen se-
gítségredre lehetek. Nesze itt egy kis kemény
héja, jól tedd el magadnak, mert szükséged
lesz rá hamarosan.

Ezzel az öreg ember, se szó se beszéd,
ugy eltűnt onnan, mintha soha ott se lett
volna. A szegény ember pedig folytatta út-
ját, a zöld burkot meg a kemény héját
ugyancsak őrizte zsebében. Hét nap, hét
éjszaka járt egyfolytában, mikor egyszer
csak látja, hogy egy kis gyerekek eltörtt
a fűzfafütyülője sé ematt keeserlesen zo-
kog.

— Adj Isten, fiaskám — mondta a sze-
gény ember. Látom, hogy nagyon busulsz a
fütyülő miatt, de oda se néld, csinálók én
neked helyette szebet és jobbat.

Szerencsed, hogy fiaskámnak szóltot-
tál — mondta a gyerekek — és hogy megsaj-
nálád, mert most én is megsajnálhatlak és
megkérdézhetem mi járásban vagy?

— Valami szerencsedőt kellene megta-
lálnom — mondta a szegény ember.

— Ha csak az kell abban még én is
megsegíthetlek — mondta a gyerekek. Nesze
itt egy mag, ennek hamarosan jó hasznát
veheted!

Ezzel a gyerekek, mintha ott se lett volna
ugy eltűnt. A szegény ember pedig a zöld
burkot és a kemény héja mellé tetle a magot
is, de mily nagy volt csodálkozása, mikor
egyszer csak látta, hogy a kis mag

köré magától ráborul a kemény héj és a te-
tejébe pedig a zöld burk, most már a
három darab hirtelen egy lett, még pedig
szakszított olyan formában, mint őz időben
a zöld őd amit a diófán lóg.

Héj, megdöbött szive a szegény em-
bernek, mindjárt gondolta, hogy ez nem
lehet más, csak az a szerencsedő, amit ő
keres, mert olyan csodálatos módon képző-
dött és ő olyan csodálatos módon jutott hoz-
zá. Nem is habozott, hanem visszament a
furcsa országba sé beültette a diót a föld-
be, alig telt bele hét nap, hét éjszaka, a dió
gyökeret vert és ebben a percben az embe-
rek a lábukra álltak a házak ugy fordultak,
hogy a pincéjük volt a földben, a keményük
meg az ég felé, a gyümölcs is föl került,
a krumpli meg le. Szóval egyszerre rendes
lett ott is a világ! No mondanom sem kell,
hogy milyen boldogság lett egyszerűen! Az
emberek azt se tudták, hogyan hálálkodja-
nak a szegény embernek, a király pedig
egy egész szekér aranyat adott neki, úgy
hogy élete végéig boldog és gazdag lett ő és
valamennyi gyereke!

Elrontott szünidő

Ira: Komlos Laci

Végne itt a szünidő,
Nem bánja ezt a Desző.
Lehet tízig labdázni,
Az udvarban ugrálni.

De most jön ám a mama,
Kézében a kanoska,
Es most minden hiába,
Kell menni a szobába.

Egy órát kell olvasni,
Egy órát kell számolni.
Ebéd után az irás
Es csak utána játszás.

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjelölések a Tündérország július 10-i számából

Betűrejtvények: 1. Levonté, 2. Levengő, 3. Ki-
kinda, 4. Teperő, 5. Angyal, 6. Ékszerész.

Találos kérdések: 1. Tukör, 2. Szeknek, 8.
Gyilkost, 4. Szefta, 5. Madár, 6. Koldó.

Rejtett nevek: 1. Pali, 2. Berta, 3. Laci, 4.
Kató.

Kockarejtvény: 1. Kés, 2. Éva, 3. Sas.

A pity-palattyos fürj

— Ha-hó — — ha-hó! — szíremázott fel egyik másik hang a kicsiny kiránduló társaságból. Válasz nem jött semerről. A kereső szó végigcsendült a folyó felett, hogy utána újra csendessé váljon a tájék.

Lustán meneteltek a töltés betején. Sárga föld porzott a lábuk alatt, már ahol kikoptatta a gyept a kocsijárás. A falu felől dus vetések ünnepltek, a meleg vasárnapi csendességben. A másik felől a nagy legelő zöldelt, s messze fehér-heju körisfák szegtek be a másik falu határát. Középutt uszott a lompos folyó a két töltés közti széles árterületen. Tavaszoként tengerrel fenyegeti a környéket, most meghunyászkodva baktatott a medrében.

— Ha-hó — — ha-hó — kiáltottak újra, s a bogárszongásban, madárfütttyöngésben ez volt az egyetlen emberi hang. Válasz most sem jött.

— Hol lehet? — bosszankodtak. — Keresgetjük.

Utközben benéztek a gátörékekhez érdeklődni. Nagy koloncok kutya riasztotta vissza őket az udvarról, ahol a sövénykerítés védelmében várakoztak. Az éktelen ugatásra nagysokára kijött egy siket öregasszony, látszott, hogy az ebédutáni alvásból verték fel. Semmit sem akart érteni.

— Horgászó, horgászó? — ásított sokáig. — Ah az az uri legény-forma, aki erre jár picézni, tudom már. Ott keressék a hid körül, a jégtörőnél. Láttam reggel kimenni.

Elvergődtek valahára. A kiáltásokra bosszús hang zörrent rájuk a közelből, amelynek tulajdonosát eltakarták a sátorozó bokrok.

— Ne óbégassatok annyit, elzavarjátok a halaimat.

A társaság vidámabban készült a célhoz jutni. Még egy nyaktörő ut állt előttük. A töltés egyformán meredek volt mindenütt. Egyik másik nekiszaladt a lejtőnek, amelyen a kényszerű iram szinte a folyóig kergette a két kacagó, hol sikoltozó leszaladt, a másik úgy csuszott le lépésről, lépésre, vagy egymásba fogódzva a füves partoldalra. Utána a bokrok utvesztőiből kellett kijutni. Az árterületen tavasz óta magasra nőtt a fű, térdig jártak benne. Végre rábukkantak a horgászóra, aki a víz szélén üldögélt a leterített kabátján.

— Itt vagyunk!

A felesége kedveskedve kuporodott melléje.

— Nem örülök, hogy kijöttünk?

— Nagyon örülök — mondta savanyuan az üdvözlések után. — Azután a kosárban turkált. — Mit hoztál? Rétes az jó. Rántott hus is. Más nincs?

— Dehogynem — lelkesedtek a nők — virágot is szedtünk az uton — s büszkén lóbálták meg a fejük felett a tarka, pipacsos, szarkalásos csokrot.

— Virág? — hallatszott fitymálva — bort nem hoztatok? Menjetelek a virágokkal. — És hátat fordított haragosan.

Hogy megengeszteljük, az asszony a halak után érdeklődött. Buzgón kotorta ki a hűvös föld-fészkekből a csorbabögrét, hogy gilisztát készítsen ki. A lányok kifordították a halastarisznát. Négy elárvult kis hal esett ki belőle. Két sügér, egy kis pirosszárnyu keszeg, a negyedik a tüskés durbincs kihasználva az alkalmat, a társaság hangos riadalma mellett visszaszökött a vízbe.

— Ez elment — néztek utána siralmasan.

— Hagyd a halakat — kérlelte a nekibusult picézőt a felesége. — Ha nincs szerencséd, hát nincs.

— Tessék inkább italtól gondoskodni, — morrant vissza — mert a víz ihatatlan. Ott arra lent — mutatott a fejével — a juhászoknál kaphattok valami savófélét.

— De hisz az nagyon jó! — tapsolt fel örövendezve. — A zsendicét mind szeretik. — S felkerekedtek valamennyien.

— Te nem jössz? — húzta a halaszt karjánál fogva a felesége.

— Nem. Jobb, ha eltakarodtok a közelből.

— Te bolond — kapta el a fejét — hát többet ér nekem az a hitvány hal, mint én?

A férfi nem válaszolhatott. A halak rángatták a horgát, s ő káromkodva vágta ki a partra az üres horgot, amelyről ismét lerágták a csalétket. Úgyet sem vetett az asszonyra, aki sértődötten indult a többiek után.

— Az a közönséges birkás, tudom kedvesebb tudna lenni hozzám — sziszegte vissza.

— Próbáld meg. — Huzta nevetésre a száját, kárörvendően a férfi. — Ott fürjezik a repcésben. — S magában kuncogott, hogy a gyanutlanul vadászgátóra rászabadította a társaságot.

Tul a kanyarodón akadtak rá. A vad repcétől sárgálló, kaszáló mellett silbakolt a madarat csalogató legény. Alacsony serkedő bajszu fiu volt. Kedvetlenül emelkedett fel. A nőstényfürj hangját utánozó sipot a háta mögé dugta és a fejét vakargatva, jött közelebb. Azért tisztességgel utbaigazította a zsendicére áhitozókat, a karám felé, akiknek át kellett lábalni a sekélyes birkausztónál, hogy a legelőre jussanak a juhászokhoz.

— Mit csinálsz? — kérdezte a fiutól a visszamaradt asszony, akit visszatartott a folyón való átelés és itt akkarta megvárni a többieket.

— Ezt ni — s két-három kicsavart-nyaku, kis tollast mutatott és várta, hogy magára maradhasson.

— Ez az a fürj ugye? — kíváncsiskodott tovább az asszony.

— Pity-palattyos fürj. — igazította ki büszkén.

— S hogy fogod?

— Itt sehogy — szivta a fogát, látva, hogy nem tud megszabadulni a kérdezősködőtől. Azzal felcélhódott és a vállára kanyarította a hálót.

— Nagyon szeretem a pity-palattyos fürjet. — hízelt az asszony. — Velel mennék, szeretnék egyet elevenen látni...

A fiu forgatta a kalapját és tusakodva hallgatott.

— ...Hallottam, milyen érdekes ez... és hogy értesz hozzá. Jöjtek?

— Nem bánom — rántotta meg a vállát beletörődve a változhatatlanba. Haragudott ugyan, a mellett kevélyre húzta magát, hogy most valaki előtt megcsillogtathatja a tudományát.

A töltésen tul, leálltak a buza szélébe. Az asszony megfészkelte a gát aljában, onnan nézte a hálótérgetőt, aki szakértően húzotta le a széleket a kalászok felett. Eligazította az összerántó zsineget, eltávolodott valamennyire és lezuhódva a gát közelében, csalogató szünetekkel ütögetett a sip nyelvére.

— Pity-palatty... pity-palatty — hallatszott messziről válaszképpen s elégtül várakozással füllett a buzára.

Az asszonynak beszélgetésre lett volna kedve. — bcs!... intette le mérgesen a felemelt karjával a fiu — csendesen mer nem lesz fürj...

— Így sem lehet? — fogta suttogóra a hangját. De beszélhetett most, lejjebb, messze mozogni látszott a magasra nyult zöld kalászos vetés.

Csalóka a buzatenger ilyenkor. Szélcsendes időben is meg-megleng, ha sulyosodik a kalász. Nagyon éles tapasztalt szemnek kell lenni annak, aki felismeri, a kis szaladó madár közelgését.

A fiu figyelmesen szemlélődik s eleresztette a füle mellett az asszony beszédét, aki unalmában kitépett egy hosszuszálú vadmuhart és azt rágcsálta a fogai között, miközben egy ötlettől megkapatva azon művészkedett, hogy elterelje a másik figyelmét a fürjezésről. A legkülönbébb kérdésekkel rökönnyitette meg, amikre válaszolni sem lehetett.

A lefelé hajló nap, kegyetlenül tüztött az égről. Előttük tarkállott a tavasz virágokkal ékesedő buzaregeteg. S tüztött melegített az asszony kíváncsiskodó hangja, amely annál furcsábban, bizsergetőbben hatott, hogy suttogóra kellett halkítani. A fiu arca belevörösödött a melegségbe, csak a szeme csillogott állhatatosan a buzán, amely újra lengedezett.

— Jön egy — villant meg, s elkanyarodva az asszony kérdései mellett felmutatott. — Láss, az fürj lesz. — Majd dicsekvően folytatta — hajnalonkint látná, hatot, nyolcat kicsalogatok a buzából. Nyitizsögnek mint a bolondok.

— Aztán milyen a szeretőd? — húzta vissza emez az elkalandozó eszt, (aki szégyenlősen nézelődött félre). — Hasonlít-e rám?

— Hát... — kezdte az nagyot lélegezve, hogy valami nagyot mondjon, de újra kiesett a beszédéből — a fürj... — dadogta, s felcsillanóan lesetet újra előre.

— Dehogy, szél támad — nyugtatta az asszony. — Nekem meséld, hogy szereted? Kedves

vagy hozzá?

— A fürj... — motyogta a fiu még mindig, míg két tenyér erélyes mozdulattal vissza nem fordította az arcát.

— Most én rám nézz!... Mondd, jó szíved adod a fürjet?... Akár csak neki adnád? — S, csalogatóan, kíváncsian kacarászott összezavarodott társán, aki nem mert felnézni, csak nyekesgette buzgón a zsákos sipot, amelyre élesen, rikoltóan pity-palattyoltak az igazi fürjek a fülükbe.

— Mondd?!

Egy ideig nyeldeste az a kiszakadni készülő szavakat, majd nekifohászokodott, hogy igenis megmondja, amit különben arcáról le lehetett olvasni, hogy szívesen adja, de ismét felülkerekedett a vadászkezdő egy pillanat alatt.

— Ott ni! — szökkent fel, mint a leselekedő hiuz — s kimutatott a gyengén ingadozó vetésre, amely két felé választódva mutatta a közeledők útját.

— Ne törődj vele — duruzsolt az asszony — jobb szeretném ha magadról mesélnél — s megfogta a karját, hogy visszatartsa.

A feje, a teste, már már hajlott vissza, a keze törte a jóleső hívogatót, de minden más érzéke a háló felé vigyázott s füleivel, szemével, orrával amoda figyelt.

— A fürj... — mondta kiszáradt torokkal.

Kissé tétozavott még, azután ellökte a tartóztató kezét s felajzottan lopakodott a háló felé. Kifürkészte az utolsó, legalkalmasabb pillanatot: ledobbantott, amelyre ijedten rebbentek fel a törbecsáltak. Diadallal hámozta ki az összehurkolt hálókötegből. Hozná, mutatná most, s két kézzel adná ajándékul, de nincs kinek. Csak az összegyűrt fű mutatja az asszony előbbi helyét.

— Akarsz zsendicét? — Siess, mert nem marad! — fogadták a zsendiceszörpölők az elmara gátat.

— Nem szeretem a zsendicét. — Bigyeszkedett kesernyésen az asszony, majd dühösen, gunyosan hozzátette — ...sem a pity-palattyos fürjet...

Azzal leült az ura mellé, hogy az elfogyott giliszták helyett kenyérbelet gyurjon a horogra.

Böröcsök Erzsébet

Esti emlékezés

Nyugatra már ellocsogtak a piros folyók.

Az este lelopta az izzó lánggolyót... Csóna... csak mintha a percek lassu

potyogása sejtődne az alkony tünde selymén... hullik mint enyhe, lanyha melódia az esthomály,

messzi lankák alól barna torony fia idesirdogál...

Mint szelidzenéjü édes altatók — úgy muzsikálnak a hulló-hulló percek... Messze, valahol messze-messze...

borongó esti mély párákba veszve zsolozsmáznak a halkhabu vizek s fölöttük holdfényes szüz glória zizeg,

messze-messze...

lusta, kiujuló országutak mentén — enyhén zenélnék a sürgönykarók és zsolozsmáznak a halkhabu vizek és már az éjnek barna fátyla lóg...

néhezen, bomlón alá, föl, le terjeng a csönd, mint méla zene s már az éjszaka fekete,

forró, fanyarbus finom keze ölel:

kavicsot, tornyot, vizet, berket... — Mélázva magamra-maradtan állok (fölköttem némán eveznek az álmok)

s ajkamon egy csöndes, szende mosoly serked,

lepkeszárnyakon hozzámsuhan lelked: ...kérdesz halkal, méla áradással s a csöndnek finom szellem zenéjében szavam szeliden, a ndalgón feleget —

...aztán itthagysz egy finom mosollyal... megkövülten állok sulyos ég alatt, a csönd zsong s az ég lámpásai küldenek hozzám kék sugarakat...

s míg a hold ezüst-szüz gombolyagja fon át: földidzem halkán, édes-könnyesen testhelyem, csókok, hangod bársonyát...

Dudás Kálmán

KERESZTREJTVENY

Műlt: VIÉ BÖZSI, NOVISZÁD

A megfejtés beküldésének határideje 1932. július 22.

1														
		15						16						
17	18		19					20		21				22
23		24		25			26		27		28			29
30			31			32				33			34	
35						36							37	
38				39		40			41			42	43	44
45			46			47				48			49	50
			51											
52	53		54						55					56
57		58		59			60		61		62			63
64			65			66				67			68	
69						70							71	
72				73	74		75			76	77		78	
79				80			81			82			83	84
				85				86			87			88
89														

A megfejtő neve és címe:

Vizszintes:

1. Sok ilyen irányítja az országok pénzügyeit. 15. Rátamad. 16. Fen. 17. Napisten. 19. Tárgyi idegen szóval. 21. Kuszik. 22. Fonetikus mássalhangzó. 23. Dunabán-

sági község. 25. Az 5 függőleges mássalhangzó. 26. „A nóta“ kezdete. 28. Kettő, fonetikus idegen nyelven. 29. Évszak. 30. Nagyon világos barna szín. 32. Férfi név. 34. Nemzet, többesszámban. 35. Azonos magánhangzók. 36. Szín. 37. Balkezes, népiesen

GARDONYI GÉZA:

A láthatatlan ember

REGÉNY

(99)

LVIII.

Estefelé Emőke hazatért. Egy hervadtlevél-szerű lovacskán járt akkor. Kezes kis kedves állat volt az. Ott legelészett mindig a ház körül, s akárki szólította, hozzáfutott. Olyan volt mint a kutya.

Tudtam, hogy elmondja majd az anyjának: miket beszéltem a királynénál, és hogy fölhívatnak vacsora után. De vajjon nem azért hívat-e föl, hogy ő maga is szólhasson velem?

Az ajtó előtt két sűrű-lombu tamariszk-fa piroslott. (Nem tudom, honnan kerülhetett oda: talán éppen az én hazámból hozta Csáth a feleségének). Az alatt szoktam ülni, mikor a gazdámat vártam. Akkor este is odaültem, hogy ha hívatnak, ne késsek.

A várakozásomban nem is csalódtam. Még jóformán végén se voltak a vacsorának, kiszólt Dsidsia az emeleti ablakon:

— Zéta! Nem láttatok Zétát? Mondjátok neki, hogy jöjjön föl.

Az asztalnál ültek. A két gyermek mellett ott ült egy kisasszonyforma leány is, akét én még nem ismertem. Az öregapó képe olyan volt, mint a piros posztó, a bor-

tól.

— Zéta, — dorgált az asszony, — te csak a királynénál beszélés?

— Oh asszonyom, — mentegetődztem, — hogyan beszélhesek, ha nem parancsolt? Rabnak a neve: Hallgass.

— Te nem vagy olyan rab. A te neved: Beszélj.

— Köszönöm. Mindig örömmel, ha szólítasz. De hiszen ha csak a csatát magát beszélném el, az is eltartana egy hétig. És ha csak az én uramnak a cselekedeteit beszélném, arra is kevés lenne egy est.

— Hát láttad az uramat a harcban?

— De láttam ám asszonyom. A vihar volt ő emberi alakban.

— De hiszen ő nem látott téged azt mondja, mingyárt elvesztél a szeme elől.

— A gazdának nem kötelessége látnia a rabját. A rabnak kötelessége látnia a gazdáját. Mindig mellette, vagy mögötte harcoltam én.

S míg Csáthnak a tetteit beszéltem, szomorúan gondoltam arra, hogy lám a királynénál leültettek engem, itt meg állva kell beszélnem.

A féllábam még akkor is sajoltam, külföldön, ha sokat álltam vagy jártam. Még most is ha időjárás változik, bizony emlegeti a térdem Katalaun síkját.

S azon este mind csak Csáthról beszéltem. Gondoltam, Csáthéknál Csáth az érdekes. Az asszony valóban áttüzesedve hallgatott. A két kis gyermeknek is nyitva maradt a szája. Csak az öreg Barakony pislogott a kancsó mellett, s emelgette bokros

(127)

38. Ango. egylovas kocsi. 39. Kérdőszó és személyes névmás. 41. Pápák voltak. 42. Azonos 22 vízszintessel. 44. Magot szór a földbe. 45. Sport. 46. Az adót fizető teszi. 48. Második hang, olaszul. 50. Kicsinyítő képző. 51. Egy polgár sem kerülheti ki. 52. Mindig ez van. 54. Első és második betű felcserélésével népszerű opera. 55. Bántalmaz. 56. Japán játék. 57. Goethe királya. 59. Ellentétes kötőszó. 60. Tragikus elhunyt filmsztár keresztnéve. 62. Kereskedelmi rövidítés. 63. Tok. 64. Papirra vet. 66. D. J. áru. 68. Szláv falu. 69. Német bece férfinév. 70. Szerző. 71. Kétszer ir. 72. Oda és vissza is igekötő. 73. Feketében van. 75. Dob hang. 76. Allat lakik benne. 78. Határok is van. 79. A 66. vizsz. kezdete. 80. Ilyen a hold néha. 82. Csiny idegen nyelven és fonetikus. 84. Se én se ő. 85. Régi asszír város. 87. Zajos. 89. Számjegy.

Függőleges:

1. A háziasszonyok nyári gondjai közé tartozik. 2. Sorszám rövidítés. 3. Ajtón van. 4. Odu. 5. A labdarugó öröme. 6. Y. N. L. 7. Megfordított személyes névmás. 8. Fonetikus mássalhangzó. 9. Török név. 10. Maga falusiasan. 11. Több mint kérő. 12. May. 13. Bot magánhangzó nélkül. 14. Petőfi vers, Balázs Árpád zenésítette meg. 18. E tenger partján sokan nyaralnak a belföldiek. 20. Nem régen Róma előtt szörnyethalt 2 magyar pilóta neve. 22. Genitivus accusativus. 24. A. A. I. B. 26. Vissza: ritka női név. 27. Azonos betűk. 29. Vissza: ütő. 31. 3.14. 32. Szülő kezdete. 33. Res, hiányosan. 34. Kötőszó. 39. Vissza szolgáltat valamit. 40. A szultán rendelete. 42. Nem egyezik. 43. Versenyeknél fontos. 46. Idegen pénz. 47. Magasztos költemény. 48. Dög németül. 49. Kelet idegen nyelven. 53. Holdudvar. 56. Dávid ellenfele. 58. Határvonal a teniszjátékban. 60. Hangos nem magyarul. 61. Parányi. 63. Rendszerint füstbe megy. 65. Sir. 66. Va. 67. Megfordítva a 17. vízszintes. 68. Azonos a 45. vízszintessel. 73. Nem éppen elite kifejezés. 74. Erzsébet így is becézik. 76. Arcon van, utolsó betű fölös. 77. Peru város. 80. Kerek szám. 81. Papir mérték, és e betű. 82. Erősen kinyitja a száját. 83. Török fejedelem. 85. Fonetikus német tájszólásos tagadás. 86. Német személyes névmás. 87. A klaszszikus „á“ hangjegy. 88. Es. Há.

ősz szemöldökét.

— No, — fakadt ki egyszer, — én negyvenöt csatában forogtam, de a negyvenöt csatáról nem beszéltem ennyit összesen, mint ez a kölyök itt erről az egyről. Már mindenki hős. Ha egy fáradt ellenséget kardra kapott, százat beszél róla.

A gyermekek szeme már ragadt az álmoságtól. Az öreg is laposokat pillantott. Csak az asszony nem akart betelni a beszéddel, meg Emőke.

— Várj kissé a szóval, — mondotta az asszony, — a gyermekeket lefektetjük.

Bevitték a gyermekeket. A harmadik szobából kihangzott, hogy az egyik gyermek, a Dédés, mindenképpen vissza akar térni, de ágyba bízatták:

— Majd Dsidsia mesél, a vörös medvérről meg a tündérkirályfiról.

Az öreg elszenderült.

Magunk voltunk Emőkével. Félkönyéken nézett réám. A három ezüst-mécses sercegett olykoron.

Megszólaltam:

— Kisasszonyom... Nincs-e valami mondanivalód?

— Ha anyám bejön, beszélj Atilláról. Szép lehetett, mikor megjelent a sereg előtt aranyos sisakban... Oh, beh szép lehetett az az ember! szép, mint valami földön járó isten!

Es maga elé merült a nézése.

Csáthné visszatért. Beszéltem Atilláról. Olyan apróra elmondtam azt a jelenetet, mintha festőnek beszélném.

Folytatjuk!

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszai:

London National	261	67	1148
Nürnberg	217	0.5	1256
Ostrava	263	11	1139
Bratiszlava	279	14	1076
Leipzig	259	2.3	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	806
Toulouse	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	8.5	599
Brüsszel	509	1.5	590

Vasárnap, július 17

Beograd. 8.30: Tornaóra, 9: Pravosláv istentisztelet átv. 10.30: Mezőgazdasági előadás. 11. Gr. 11.20: Népdalok harmonikán. 12.05: Gr. 12.30: Rádiózenekar. 13.30: H. 16: Gr. 16.30: Orvosi e. 17: Népdalok. 17.30: Gr. 19: Nikolics Boskó vig dalokat énekel. 19.30: Rzk. keringők. 20.20: Rádióesevegés. Utána S. 21: Puccini: Tosca c. operája. 23: Tánccselezetek.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 11: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd: **Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.** E hangverseny szünetében: Rádiókrónika, emlíndja Papp Jenő. 2: Gramofonhangverseny. 3: Dr. Zaitscheck Artur kísérletügyi igazgató: Milyen takarmánnyal fokozható a tyukok tojáshozama. 3.45: Virány László szalónzenekarának hangversenye. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: **Indiai nap alatt.** Irta Watanabe-Metzger Nándor. Felolvassa Radó Árpád. 5.15: Az Országos Postászenekar hangversenye a margitszigeti Márkus-étteremből. Karnagy ifj. Roubol Vilmos. 6.45: Palló Imre magyar nótákat énekel Farkas Jenő és cigányzenekarának kíséretével. 8: Sport- és löversenyeredmények. 8.15: Kabaré-est. Rendező dr. Bánóczy Dezső. Konferál Szász Ila. Utána kb. 10.15: Pontos időjelzés, sporteredmények. Majd: A Mándits szalónzenekar hangversenye a Rajnaparkból.

Bécs. 9.30: Dité orgonaművész hangversenye. 10.30: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 13: A bécsi Schrammel és énekesei cimen hangverseny. 14.50: A műdaltól a divatos dalig. 15.15: Hegedűhangverseny. 15.45: Dal- és áriaest. 20.35: A bécsi szimfonikusok szórakoztató zenéje. 22.35: Táncczene gramofonon.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 7: Karlsbadi reggeli hangverseny. 8.30: Közvetítés a Beranek moziból. 9.15: Gramofon. 10.35: Közvetítés Trencsin-Tepplitz fürdőből. 12.05: Hangverseny. 18: Német óra. Közvetítés Trencsin-Tepplitzből. 22.25: Gramofon és jazz-zene cseh szerzők műveiből.

Hétfő, július 18

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: Farkas Gitta és Lucy hgv. 20: E. 20.30: Gr. 21: Seta Európán keresztül. 21.40: H. 22: Skandináv este. Közr. a rzk. és Ertl Rudolf operaénekes. 23: Cigányzeneátvitel.

Budapest. 9.15: A m. kir. 2. honvédegyleget vezető zenekarának hangversenye. 12.05: A rádió házikvint-

tettjének hangversenye. 4: A háztartásról. Vizváry Mariska előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonhangverseny. 6.15: A művész és a művész. Irta és felolvassa Moly Tamás. 6.40: Az állami gépgyár fuvószenekarának hangversenye. 7.30: Az örök város. Miklós Elemér előadása. 8: Az olasz opera mesterei I. rész. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye Lányi Viktor előadásával. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: aradi Farkas Sándor és cigányzenekarának zenéje a Bodó kávéházból.

Bécs. 12.40: Gramofon. 16.30: Nyári játékok. 17: Geiger-négyes. 19.30: Zongorahangverseny. 20: Kálmán: A farsang tündére című operettje. 22.30: Gaudriot-jazz: Medina Dario énekével.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 19: Néger dalok. 19.20: Hangverseny. 21.30: Zongorahangverseny.

Kedd, július 19

Beograd. 11: Rzk. 12.05: Gr. 13.30: H. 19: E. 19.30: Rzk. 20.30: Zágrebi átv. 22.30: H. 22.50: Gramofontánccselezetek.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyleget vezető zenekarának hangversenye. 11.15: A rádió ifjúsági félórása. 12.05: Szmirnoff Szergej orosz balalajka zenekarának hangversenye. 4: Baloghné Hajós Terézia állatmeséi. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: 36-ik Rácz Laci és cigányzenekarának zenéje. 6.15: A nőolvasó. Endrődy Béla előadása. 6.45: Hangverseny. Közreműködik G. Kiss Zsuzsa (zongora), és Pusztay Sándor (ének). 7.45: A Mándits-szalónzenekar hangversenye. 8.45: A fuvós hangszerek ismertetése VI. rész. A trombita. Turry Peregrin előadása. Utána: Kamarazene. Közreműködik a Waldbauer-Kerpely vonósnegyes. dr. Dohnányi Ernő, Damith András és Schwalm Ferenc. Szünetben: löversenyeredmények. Utána: kb. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd **Id. Kiss Béla és cigányzenekarának zenéje a Gelért-szállóból.**

Bécs. 11.30: Cerda-zenekar. 12.40: Gramofon. 17: CA bécsi kamarakar hangversenye. 19.40: Vidám est. 20.20: Szimfonikus hangverseny. 22: Pauscher-táncczenekar Sternau énekessel.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 13 és 40: Gramofon. 18.30: Német óra. Népdalok. 19: Dalhangverseny. 20.20: Gramofon.

Szerda, július 20

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: Melyács Leopold orgonahgv. 20: Bohózat. 20.45: Rádiótrió. 21.15: Rzk. 21.55: Cvéjics Zsárko operaénekes hgv. 22.25: H. 22.45: Táncczeneátv.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Székely Julia (zongora), Szigeti Erika (hegedű) és K. Sztár Kornélia (ének). Közben 9.30: Hírek. 12.05: Gramofonhangverseny. 4: Asszonyok szerepe az elmúlt századokban. Ádám Éva előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Szalónzenekari hangverseny. 6.15: Vidám esevegés. 1. A titán, a protektor; 2. A villamosról a vasutigi. 6.45: Némethy Ella magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 7.45: „Háromnegyedes ütemű táncok” Zenekari hangverseny. 9.15: **Pontos időjelzés, hírek, löversenyeredmények. 9.30: Hoór—Tempis Erzsébet hangversenye. 10: Időjárásjelentés. Majd: Guttenberg György szalón- és jazzzenekarának hangversenye a Dunakorzó-kávéház terraszáról. Utána: Rácz Zsiga és cigányzenekarának zenéje a Pilseni étterem terraszáról.**

Bécs. 11.30: Brunner-négyes. 12.40: Gramofon. 13.10: Alpesi dalok. 17.30: Művészet, művelődés és élet. 18.25: A hold titka. 19.30: Fucsik hangver. 20.30: Vendégélet indiai uralkodóudvaroknál. 21: Reichstadt herceg emlékezete. 22.05: Seidel-zenekar.

Csütörtök, július 21

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: Mihajlović Djája népdalokat énekel. 19.30: Orvosi e. 20: Rzk. közr. Veljubicka Tamara énekesnő. 21.10: Ljubljani átv. 22.30: Táncczene átv. a blédi Park hotelből.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 11.15: A rádió ifjúsági félórása. 12.05: Pécsi Jónás Bandi Bandi és cigányzenekarának zenéje. 4: Az agarak öregapja. Krudy Gyula előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Magyarországi Munkásdalgyletek Szövetsége képviselőiben a Kőbányai Vasmunkások Dalkara és a Külteleki Remény Dalkör hangversenye. 6: Ellora és Adzsanta sziklatemplomai. Baktay Ervin előadása. 6.30: Hangverseny. Közreműködik Thomán István (zongora), Bokor Margit (ének) és Heltai Ferenc (hegedű). 7.45: A rádió külföldi negyedórása. 8: Goldmark-est: A Budapesti Hangverseny zenekar hangversenye a székesfővárosi állat- és növénykertből. Szünetben kb. 9.15: Pontos időjelzés, hírek. A hangverseny után: Időjárásjelentés. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának zenéje az Oestende kávéházból Száthó Gyula énekszámával.

Bécs. 11.30: Gramofon. 15.20: Zongorahangvers. 16.20: Nemes A. zenekara. 17.40: Slzberg zenei multja. 18.30: Hangospapir felvételek. 19.40: A házizenetől a szalónzenéig. Macho zenekar közreműködésével. 21.10: Három évszázad tánca. A bécsi szimfonikusok előadásában. 22.25: Máthé-jazz Edlinger és Ernst énekesekkel.

Péntek, július 22

Beograd. 11: Rzk. 12.05: A közönség kedvenc lemezei. 13.30: H. 19: Rzk. 20: E. 20.30: Ének-kari hgv. Vezényel Angyelics Szvetisláv. 21.20: Freit Vojtek hegedűhgv. 22.50: Dráma. 22.30: H. Táncczene átv.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 10.05: Hangverseny. Közreműködik B. Radó Lili (ének) és Pázmán György (zongora). 4: Az utolsó riport. Irta Molnár Endre. Felolvassa Haraszthy Lajos. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A páncélos hadviselés. Nemes Erdős László előadása. 5.30: Az 1. honvédegyleget vezető zenekarának hangversenye. 6.45: „Dani-bá”. Irta és előadja dr. Hosszu Zoltán. 7.20: Magyar nóták. Pápai Molnár Kálmán és László Imre szerzeményei. Előadja Kelemen Antal, Erzsé és László. Kisér Kurina Simi és cigányzenekara. 8.20: Táncczene gramofonon. 9.20: Pontos időjelzés, hírek. 9.30: Dr. Dohnányi Ernő zongorahangversenye. Utána kb. 10.15: Időjárásjelentés. Majd: Győri Vörös Misi és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból.

Bécs. 11.30: Silving-zenekar. Szórakoztató zene. 12.40: Gramofon. 13.10: Operarészletek. 16: Carl igazgató és népecskéje. 1.50: Hangverseny. 19.05: Vidám félóra. 20: Miről beszélnek Amerikában. Közvetítés New-Yorkból. 20.10: A szimfonikus hangversenye. 22.15: Rácz Béla cigányzenekara a Pataky-vendéglőből.

Szombat, július 23

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: A zemuni akadémiai zk. népdalokat ad elő. 19.30: Pomorisac Bránko jugoszláv dalokat énekel. 20.10: Rádió vonósnegyes. 20.30: Vidám esevegés. 21: A királyi gárdazenekar hgv. 22.30: H. 22.50: Gr. 23.15: Cigányzene átv.

Budapest. 9.15: A Weidinger szalónzenekar hangversenye. 11.15: A rádió ifjúsági félórása. 12.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 4: A Rádió Élet gyermekjátékszórója, Harsányi Gizi előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Berend szalónzenekar hangversenye. 6: Rádióamatőrposta. 6.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavilonból. Közreműködik Sebestyén Sándor (gordonka) és Déry Margit (ének). 7.50: Ugetversenyeredmények. 8: Vigjáték előadás a stúdióból. „Csók a pusztán”, vigjáték 3 felvonásban. Irta Fáy Ilona és Ujházy György. Rendező Kiss Ferenc. Utána: időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának zenéje a Kovács-étteremből. 11: Lantos Jenő jazzzenekarának hangversenye a Royal-étteremből.

Bécs. 11.30: Weiss-zenekar. 13.45: Gramofon. 15.15: Bánat és gyász a zenében. 16.15: Szórakoztató zene. 19.10: Dalok Tausche baritonista előadásában. 20: Nők, ti diszítitek a világot cimen hangverseny. Közreműködik Kiurina Berta és Reining szoprán-énekes, Aramescu tenorista, Arnold tenorista, a bécsi női kar és Holzer-zenekar. 21.45: Krall-jazz Petrov Emil énekesekkel.

Felhívás a „GERBER sörgyár R.T. Sztáribecsei” részvényeinek jegyzésére

Alulírott alapítók a kereskedelmi és iparügyi minisztériumtól nyert H. 15961/K számú előleges engedély alapján részvénytársaság alapítását határozták el.

1. **A vállalat tárgya:** a jelenleg Gerber Nándor és fia egyéni cég tulajdonát képező, Sztáribecsejen 55 év óta fennálló sörgyár ipartelep megvétele és üzemben tartása. A részvénytársaság 50 évre alakul. Ez időtartam közgyűlési határozattal meghosszabbítható.
2. **A részvénytársaság címeréről és cégéről, a vétel és üzembentartás módjairól, az alapszabályokról az alakuló közgyűlés határoz.**
3. **Az alaptőke 10.000.000—** dinárban állapítatik meg és pedig akképen, hogy ebből 6.000.000 dinár 6.000 darab, darabonként 1.000 dinár névértékű, bemutatásra szóló elsőbbségi részvény és 4.000 darab, darabonként 1.000 dinár névértékű bemutatásra szóló törzsrészvény lesz aláírásra kibocsátva.
- Tulajegyzés esetén a részvényjegyzés redukciójának jogát az alapítók önmaguknak tartják fenn.
4. **Az elsőbbségi részvények előjoga;** hogy a tiszta jövedelemből az alapszabályok szerint a tartalékalapokra szánt összegek levonása után elsősorban az elsőbbségi részvények névértékére 10% osztalék fizetendő. Csak a 10% osztalék kifizetése után fennmaradó összegből dotálható a törzsrészvényesek csoportja által kijelölhető vezérigazgató akár fix, akár tantiembeli javadalmazása. Az evez után fennmaradó tiszta haszomból 10% erejéig dotálható osztalék címén a 4.000.000 dinár névértékű törzsrészvény. A rendes tartalékalap az évi tiszta nyereségből ennek legalább 10%-ával dotálendő. E tartalékalap az elsőbbségi részvényeket érhető üzleti veszteségek pótlásául szolgál. Amennyiben valamely üzletév veszteséggel zárulna, avagy valamely üzletév jelentkező évi nyeresége az elsőbbségi részvények 10%-os osztalékának kifizetésére elegendő nem volna — ezek a tartalékalapból fedezendők és fizetendők.
5. **A részvény jegyzésével egyidejűleg a részvények névértékének 10%-a** azonnal, további 20%-a pedig az alakuló közgyűlés megtartása napjáig: 1932. szept. 4-ig a Bacsko-Potiszka Kreditna Banka D. D., vagy pedig a Gragyanszka Zadruga za Pomaganje sztáribecseji cégeknél fizetendő be az alakuló részvénytársaság számlája javára. E két intézet a befizetéseket letétként kezeli. Másutt történő befizetéseket az alapítók nem ismernek el és csakis a fenti intézeteknél befizetett összegért vállalnak felelősséget. Az alaptőke további befizetése ugyanezen két intézetnél történik és pedig a jegyzett részvények névértékének további 35%-a 1933. évi január 10-ig és az utolsó 35% pedig legkésőbb 1933. június 10-ig fizetendő be.
6. **Az aláírás határideje** 1932. évi szeptember 1. déli 12 óra. Az aláírás fentnevezett intézeteknél, vagy az alapító bizottság által kijelölt más helyeken az alapítók által kibocsátott aláírási iven történik.
7. **Az alapítók a költségekre részvényenként befizetendő 50 dináros összegeket csak akkor veszik igénybe,** mikor az összes részvények már le lesznek jegyezve.
8. **Az alapítók fenntartják ama jogukat,** hogy az első 3 üzletévre az első igazgatóság tagjainak felét önmaguk nevezzék ki. Sztáribecsei, 1932. július 10-én.

Az alapítók:

Ing. Popovity Doko, volt miniszter, bán, most szenátor Noviszád, **Kátyánszki Szevén,** országgyűlési képviselő és nagybirtokos Sztáribecsei, **Milos Kallity,** plébános és országgyűlési képviselő Zsabaya, **Dr. Balassa Pál,** ügyvéd és bankigazgató Sztáribecsei, **Id. Gerber Nándor,** gyáros, Sztáribecsei, **Kátyánszki Tósa,** nagybirtokos Szrbobran, **Vanyur Imre,** bankigazgató Kula, **Dr. Jojkity Dusan,** kir. közjegyző Kula, **Hárs Aladár,** plébános Mali Idjos, **Dr. Silacsity Jankó,** járási orvos Bácska Topola, **Petrányi Ferenc,** apátplébános Sztáribecsei, **Dr. Debelyácsi György,** kir. közjegyző Sztáribecsei, **Glavaski Vulo,** nagybirtokos Sztáribecsei, **Dr. Lázity Emil,** orvos Sztáribecsei, **Komáromi István,** nagybirtokos Sztáribecsei, **Glavaski Olsa,** nagybirtokos Sztáribecsei, **Buzogány Imre,** nagybirtokos Sztáribecsei, **Dr. Lázity Jovan,** állatorvos Sztáribecsei, **Ing. Zsakity Györgye,** Armentesitő Társulat igazgatója Topola, **Popovity Vojin,** gyógyszerész Sztáribecsei, **Welner Károly,** gyáros Sztáribecsei, **Glavaski Gyuro,** nagybirtokos Sztáribecsei, **Dr. Dimitrijevitj S. Lyubomir,** orvos Zsabaya, **Bálint Testvérek,** gabonakereskedők Sztáribecsei, **Klein és Horvát,** gabonakereskedők Sztáribecsei, **Dr. Vlahovity Milos,** ügyvéd Sztáribecsei, **Schik és Spitzer,** nagykereskedők Sztáribecsei, **Dr. Jovanovity Györgye,** orvos Csurg, **Ing. Ginder József,** nagybirtokos, Sztáribecsei, **Dr. Major Oszkár,** ügyvéd Szrbobran, **Csizolszky István,** plébános Sztáribecsei, **Lálin Jovan,** főjegyző, Sztáribecsei, **Dr. Zelenay Miklós,** ügyvéd Sztáribecsei, **Szuzly Jovan,** nagybirtokos Mosorin, **Szoboticski Szimo,** könyvkereskedő Tittel, **Radoszavievity Vladimir,** könyvkereskedő Sztáribecsei, **Krammer Márton,** kereskedő Novi Vrba, **Gospogynácski Branko,** ügyvéd Sztáribecsei, **Ducsau Kornél,** sörgyáros és sörgyárberő Sztáribecsei, **Kaugrga Péter,** kereskedő Sztáribecsei, **Vass Testvérek,** kereskedők Sztáribecsei, **Kujundzics József,** kereskedő Szubotica, **Sumanac Zsivorád,** gyáros Sztára Kanyizsa, **Kékity Szilvko,** kereskedő Sztáribecsei, **Lutz Simon,** vendéglős, Szombor.

A nyereség csak akkor biztos Önnek

HA TELI ES GYAPJU RUHÁJÁBA
MEG IDEJÉBEN TESZ

„MOTIN“-t

KIPROBÁLT KITŰNO SZER A MOLYOK ELLEN
KAPHATO KIZÁRÓLAG A

„HYGIEA“-DROGERIÁBAN, — K. ZIVOJNOVIC, NOVISAD

A Srpska Matka épületében, a beltéri kath. templommal szemben.

Ipar- és kereskedelmi kiállítás Bácska Palánkán

1932 augusztus 7-től 15-ig

Ünnepélyes megnyitás f. é. augusztus hó 7-én
délelőtt 11 órakor.

A kiállító bizottság

Kocsi vasaláshoz vasat, tengelyt, sínvasat, mező-
gazdasági gépeket és két és egy vasu cskéket

olcsó áron

Müller vaskereskedőnél, Sombor

szerezheti be.

852

Zsák

Ponyva
Zsineg

legolcsóbban

AVRAM SCHIFF
zsák és ponyva-
kötésüzem

Afrik, lószőr
és lótarok
gyári lerakata

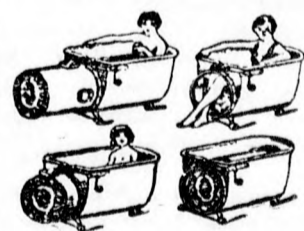
HEVEDEREK,
TÖMLŐK STB.

NOVISAD Telefon 24-03

Telegr.: Jutokiff

Kérjen árajánlatot!

Fizessen elő
a Reggeli Újságra

Összerakható
Patent-
fürdőkád

Utóvétellel 900 D.

Vízonteladóknek
árendélmény.

Kérjen ismertetőt!

Deutsch Károly
Szarankajla, Tvorica
ogledala, metalne i limene
robe. 1348

Külső és belső

kerékpárgummik

elsőrangú külföldi gyártmányok nagy
választékban gyári áron kaphatók:

Express J. Horváth

szaküzletében

Novisad, Pašičeva ulica 19 sz.

Kerékpárzománcozás

Varrogép Rádío Gramofon